η σημερινή
Της Κυριακής

19.10.2025

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15325 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

Γκανγκστερική εκτέλεση στη Λεμεσό

ΣΕΛΙΔΑ 11

«ΒΛΕΠΕΙ» ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Η Ε.Υ.

ΕΝΑ ΣΤΑ ΕΠΤΑ ΕΡΓΑ ΧΩΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Τρεις εργοληπτικές εταιρείες παίρνουν το 40,8% από τα έργα του Δημοσίου ΣΕΛΙΔΑ 12

Οι Ηγέτες ψευδολογούν

ΣΕΛΙΔΑ 32

ΕΝΩ ΒΡΕΧΕΙ ΝΑΥΤΕΧ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ Ο ΑΤΤΙΛΑΣ ΞΕΦΟΡΤΩΣΕ ΟΠΛΑ ΣΕ ΤΡΕΙΣ ΔΟΣΕΙΣ

ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΑΤΑΡ ΚΑΙ ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ

στη Μεγάλη Πύλη του Σουλτάνου

Βρέχει εκ νέου NAVTEX και NOTAM στο Αιγαίο αμέσως μετά το πέρας της άσκησης «Θαλασσόλυκος 2», που αποτύπωσε τα όρια της «Γαλάζιας Πατρίδας», φτάνοντας δηλαδή στην Ανατολική Μεσόγειο και την Κύπρο, όπου διεξάγονται σήμερα παράνομες «εκλογές», υπό τη σκιά της τουρκικής ισχύος, αφού το τελευταίο διάστημα ξεφορτώθηκε βαρύς οπλισμός σε τρεις τουλάχιστον δόσεις. Στα κατεχόμενα υπάρχουν οκτώ υποψήφιοι με κεντρικούς διεκδικητές τούς Ερσίν Τατάρ και Τουφάν Ερχιουρμάν, που υποστηρίζουν τη λύση των δύο κρατών με διαφορετικές όψεις. Ο μεν πρώτος αναφέρεται σε κυριαρχική ισότητα και δύο κράτη, που θα ήταν δυνατό να συνυπάρξουν σε μια συνομοσπονδία, ο δε δεύτερος βαπτίζει την ομοσπονδία σε συνομοσπονδία και αξιώνει συνιδρυτική πράξη δύο συνιστώντων κρατών, που παραπέμπει στη συγκυριαρχία και στα δύο κράτη κάτω από μια κατ' όνομα ομοσπονδία, που θα είναι συνομοσπονδία. Σήμερα, πάντως, θα διεξαχθεί ο πρώτος γύρος και είναι δύσκολη η συγκέντρωση του 50% συν 1 από κάποιον υποψήφιο. Οπότε θα υπάρξει, λογικά, και δεύτερος γύρος την ερχόμενη Κυριακή.

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΖΩΗΣ ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ

Αυξάνονται οι μισθοί, χάνεται η αξία τους

ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

ΣΥΝΕΛΗΦΘΗ ΙΡΑΝΟΣ

Γκρεμίζονται οι αυτοκρατορίες των σφετεριστών

ΣΕΛΙΔΑ 10

Μπλοκάρουν τα social media σε ανηλίκους κάτω των 16 ετών

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Η «μέθοδος Τραμπ» ως τρόπος επίλυσης των Ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού
ΣΕΛΙΔΑ 7

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
«Το Παιχνίδι των Εθνών» ή «η ιστορία πίσω από την ιστορία»
ΣΕΛΙΔΑ 3

ΘΕΣΗ

Διχοτόμηση και Μητσοτάκης...

Είπε ο Έλληνας Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης από του βήματος της Βουλής των Ελλήνων ότι δεν θα δεχθεί λύση δύο κρατών στην Κύπρο. Είναι ορθή η θέση αυτή. Όμως, τι θα δεχθεί; Την ομοσπονδία των δυο ισότιμων συνιστώντων κρατών με πολιτική ισότητα, που είναι η προηγούμενη τουρκική θέση της διχοτόμησης, όπως καταγράφηκε το 1956 από τον Νιχάτ Ερίμ και επιβλήθηκε το 1974 από τον Αττίλα; Είναι αυτή λύση ή διάλυση;

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΕΛΑΜ:

Η παραίτηση Τσαγγαρίδη, οι αιτίες και η ανταλλαγή δηλώσεων

Γιατί διαφωνεί με τις υποψηφιότητες Παπαχαραλάμπους-Χαμπουλλά και γιατί ο Α. Θεμιστοκλέους αναφέρεται σε «συμμοριακή» λειτουργία. Πώς απαντά η ηγεσία ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΘΕΣΗ

Επειδή, λοιπόν, οι Τούρκοι αξιώνουν τη φόρμουλα των δύο κρατών, τόσο το Κυπριακό όσο και το εν Αθήναις κατεστημένο, και δη ο Έλληνας Πρωθυπουργός, σηκώνουν ως λάβαρο επανένωσης και «απελευθέρωσης» ό,τι προ της εισβολής του '74 χαρακτήριζε ο Ελληνισμός, από αριστερά μέχρι δεξιά, ως διχοτόμηση. Δηλαδή την ομοσπονδία, όπως περίπου προτάθηκε από τον Ντενκτάς στις 12 Αυγούστου του 1974, λίγο πριν από τον δεύτερο Αττίλα και απορρίφθηκε στη Γενεύη! Γιατί; Διότι συνιστούσε και συνιστά τον γεωγραφικό, διοικητικό και πληθυσμιακό διαχωρισμό της Κύπρου, που ήταν το αποτέλεσμα της εισβολής και της κατοχής. Και οδηγεί σήμερα στη νομιμοποίηση του ψευδοκράτους ως ισότιμου συνιστώντος κράτους, δημιουργώντας έτσι παγκόσμιο προηγούμενο: Με τη χρήση της βίας και των όπλων, που απαγορεύεται από το άρθρο 2, παρ. 4 του Χάρτη του ΟΗΕ, θα δημιουργηθεί πολιτειακό σύστημα και δίκαιο!

Οι ηγέτες ενός έθνους, όπως θέλει να εμφανίζεται σήμερα ο κ. Μητσοτάκης, δεν απορρίπτουν με στόμφο τη μια φόρμουλα διχοτόμησης, αυτήν των δύο κρατών, για να στηρίξουν τη συνώνυμή της, δηλαδή αυτήν της ομοσπονδίας, που συνιστά στην πράξη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, την οποία εγγυήθηκε η Ελλάδα ως Μητέρα Πατρίδα. Τι πράττουν, λοιπόν; Λένε την αλήθεια, αν τολμούν, και αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους. Παραδέχονται ότι υποστηρίζουν τη διχοτόμηση, χωρίς να βαπτίζουν τη διχοτομική ομοσπονδία ως απελευθέρωση και επανένωση υπό το πρόσχημα ότι οι Τούρκοι αξιώνουν, τώρα, δύο κράτη ως προηγούμενο στάδιο της πλήρους τουρκοποίησης.

Οι ηγέτες, κ. Πρωθυπουργέ, δεν υψώνουν ως λάβαρα «λύσης» τις τουρκικές θέσεις, αλλά εθνικές και δημοκρατικές πολιτικές για την αποκατάσταση της παραβιασθείσας από τον Αττίλα συνταγματικής εννόμου τάξεως του ενιαίου κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Δεν χλευάζουν και δεν ποινικοποιούν τον γνήσιο πατριωτισμό, για να καλύψουν τον δικό τους ενδοτισμό. Και, κυρίως, δεν μετονομάζουν την υποταγή σε νίκη ή έντιμο, δήθεν, συμβιβασμό. Το ίδιο ισχύει και για τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη και τους συν αυτώ, που επιμένουν μαζί με το «αθηναϊκό κράτος», όπως έλεγε κι ο Δραγούμης, να κρατούν τη θηλιά της διχοτόμησης γύρω από τον λαιμό μας. Χωρίς να μας σέβονται. Συνεχίζουν να μας εμπαίζουν ισχυριζόμενοι ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα, αλλά αλλιώς...

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο – 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976
Εκδότης και Συνιδρυτής: **Κώστας Ν. Χατζηκωστής**
Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: **Άντης Χατζηκωστής (2002-2010)**

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: **Χρύσανθος Τσουρούλλης**
Βοηθός Αρχισυντάκτης: **Ανδρέας Κόκκινος**
Advertising Specialist: **Καρολίνα Νεοκλέους**
Λειτουργός Εμπορικού: **Ελισάβετ Ηρακλέους**
Brand Manager: **Σωτήρης Κυριάκου**
Δημιουργικό: **Χάρης Κατσιάμης**
Ιδιοκτησία: **Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ**
Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: **22580580**,
Φαξ: 22580518
Εμπορικό Τμήμα: **22580513, 22580491, 22580487,** Φαξ: **22580455**
Ιστοσελίδα: **www.simerini.com**
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: **sintaxi@simerini.com**
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.
Εκτύπωση: **MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD**
Διανομή: **Kronos Public Ltd**

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημόσια Λτδ.

PDF EDITION
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ **«Σ»** ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο **www.simerini.com.cy**

«Ρήγματα στο ΕΛΑΜ»

Παραίτηση Τσαγγαρίδη,με πέτρα του σκανδάλου τους Παπαχαραλάμπους και Χαμπουλλά

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ο Α' Αντιπρόεδρος του ΕΛΑΜ, Βαγγέλης (Βασίλης) Τσαγγαρίδης, παραιτήθηκε αιφνιδιαστικά εν μέσω προετοιμασιών για τις Βουλευτικές του 2026. Διαφωνίες για τις υποψηφιότητες, ηχηρές καταγγελίες του Ανδρέα Θεμιστοκλέους για «συμμοριακή» λειτουργία και οι απαντήσεις της ηγεσίας δημιουργούν ένα εκρηκτικό μωσαϊκό εσωστρέφειας και στρατηγικής αβεβαιότητας

Αιφνιδιασμός στην κορυφή: τι συνέβη και πότε

Η παραίτηση του Α' Αντιπροέδρου του ΕΛΑΜ υποβλήθηκε το απόγευμα της Τρίτης, 14 Οκτωβρίου 2025, προς τον Πρόεδρο της παράταξης, Χρίστο Χρίστου. Η ανακοίνωση του κόμματος ήταν λιτή: επιβεβαίωσε το γεγονός, εξήρε την «πολυετή προσφορά» του παραιτηθέντος και σημείωσε ότι ο Τσαγγαρίδης παραμένει «ενεργό μέλος» του ΕΛΑΜ. Ωστόσο, δεν δόθηκαν τότε αιτιολογίες. Η είδηση έσκασε ως «παραίτηση-έκπληξη», λίγους μήνες πριν από τις εκλογές, σε περίοδο που κλείνουν ψηφοδέλτια και καλλιεργούνται ισορροπίες.

Οι λόγοι: τα «ανοίγματα» και οι «καθαρόαιμοι ΕΛΑΜίτες»

Ενώ η πρώτη ανακοίνωση δεν εξηγούσε το γιατί, ο ίδιος ο Τσαγγαρίδης προχώρησε σε διευκρινίσεις. Σε δηλώσεις του ανέφερε ότι διαφωνεί με τη συμπερίληψη στο ψηφοδέλτιο προσώπων που «δεν προέρχονται από το ΕΛΑΜ», υπονοώντας ευρύτερα ανοίγματα σε προερχόμενους από άλλους πολιτικούς χώρους. Τόνισε, μάλιστα, ότι θα στηρίξει «μόνο υποψηφίους που είναι καθαρόαιμοι ΕΛΑΜίτες». Η τοποθέτηση δείχνει ιδεολογικό-οργανωτικό ρήγμα ανάμεσα σε όσους προκρίνουν διεύρυνση και σε όσους θέλουν «καθαρό» κομματικό στίγμα.

Σύμφωνα με αναλύσεις, η διαφωνία συνδέεται με την παρουσία «νέων προσώπων» στα υπό διαμόρφωση ψηφοδέλτια και με επιφυλάξεις για συγκεκριμένες υποψηφιότητες στη Λεμεσό. Είτε πρόκειται για πραγματικές στρατηγικές διαφορές είτε για εσωκομματικές τριβές ισχύος, το μήνυμα είναι σαφές: το ζήτημα τού «ποιος μπαίνει» στα ψηφοδέλτια είναι κατ' εξοχήν πολιτικό και αγγίζει την ταυτότητα του κόμματος.

> **«Η ηγεσία του ΕΛΑΜ σέβεται την απόφαση... Ο κ. Τσαγγαρίδης παραμένει ενεργό μέλος», έλεγε η επίσημη ανακοίνωση**

Η «βόμβα» Θεμιστοκλέους: «Το ΕΛΑΜ λειτουργεί όπως μια συμμορία»

Σχεδόν ταυτόχρονα, ο ανεξάρτητος βουλευτής Λεμεσού Ανδρέας Θεμιστοκλέους επανήλθε δημόσια με βαριές κατηγορίες για τον τρόπο λειτουργίας του ΕΛΑΜ και τον Χρίστο Χρίστου προσωπικά. Με ανάρτησή του υποστήριξε ότι το κόμμα λειτουργεί «όπως ακριβώς μια συμμορία», κάνοντας ιστορική αναδρομή στη δική του σχέση μαζί του. Ανέφερε ότι είχε αποδεχθεί το 2019 πρόταση για «αριστίνδην» υποψηφιότητα μόνο υπό την προϋπόθεση πως μετά τις εκλογές το ΕΛΑΜ θα μεταιρεπόταν σε «κανονικό, δημοκρατικό κόμμα», με συνέδρια, οργανώσεις και εκλογικές διαδικασίες - κάτι που, κατά την άποψή του, δεν συνέβη.

Ο Θεμιστοκλέους κατηγόρησε τον Χρίστου ότι «ξέχασε τις δεσμεύσεις του» προς εκείνον και προς άλλους υποψηφίους, ενώ προειδοποίησε τους μη-ΕΛΑΜίτες, που φέρονται να συζητούν συμμετοχή στα ψηφοδέλτια, ότι θα βρεθούν αντιμέτωποι με αρχηγικό αυταρχισμό. Το timing των δηλώσεων, πάνω στην κορύφωση της «υπόθεσης Τσαγγαρίδη», ενίσχυσε την εικόνα κρίσης αξιοπιστίας και εσωτερικής καχυποψίας.

Η απάντηση Χρίστου και οι εσωτερικές αντιδράσεις

Ο Πρόεδρος του ΕΛΑΜ, Χρίστος Χρίστου, κράτησε αρχικά χαμηλούς τόνους. Μιλώντας στο κρατικό ραδιόφωνο, παραδέχθηκε ότι «σε έναν ζωντανό οργανισμό υπάρχουν εσωτερικές συζητήσεις και συγκρούσεις, οι οποίες όμως δεν υπεριοχύουν του κόμματος». Εμφανίστηκε συμφιλιωτικός έναντι του Τσαγγαρίδη, επικαλούμενος ακόμη και προσωπική φιλία, και επιχείρησε να «κλείσει» το θέμα. Σε κομματικό επίπεδο, η ανακοίνωση παρέμεινε φειδωλή, χωρίς ν' ανοίξει μέιωπα ούτε να εξειδικεύσει τα άμεσα επόμενα βήματα.

Παρά ταύτα, τα κυπριακά μέσα γέμισαν από αναλύσεις και ρεπορτάζ περί «μεγέθυνσης με παρενέργειες»: Όσο το ΕΛΑΜ επιχειρεί να διευρύνει εκλογικά ακροατήρια και να «ψαρέψει» πέραν του πυρήνα του, τόσο αναδύονται αντιστάσεις από στελέχη που πρωτεύουν την «καθαρότητα» της επωνυμίας και της κομματικής καταγωγής των υποψηφίων. Η υπόθεση Τσαγγαρίδη λειτουργεί εδώ ως επιταχυντής που φέρνει στην επιφάνεια παλαιότερες εντάσεις.

Ο «χάρτης» των αντιθέσεων: Ιδεολογική καθαρότητα vs εκλογική διεύρυνση

Η αντιπαράθεση που αποτυπώνεται δημόσια θυμίζει κλασικό δίλημμα για κόμματα που μεγεθύ-

νονται γρήγορα: θα προκρίνουν τη διεύρυνση με «πρόσωπα από έξω», ρισκάροντας να αποξενώσουν τους «παλιούς», ή θα επιμείνουν σε στεγανά, χάνοντας ενδεχομένως δυναμική προς τον μεσαίο χώρο; Η επιμονή Τσαγγαρίδη στους «καθαρόαιμους ΕΛΑΜίτες» και οι καταγγελίες Θεμιστοκλέους ότι ο Πρόεδρος δεν σεβάστηκε δεσμεύσεις περί εσωκομματικής δημοκρατίας δείχνουν ένα κόμμα που παλεύει να ορίσει την ταυτότητά του την ώρα που διαπραγματεύεται την επόμενη μέρα.

Σημαντικό επίσης είναι ότι η διαφωνία δεν παρουσιάζεται ως απλό «προσωπικό επεισόδιο», αλλά ως διαφορά στρατηγικής, με άμεσο αντίκτυπο στις επιλογές υποψηφίων - ιδίως σε μεγάλες περιφέρειες όπως η Λεμεσός. Ακόμη και αν οι λεπτομέρειες μένουν ασαφείς, η ουσία που προκύπτει από τα ρεπορτάζ είναι μια: το ζήτημα «ποιοι χωρούν» σε ένα ψηφοδέλτιο ΕΛΑΜ 2026 πολώνει.

Τι σημαίνει πρακτικά: Το εκλογικό παζλ του 2026

Με ορίζοντα τις βουλευτικές εκλογές του 2026, κάθε εσωτερικό ράγισμα μπορεί να έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα:

1. Οργανωτική μηχανή: Μια παραίτηση τόσο ψηλά στην ιεραρχία, ακόμη κι αν ο παραιτηθείς παραμένει «ενεργό μέλος», αναπόφευκτα προκαλεί ανακατατάξεις σε συντονισμό, πειθαρχία και «μηνύματα» προς τη βάση.

2. Μήνυμα στους υποψηφίους-μη ΕΛΑΜ: Οι δημόσιες προειδοποιήσεις Θεμιστοκλέους ενδέχεται να λειτουργήσουν αποτρεπτικά για όσους σκέφτονται «αριστίνδην» συμμετοχή χωρίς εξασφάλιση εσωκομματικών εγγυήσεων.

3. Πολιτικό αφήγημα αντιπάλων: Η εικόνα εσωστρέφειας και οξύτητας δίνει «πάτημα» στους αντιπάλους να αμφισβητήσουν τη θεσμική ετοιμότητα του ΕΛΑΜ για μεγαλύτερους ρόλους.

Η επόμενη μέρα: Διαχείριση κρίσης ή ευκαιρία ανασύνταξης;

Η ηγεσία επέλεξε, προς το παρόν, την τεχνική του «χαμηλού προφίλ», κλείνοντας το θέμα χωρίς αντισυγκρουσιακή ρητορική. Είναι μια τακτική που συχνά αποδίδει βραχυπρόθεσμα, αποτρέποντας εσωτερική αιμορραγία. Ωστόσο, για να καμφθεί το υπόστρωμα αμφισβήτησης απαιτούνται πιο συγκεκριμένες κινήσεις: σαφή σήματα για τις διαδικασίες επιλογής υποψηφίων, εγγυήσεις για εσωτερική λογοδοσία και ένα καθαρό πολιτικό αφήγημα, που θα γεφυρώνει «καθαρότητα» και «διεύρυνση».

Στον αντίποδα, αν επικρατήσει η λογική της «συγκάλυψης διαφωνιών», με επανάπαυση στη σημερινή εκλογική απήχηση, οι τριγμοί μπορούν να επανέλθουν πιο έντονα στην τελική ευθεία των υποψηφιοτήτων. Σε περιπτώσεις κομμάτων που αναπτύσσονται ραγδαία, η εμπειρία δείχνει ότι το ερώτημα της «οργανωτικής κανονικότητας» (συνέδρια, εκλογές, εσωτερικοί κανόνες) είναι καθοριστικό για τη βιώσιμη διεύρυνση - κάτι που ο Θεμιστοκλέους επέλεξε να επαναφέρει επιθετικά στην επικαιρότητα.

> **«Θα στηρίξω μόνο υποψηφίους που είναι καθαρόαιμοι ΕΛΑΜίτες», διακήρυξε ο Τσαγγαρίδης, κλιμακώνοντας το εσωκομματικό διακύβευμα**

Συμπέρασμα: Ένα κόμμα σε κρίσιμη καμπή

Η παραίτηση Τσαγγαρίδη δεν είναι μόνο μια προσωπική απόφαση. Είναι πολιτικός δείκτης. Υπενθυμίζει ότι το ΕΛΑΜ βρίσκεται σε μεταίχμιο: ανάμεσα στην εκλογική φιλοδοξία και στην εσωτερική συνοχή, ανάμεσα στην «καθαρότητα» και στην «προσέλκυση» νέων ακροατηρίων. Οι καταγγελίες Θεμιστοκλέους, όσο σκληρές κι αν φαντάζουν, βάζουν στο κέντρο το ζήτημα των δημοκρατικών διαδικασιών - έναν «καθρέφτη» που καμία ηγεσία δεν μπορεί να αγνοήσει όταν αναζητά θεσμική θωράκιση.

Απ' εδώ και πέρα, το τεστ θα είναι διπλό: διαδικαστικό (πώς, με ποιους κανόνες και ποια διαφάνεια θα κλείσουν τα ψηφοδέλτια) και πολιτικό (τι είδους διεύρυνση επιδιώκεται και με ποιο κόστος για την ταυτότητα). Αν το ΕΛΑΜ καταφέρει να μετατρέψει την κρίση σε ευκαιρία θεσμικής αναβάθμισης, ίσως κερδίσει σε αξιοπιστία ό,τι χάνει σήμερα σε εικόνα. Διαφορετικά, η λογική των «σχημάτων» και των «στρατολογήσεων της τελευταίας στιγμής» θα συνεχίσει να γεννά ρήγματα - ίσως και πιο σκληρά από την παραίτηση ενός Α' Αντιπροέδρου.

ΔΡΟΜΟΙ ❝ ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

«Το Παιχνίδι των Εθνών» ή «η ιστορία πίσω από την ιστορία»

Ένα από τα βιβλία, των οποίων η ανάγνωση με εντυπωσίασε ήδη από τα φοιτητικά μου χρόνια, ήταν αυτό του Αμερικανού αξιωματούχου της CIA, Μάιλς Κόπλαντ, «The Game of Nations: The Amorality of Power Politics», το οποίο εξεδόθη για πρώτη φορά το 1970. Ο Κόπλαντ υπήρξε ένας από τους πλέον ικανούς κατασκόπους των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή κατά τη μεταβατική περίοδο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν οι Αμερικανοί αντικαθιστούσαν στο Δυτικό ηγεμονικό παιγνίδι της περιοχής τούς Βρετανούς.

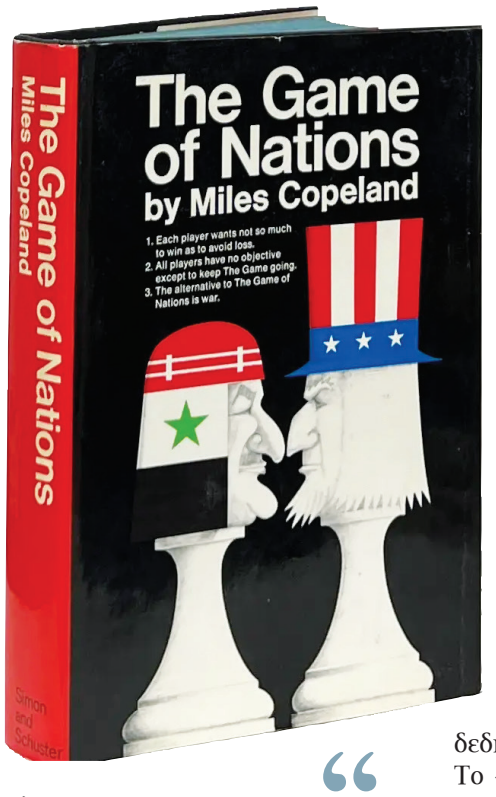

Το εν λόγω αποκαλυπτικό βιβλίο είναι από τα ελάχιστα που έσπασαν σε μεγάλο βαθμό την ομερτά των μυστικών υπηρεσιών, γι' αυτό μισό αιώνα μετά διατηρεί αναλλοίωτη την ερευνητική του έλξη για τους νεότερους μελετητές της ιστορίας της Μέσης Ανατολής. Διαβάζοντας προσφάτως και εκ νέου το βιβλίο, διαπίστωσα τη διαχρονική επικαιρότητά του σε σχέση με τις τρέχουσες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, όχι μέσω της γεγονοτολογίας αλλά μέσω μίας κεντρικής συνισταμένης του βιβλίου, αυτής που ο συγγραφέας αποκαλεί «το Παιχνίδι των Εθνών» ή με άλλα λόγια «η ιστορία πίσω από την ιστορία». Αυτή η συνισταμένη αποτελεί στην ιστοριογραφία την παράλληλη και άγνωστη ιστορία, την ιστορία που εξυφαίνουν οι μυστικές υπηρεσίες, που αν δεν έχεις ισχυρές αποδείξεις μπορείς να εισέλθεις στη «θεωρία της συνωμοσίας», αν αρχίσεις να ερμηνεύεις καθοριστικά γεγονότα μέσω αυτής.

Ο ίδιος ο συγγραφέας διαπιστώνει εμφαντικώς ότι οι ιστορικοί αφήνουν διάφορα καθοριστικά γεγονότα ανεξήγητα, τα οποία μετατρέπονται σε μυστήρια, γιατί εκτός από σπάνια παραδείγματα, η συμβατική ιστοριογραφία τα αρνείται, αλλά τα ερμηνεύει η «ιστορία πίσω από την ιστορία». Διπλωμάτες που έχουν περιγράψει στις αυτοβιογραφίες τους διάφορα γεγονότα, έχουν παραλείψει από αυτά πολλές λεπτομέρειες ένεκα λόγων ασφαλείας εν μέρει κι από κατανόηση πως υπάρχουν ορισμένα πράγματα, που η αλήθεια τους θα ήταν «αγένεια» ν' απογοητεύσει την κοινή γνώμη. Έτσι μεγάλο μέρος της αλήθειας για κρίσιμα γεγονότα χάνεται στον αθέατο κόσμο των μυστικών υπηρεσιών.

> **Στο «Παιχνίδι των Εθνών» πολλές φορές ο αντικειμενικός σκοπός των παικτών γίνεται όχι τόσο η προσπάθειά τους να νικήσουν, αλλά ν' αποφύγουν την ήττα και να παραμείνουν στο παιχνίδι**

Ο συγγραφέας καταπιάνεται με μία σειρά θεμάτων. Τι ήταν εκείνο που προκάλεσε τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ των Βρετανών και των Αιγυπτίων στη διαμάχη τους για τη Βάση του Σουέζ, παρ' όλη την ανένδοτη στάση που κρατούσε ο καθένας τους; Ποιο ήταν εκείνο που προκάλεσε την πτώση του Μοσσάντεκ στο Ιράν το 1953;

Πώς κατάφεραν οι Νασσερικοί να επιπλεύσουν στον λιβανικό εμφύλιο πόλεμο του 1958 και μάλιστα κάτω από τη μύτη των Αμερικανών πεζοναυτών; Γιατί ο Νάσσερ απέφευγε τον πόλεμο με τους Ισραηλινούς σε εποχές που είχε πιθανότητες να κερδίσει, κι έσπρωξε τη χώρα του στο Πόλεμο των Έξι Ημερών του 1967, ενώ δεν ήταν πλήρως έτοιμος γι' αυτόν;

Για να καταλάβει κανείς το «Παιχνίδι των Εθνών» πρέπει να έχει υπόψη του τους ακόλουθους όρους. Ο πρώτος αντικειμενικός σκοπός κάθε παίκτη είναι να παραμείνει στο Παιχνίδι. Οι περισσότερες κινήσεις ενός παίκτη είναι για να κερδίσει πλεονεκτήματα στο Παιχνίδι αλλά και να εξασφαλίσει τη συνεχή υποστήριξη στη χώρα του. Στη διερμήνευση μιας επίσημης δηλώσεως επί της εξωτερικής πολιτικής, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αυτή, ως μία «κίνησις», η οποία όπως όλες τις άλλες, έχει κάποιο ειδικό σκοπό - και όχι πάντα απαραιτήτως τον φαινομενικά εκδηλούμενο σκοπό του. Χειρονομίες καλής θελήσεως και εξομολογήσεις κοινών σκοπών, με αντίπαλα έθνη, είναι σχεδόν κατά κανόνα αναποφεύκτως και έχουν ως σκοπό να εξυπηρετήσουν τις εσωτερικές ανάγκες ή για να εντυπωσιάσουν τρίτους ενδιαφερόμενους και σπανίως αναφύονται από ειλικρινείς ελπίδες πραγματοποιήσεως των δεδηλωμένων σκοπών τους. Το «φλερτάρισμα» ενός αδύναμου έθνους από ένα ισχυρό έχει σχεδόν πάντα ως αποτέλεσμα να στραφεί το αδύναμο έθνος προς τον κυριότερο αντίπαλο του ισχυρού έθνους, ώστε να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό «φλερτάρισμα», από το οποίο θα αποκομίσει κέρδη. Ένα αδύναμο έθνος, το οποίο έχει κερδίσει διπλωματική δύναμη από την εκμετάλλευση ενός ανταγωνιστικού φλερταρίσματος, μπορεί συχνά να κερδίσει περισσότερη δύναμη δείχνοντας μία προθυμία για διακινδύνευση, που τα ισχυρά έθνη διστάζουν να την ακολουθήσουν.

Από τα διάφορα γεγονότα που αναφέρει και ερμηνεύει ο συγγραφέας, εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι η περιγραφή από τον Αμερικανό πράκτορα του τρόπου με τον οποίο αντιμετώπισε τη λαϊκή οργή ο Νάσσερ όταν μερικά χρόνια μετά την ανατροπή της μοναρχίας στην Αίγυπτο, οι Αιγύπτιοι διαπίστωσαν ότι η επανάσταση δεν είχε αλλάξει τη ζωή τους προς το καλύτερο. Ο Νάσσερ είχε καταλάβει ότι δεν μπορούσε ν' ανταποκριθεί στις υποσχέσεις του προς τον λαό της χώρας του για πρόοδο και ευημερία. Επειδή λοιπόν λεφτά δεν υπήρχαν, αναζήτησε λύσεις πολιτικές. Δηλαδή, έστρεψε την προσοχή του λαού σε ζητήματα πολιτικά, όπως η εθνικοποίηση της Διώρυγας του Σουέζ (από την οποία εξεδίωξε τους Άγγλους και τους Γάλλους που την εκμεταλλεύονταν μονομερώς).

Εν τέλει, στο «Παιχνίδι των Εθνών» πολλές φορές ο αντικειμενικός σκοπός των παικτών γίνεται όχι τόσο η προσπάθειά τους να νικήσουν, αλλά ν' αποφύγουν την ήττα και να παραμείνουν στο παιχνίδι.

**Διευθυντής του Κυπριακού Κέντρου Μελετών (ΚΥ.ΚΕ.Μ.)*

Μπλοκάρουν τα social media σε ανηλίκους κάτω των 16 ετών

Τι προβλέπει η πρόταση νόμου, οι προκλήσεις και το μεγάλο στοίχημα

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotouc@sigmalive.com

Η Κύπρος εισέρχεται σε μια καυτή και εν πολλοίς πειραματική συζήτηση για το κατά πόσον πρέπει να θεσπιστεί νομικός περιορισμός που να απαγορεύει στους ανηλίκους κάτω των 16 ετών να έχουν πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η συζήτηση αυτή, που ανέκυψε τις τελευταίες μέρες μετά την πρόταση που κατατέθηκε στη Βουλή με εισηγητή τον βουλευτή του ΔΗΣΥ, Δημήτρη Δημητρίου, έχει ήδη πυροδοτήσει έντονο ενδιαφέρον, προβληματισμούς και διαφωνίες.

Κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί τι προβλέπει η πρόταση, τι υποστηρίζει ο εισηγητής, ποια είναι τα παραδείγματα από το εξωτερικό, αν είναι τεχνικά και νομικά εφαρμόσιμη και ποιο είναι το μεγάλο στοίχημα για την Κύπρο.

Ποιες τροποποιήσεις προτείνει το νομοσχέδιο

Η βασική αλλαγή που εισάγει η πρόταση νόμου είναι η αύξηση του ηλικιακού ορίου χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τα 14 έτη, που ισχύει σήμερα, στα 16 έτη.

Όπως πληροφορείται η «Σ», εάν η πρόταση ψηφιστεί, το νέο όριο θα υποχρεώνει τις πλατφόρμες όπως Instagram, TikTok, Facebook, X, Snapchat, Reddit και άλλα, να εφαρμόσουν μηχανισμούς επαλήθευσης ηλικίας.

Σημειώνεται ότι η πρόταση δεν αφορά μόνο την πρόσβαση στα social media, αλλά επεκτείνεται για λόγους προστασίας και σε άλλους τομείς, όπως η συμμετοχή σε τζόγο ή η αγορά καπνικών προϊόντων από ανηλίκους.

Για το θέμα της επαλήθευσης των στοιχείων και της ηλικίας προτείνεται ως εργαλείο η χρήση ψηφιακής ταυτότητας (σ.σ. ψηφιακός πολίτης), ώστε να αντλούνται οι βασικές πληροφορίες για να επιτρέπεται η πρώτη χρήση της εφαρμογής.

Ο εισηγητής υποστηρίζει ότι δεν επιδιώκεται ο απόλυτος αποκλεισμός των νέων από το διαδίκτυο, αλλά η ενίσχυση της προστασίας τους.

Στην πρώτη συζήτηση, που έγινε στην Επιτροπή Νομικών, αρκετοί βουλευτές εξέφρασαν θετική διάθεση προς την πρόταση, αλλά και επιφυλάξεις ως προς το πώς θα εφαρμοστεί στην πράξη, με τον Πρόεδρο της Επιτροπής να τονίζει ότι δεν πρέπει να θυματοποιηθούν τα παιδιά, αλλά να προστατευτούν.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η ισχύουσα απαγόρευση με το όριο των 14 ετών είναι «μόνο στα χαρτιά» και δεν εφαρμόζεται ουσιαστικά, κάτι που η νέα νομοθεσία επιχειρεί να αλλάξει.

Ωστόσο, βασικό επιχείρημα των «επικριτών» είναι η πρόνοια που υπάρχει στην πρόταση νόμου για εφαρμογή εξαιρέσεων σε ειδικές περιπτώσεις, καθώς και στον τρόπο ελέγχου. Συγκεκριμένα, δεν ξεκαθαρίζονται επαρκώς οι λεπτομέρειες για τις εξαιρέσεις που πιθανόν να αφορούν τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης για εκπαιδευτικούς σκοπούς και για «λεπτές» μορφές επικοινωνίας.

Επιχειρήματα και προβληματισμοί

Ο Δημήτρης Δημητρίου, ως εισηγητής, υποστηρίζει ότι η πρότασή του αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας των ανηλίκων στο διαδίκτυο. Σημειώνει ότι το ισχύον ηλικιακό όριο των 14 ετών δεν τηρείται στην πράξη και δεν έχει ουσιαστική εφαρμογή.

Παράλληλα, οι μεγάλες πλατφόρμες έχουν δεσμευτεί να συμμορφωθούν, αλλά δεν δείχνουν πρόθεση να το πράξουν ουσιαστικά.

Η σύνδεση της πρώτης χρήσης της εφαρμογής με ψηφιακή ταυτότητα θ' αποτελέσει εργαλείο για την επαλήθευση της ηλικίας και την αποτροπή ψευδών δηλώσεων.

Υπογραμμίζει ότι η πρόθεση δεν είναι να ανασταλεί η πρόσβαση στο διαδίκτυο ή να απομονωθούν οι νέοι, αλλά να δοθεί ένα πλαίσιο ασφαλέστερης χρήσης.

Επικαλείται ότι άλλες χώρες έχουν υιοθετήσει παρόμοια όρια και ότι η Κύπρος οφείλει να μην υστερήσει.

Παρά ταύτα, είναι σαφές ότι, επί της ουσίας, η εφαρμογή του μέτρου θα συγκρουστεί με πολύπλοκες τεχνικές, νομικές και πρακτικές προκλήσεις, μία πρόκληση που ο ίδιος αναγνωρίζει έστω και εμμέσως.

Η διεθνής πρακτική

Δεν είναι η πρώτη φορά που κυβερνήσεις διεθνώς εξετάζουν ή υιοθετούν περιορισμούς στην πρόσβαση στα social media για ανηλίκους. Άλλωστε οι ανησυχίες περί ψυχικής υγείας, εθισμού, διασποράς επιβλαβούς περιεχομένου και διαδικτυακής παρενόχλησης έχουν φέρει το ζήτημα στο προσκήνιο σε πολλές χώρες.

Μετά από έρευνα της «Σ» προκύπτει πως τουλάχιστον έντεκα χώρες της ΕΕ ήδη έχουν ηλικιακό όριο 16 ετών για πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κάτι που αποπειράται να ακολουθήσει και η Κύπρος.

Το πιο «σκληρό» παράδειγμα είναι αυτό της Αυστραλίας, η οποία έχει ήδη περάσει νόμο που απαγορεύει την πρόσβαση σε πλατφόρμες social media για άτομα κάτω των 16 ετών, επιβάλλοντας ισχυρές χρηματικές κυρώσεις προς τις εταιρείες που δεν συμμορφώνονται. Η εφαρμογή θα ξεκινήσει σταδιακά, με πιλοτικά μέτρα και δοκιμές τεχνικών ελέγχων.

> **Τουλάχιστον έντεκα χώρες της ΕΕ ήδη έχουν ηλικιακό όριο**

Είναι χαρακτηριστικό ότι η Αυστραλία θεωρείται «πειραματική περιφέρεια» σε αυτήν την προσέγγιση, καθώς πρόκειται για ένα από τα πιο τολμηρά μέτρα παγκοσμίως.

Στην Ευρώπη, το πλαίσιο είναι πιο διαφοροποιημένο, αφού η ΕΕ, μέσω του Κανονισμού GDPR, ορίζει ότι οι υπηρεσίες της «κοινωνίας της πληροφορίας» μπορούν να επεξεργάζονται δεδομένα παιδιών ηλικίας 16 ετών και άνω με δική τους συναίνεση, ενώ για μικρότερες ηλικίες απαιτείται συναίνεση γονέα, με τη δυνατότητα των κρατών - μελών να θέτουν ηλικιακό όριο ως χαμηλό έως τα 13 έτη.

Πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν επιλέξει το μοντέλο γονικής συγκατάθεσης για όσους ανήλικους βρίσκονται κάτω από κάποια ηλικία.

Στη Γαλλία, για παράδειγμα, απαιτείται γονική συγκατάθεση για χρήστες κάτω των 15 ετών, αν και η εφαρμογή είναι ακόμη περιορισμένη.

Στη Γερμανία, οι γονείς συμμετέχουν στη διαδικασία για ηλικίες 13 με 16 ετών, αλλά δεν υπάρχουν άμεσα σχέδια για απόλυτη απαγόρευση.

Ορισμένες χώρες της ΕΕ εξετάζουν την υιοθέτηση ενιαίων ηλικιακών ορίων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, ώστε ν' αποφευχθεί ο ψηφιακός «τουρισμός» μεταξύ χωρών.

Επιπλέον, στην Ευρώπη έχει αρχίσει να συζητείται η έννοια της ψηφιακής ενηλικίωσης, ένας όρος που θα καθορίζει πότε ένας χρήστης θεωρείται «ψηφιακά ενηλικιωμένος» και μπορεί να έχει πλήρη πρόσβαση. Στην Ελλάδα, για παράδειγμα, υπάρχει πρόταση να τεθεί στα 15 έτη.

Στις ΗΠΑ, προτάσεις όπως το «Kids Off Social Media Act» επιδιώκουν να απαγορεύσουν

στα παιδιά κάτω των 13 ετών την πρόσβαση σε social media, καθώς και να περιορίσουν τη χρήση αλγορίθμων για ανηλίκους κάτω των 17 ετών.

Άλλες χώρες, όπως η Νορβηγία, προτείνουν την αύξηση της ηλικίας συγκατάθεσης στα 15 έτη.

Σε πολλές χώρες, παρά τους νόμους, η τήρηση των ορίων είναι προβληματική, λόγω της ευκολίας παραπλάνησης της ηλικίας με ψευδείς δηλώσεις ή της χρήσης εναλλακτικών τεχνολογιών.

Συνεπώς, η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι δεν υπάρχει μαγική συνταγή, καθώς όσο πιο αυστηρό είναι το μέτρο, τόσο μεγαλύτερες είναι οι τεχνικές και θεσμικές προκλήσεις. Οι χώρες που προχωρούν πιο προσεκτικά, επιδιώκουν σταδιακές αλλαγές, πιλοτικές εφαρμογές και συνεργασία με τις πλατφόρμες.

Είναι εφικτή η εφαρμογή του μέτρου;

Η πρόταση νόμου, όπως έχει κατατεθεί, εγείρει πολλές τεχνικές, νομικές και θεσμικές προκλήσεις.

Η μεγαλύτερη δυσκολία είναι πώς θα ελεγχθεί στην πράξη η ηλικία κάποιου χρήστη που επιχειρεί να εγγραφεί ή να χρησιμοποιήσει μια πλατφόρμα. Πολλοί νέοι δηλώνουν ψεύτικα στοιχεία με ευκολία. Γι' αυτόν τον λόγο, η πρόταση νόμου προτείνει τη χρήση της ψηφιακής ταυτότητας ως εργαλείο επαλήθευσης.

Όμως, η Κύπρος δεν διαθέτει σήμερα πλήρεις ψηφιακές ταυτότητες για ανηλίκους, ούτε υφίσταται νομική υποχρέωση για επιβεβαίωση ηλικίας σε διαδικτυακές υπηρεσίες στην ισχύουσα νομοθεσία.

Επιπλέον, οι τεχνολογίες επαλήθευσης ηλικίας πάντα συνοδεύονται από θέματα απορρήτου, ασφάλειας και προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Την ίδια ώρα, η πρόταση θα πρέπει να εναρμονιστεί με τον κανονισμό GDPR και τις διατάξεις για τα προσωπικά δεδομένα. Σύμφωνα με το άρθρο 8 του GDPR, η επεξεργασία δεδομένων παιδιών κάτω των 16 ετών απαιτεί συναίνεση των γονέων, εντός των ορίων που επιτρέπουν τα κράτη μέλη.

> **Οι νέοι μπορούν να παρακάμψουν τον περιορισμό μέσω VPN**

Επομένως, μια νομοθετική ρύθμιση στην Κύπρο θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η συλλογή και επαλήθευση των στοιχείων ηλικίας δεν παραβιάζει δικαιώματα απορρήτου και προσωπικών δεδομένων, ειδικά στα παιδιά. Επιπλέον, η νομοθεσία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων προβλέπει ότι οι πλατφόρμες κοινοποίησης πτείας των τηλεπικοινωνιών και των διαδικτυακών υπηρεσιών; Θα προβλέπονται πρόστιμα για τις πλατφόρμες που δεν συμμορφώνονται, όπως συμβαίνει στην Αυστραλία, ή και για τους χρήστες; Στην πρόταση νόμου υπάρχουν σκέψεις για χρηματικά πρόστιμα σε εταιρείες που δεν εφαρμόζουν τις ρυθμίσεις.

Επιπλέον, υπάρχει η πρακτική δυσκολία ελέγχου και αν θα ασχοληθεί ο αρμόδιος φορέας, το Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων ή άλλη ρυθμιστική Αρχή.

Το «κόλπο» των νέων

Εάν η Κύπρος θεσπίσει ηλικιακό όριο, είναι πιθανό πολλοί νέοι να προσπαθούν να παρακάμψουν τον περιορισμό μέσω VPN και ψευδών στοιχείων. Η διασυνοριακή φύση του διαδικτύου καθιστά την εφαρμογή εθνικών περιορισμών πιο δύσκολη, αν δεν υπάρξει συντονισμός σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η απαγόρευση από μόνη της δεν επαρκεί καθώς απαιτείται παράλληλο πρόγραμμα ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης των νέων και των γονέων για ασφαλή χρήση, ενίσχυση εργαλείων γονικού ελέγχου, καθώς και υποστήριξη από σχολικά συμβούλια και ψυχολόγους. Αν η κοινωνία την δει ως «κατάργηση της ελευθερίας», θα δημιουργηθούν αντιστάσεις.

Το μεγάλο στοίχημα

Η Κύπρος, μιας και είναι μικρή χώρα με περιορισμένο αριθμό χρηστών αλλά υψηλό ρυθμό διείσδυσης του διαδικτύου, έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει και ως «πειραματικό εργαστήριο» ενός τέτοιου νομοθετικού πλαισίου. Αν καταφέρει να σχεδιάσει έναν νόμο που να εφαρμόζεται στην πράξη, μπορεί ν' αποτελέσει παράδειγμα για άλλες χώρες.

Το στοίχημα είναι ν' αποδειχθεί ότι η απαγόρευση ή ο περιορισμός μπορεί να υλοποιηθεί με αξιοπιστία και ασφάλεια και να μη μεταπαπεί σε εργαλείο καταπίεσης ή ελέγχου, αλλά σε μέτρο ενίσχυσης της ψηφιακής ασφάλειας των νέων.

Η επικείμενη συζήτηση στη Βουλή θα είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς απαιτείται να αποσαφηνιστούν οι παράμετροι εφαρμογής της νομοθεσίας, ώστε να διασφαλιστεί η προστασία των παιδιών χωρίς να διαταραχθεί η κοινωνική τους ένταξη.

Ερντογάν στο Σαρμ ελ Σέιχ...

ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

Στιγμιότυπο από τη Σύνοδο Κορυφής των 20 κρατών στο αιγυπτιακό Σαρμ ελ Σέιχ, Δευτέρα, 13 Οκτ. 2025, όπου στην πρώτη «Τετράδα» ΗΠΑ, Αίγυπτος, Κατάρ, Τουρκία, εκ της οποίας ο Ερντογάν με εντολές Τραμπ για την τελική υποταγή της προσφιλούς του Χαμάς...

ΚΟΡΔΩΤΟΣ στην παγκοσμίως περίοπτη θέση των «Τεσσάρων», απόγευμα της παρελθούσας Δευτέρας, 13ης Οκτωβρίου ε.έ., ο Ερντογάν στο Σαρμ ελ Σέιχ. Στη Σύνοδο Κορυφής των 20 κρατών υπό τον... θριαμβεύοντα πλανητάρχη Ντόναλντ Τραμπ, που πέτυχε την εκεχειρία στο συνεχιζόμενο επί δύο έτη μακελειό στη Γάζα και την έναρξη της διαδικασίας ειρήνευσης στη Μέση Ανατολή.

- Η Τετράδα: (1) ΗΠΑ αδιαμφισβήτητος επικεφαλής και εντολέας. (2) Αίγυπτος, ο ικανός με όλους οικοδεσπότης. (3) και (4) Τουρκία και Κατάρ: Ως οι εντεταλμένοι μοχλοί διαμεσολάβησης για την τελική υποταγή της Χαμάς στους όρους του Ισραήλ και των ΗΠΑ.

- Προηγήθηκε από το πρωί η παράδοση από την Χαμάς των είκοσι Ισραηλινών ομήρων, τελευταίων επιζησάντων απαχθέντων από το πρωταίτιο μακελειό της 7ης Οκτωβρίου 2023.

- Ευθύς αμέσως πραγματοποιήθηκε στο ισραηλινό κοινοβούλιο, στην Ιερουσαλήμ, η «τελετή των νικητών» Τραμπ και Νετανιάχου.

- Όπου εκφωνήθηκε υπό αμφοτέρων, διθυραμβικώς και αλληλο-εγκωμιαστικώς, ο θρίαμβος του δόγματος «ειρήνη διά της ισχύος - peace through strength».

- Παλαιότατη πατροπαράδοτη «συνταγή» στο συλλογικό DNA του πάντοτε πάνοπλου πολυέθνους των εποίκων της βορείου Αμερικής, που συγκροτήθηκαν στο κράτος των ΗΠΑ. Όπου, μάλιστα, το 1873, «Ειρηνοποιό» - «Peacemaker» ονόμασαν το τότε καινούργιο σπουδαίο εξάσφαιρο περίστροφο του αμερικανικού στρατού «Colt Single Action Army» 0.45".

- «Ειρήνη διά της ισχύος» βεβαίως σημαίνει, όπως το ομολογούν και οι λέξεις, την ειρήνη που επιβάλλει ο ισχυρότερος. Με τον εξαναγκασμό του ανίσχυρου σε κατάπαυση του πυρός και συμμόρφωση: Ειρήνη υποταγής των ηττημένων στους νικητές. Πανάρχαιο. Από το Ε-89 του Θουκυδίδη: «Ο ισχυρός επιβάλλει ό,τι του επιτρέπει η ισχύς του και ο αδύνατος υποχωρεί όσο του επιβάλλει η αδυναμία του (Το «όσο» και «για όσο διάστημα», έχει πάντοτε τεράστια σημασία).

- Ισχυρός είναι ο Ισραήλ. Με πλάι του τις πανίσχυρες ΗΠΑ. Εξόντωσε την Χεζμπολάχ του Λιβάνου. Γονάτισαν μαζί βομβαρδίζοντας το Ιράν. Συνέδραμαν στην και ενδογενή διάλυση της φιλορωσικής Συρίας. Βομβάρδισαν τους Χούθι της Υεμένης. Εξάντλησε την πρωταίτια Χαμάς. «Νουθέτησε» με τον βομβαρδισμό ηγετών της Χαμάς στην Ντόχα (και μία μετέπειτα τηλεφωνική ισραηλινή «συγγνώμη» παρακλήσει Τραμπ) το Κατάρ. Με εκ των πραγμάτων σαφέστατη παρόμοια προειδοποίηση προς την Άγκυρα... υπερήφανη ένθερμη «κηδεμόνα» της Χαμάς. Που, όντως, έτσι την εξέλαβε η ίδια η Τουρκία.

- Διά της ισχύος Ισραήλ-ΗΠΑ, ο Ερντογάν και το Κατάρ υποχρεώθηκαν και σύρθηκαν να εξαναγκάσουν με την σειρά τους την υιοθετημένη τους Χαμάς (όση απέμεινε ένοπλη μέσα στις σήραγγες της Γάζας για να εκτελεί πισθάγκωνα και δεμένους επί γονάτων άλλων φατριών Παλαιστινίους) στην ειρήνη - υποταγή και στον αφοπλισμό της.

ΕΑΝ ΑΥΤΑ αποτυπώνουν εναργώς την αληθέστερη ουσία των όσων συνέβησαν και συμβαίνουν πραγμάτων, είναι δυνατό με αυξημένο βαθμό ασφάλειας να προβλεφθεί βραχυπρόθεσμα και το άμεσο μέλλον της «ειρήνης διά της ισχύος» των Ισραήλ - ΗΠΑ στην περιοχή.

- Και οι ρόλοι που θ' αναλάβουν οι υπόλοιποι μεγάλοι ή μικρότεροι, εγγύτεροι ή απώτεροι «παίκτες» στην περιοχή.

- Καθώς εκ παραλλήλου μεθοδεύεται και η προσπάθεια επιβολής ανάλογης «ειρήνης διά της ισχύος» ή «ειρήνης διά της εξισορρόπησης αντιπάλων ισχύων» στο ρωσο-ουκρανικό μέτωπο, το οποίο από 24ης Φεβρουαρίου 2022, με την συνεχιζόμενη εισβολή Πούτιν στην Ουκρανία, εγκυμονεί διαρκώς κίνδυνο Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου.

- Ο ρόλος, λοιπόν, του κάθε άλλου «παίκτη» αλλά και του ιδίου πιθανολογείται να είναι και το κυριότερο στο μυαλό τού επί 23 χρόνια (2002-2025) ικανού μονοκράτορα της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν για τη νεο-οθωμανική του στρατηγική.

> **ΕΑΝ ΑΥΤΑ αποτυπώνουν εναργώς την αληθέστερη ουσία των όσων συνέβησαν και συμβαίνουν πραγμάτων, είναι δυνατό με αυξημένο βαθμό ασφάλειας να προβλεφθεί βραχυπρόθεσμα και το άμεσο μέλλον της «ειρήνης διά της ισχύος» των Ισραήλ – ΗΠΑ στην περιοχή**

Ώστε να προσαρμοστεί, επωφελέστερα για τις επιδιώξεις του, στις νεο-διαμορφούμενες περιστάσεις, με λιγότερες ει δυνατόν ζημιές και διαφυγόντα κέρδη.

Αναγνωρισμένος ήδη από ετών «σκακιστής διεθνούς εμβέλειας», τίτλο που του είχε απονείμει ο Τραμπ κατά την προηγούμενη θητεία του στον Λευκό Οίκο, έσπευσε ο Ερντογάν και ανέλαβε πειθήνια τον ρόλο που του ανέθεσαν οι νικητές Ισραήλ και ΗΠΑ:

- Ως μεσολαβητή, μαζί με το Κατάρ, για την τελική παράδοση της ηττημένης Χαμάς.

- Το ανισοζύγιο δυνάμεων που διαμορφώθηκε επί του πεδίου στη διετία των Οκτωβρίων 2023 - 2025, δεν του άφησε προς το παρόν άλλα περιθώρια τουρκικού επεκτατισμού («με σταθμό τη Δαμασκό να μπούμε στην Ιερουσαλήμ») στα μέχρι το 1918 εδάφη της ηττηθείσας και διαλυθείσας έκτοτε Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, στη Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική. Τα οποία, καθ' ομολογίαν δικών του εντός Τουρκίας επαρμένων διακηρύξεων, ονομαστικά ορέγεται ως προγονική εντολή και καθήκον για τον νέο «αιώνα της Τουρκίας» του.

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ να διαφυλάξει εντός και εκτός Τουρκίας την προσωπική του αίγλη, φρόντισε βεβαίως ν' αποκρύψει επιμελώς τον πραγματικό ρόλο που πειθηνίως ανέλαβε για την τελική υποταγή της φίλτατής του Χαμάς.

- Έστησε μάλιστα για τους Τούρκους δημοσιογράφους συνοδούς του και μια πολυδιαφημισθείσα θεατρική καθυστέρηση προσγείωσης του αεροσκάφους του στο Σαρμ ελ Σέιχ, για να βεβαιωθεί, δήθεν, ότι δεν θα μετείχε στη Σύνοδο Κορυφής ο «μέγας εχθρός» Νετανιάχου, ενώ όλος ο κόσμος που από ώρες πρηγουμένως παρακολουθούσε απ' ευθείας στα ΜΜΕ την «τελετή νικητών» Τραμπ - Νετανιάχου στην Κνεσέτ των Ιεροσολύμων, είχε πληροφορηθεί ότι δεν θα πήγαινε στο Σαρμ ελ Σέιχ ο Πρωθυπουργός του Ισραήλ!

Ο ΠΑΙΚΤΗΣ Ερντογάν, επί 23 χρόνια κραταιός μονοκράτορας στην Τουρκία, παίζοντας με δεξιοτεχνία εκκρεμούς όσους αντιλαμβάνεται ως προσωρινά, ανά πενταετία, διερχόμενους από τον Λευκό Οίκο και τις λοιπές Δυτικές εξουσίες, φροντίζει ως κόρην οφθαλμού:

(α) Αφ' ενός ν' αποφύγει τα ολέθρια σφάλματα των Νεοτούρκων αντιπάλων του Σουλτάνου που οδήγησαν την Τουρκία στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και προκάλεσαν την ήττα και τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και:

(β) Αφ' ετέρου, να μην παραμείνει «Επιτήδειος Ουδέτερος», όπως οι Κεμαλιστές κατά τον Β' Παγκ. Πόλεμο που τους καταλογίζει (από πριν κιόλας ανέλθει στην εξουσία) ότι τότε κατήντησαν την Τουρκία να χάσει στη μοιρασιά των νικητριών δυνάμεων και τα απελευθερωθέντα από την ιταλο-γερμανική κατοχή ελληνικά νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και τα Δωδεκάνησα...

ΜΕΘΟΔΕΥΕΙ μεν επίμονα, με πείσμα διαλαλώντας τις νεο-οθωμανικές επεκτατικές του βουλιμίες στο Αιγαίο, στην Ανατολική Μεσόγειο, στη Μέση Ανατολή, υπομονετικά καραδοκώντας καταλληλότερες ευκαιρίες, όμως οι σημερινοί συσχετισμοί ισχύος γνωρίζει ότι δεν του επιτρέπουν να διακινδυνεύσει καν το «θα 'ρθούμε ξαφνικά ένα βράδυ», ούτε έστω στο εγγύτατο... Καστελόριζο, για το οποίο ο «στρατηλάτης» του Χουλουσί Ακάρ επαιρόταν ότι ο στρατός του θα πάει εκεί κολυμβώντας να το κατακτήσει...

- Στο τρέχον διάστημα («ως πάραιζιει ιζι' ο Αλλάχ βοηθός»), γνωρίζοντας με βεβαιότητα ότι αποτελεί τον πρώτο ίσως επόμενο «υπαρξιακό» στόχο του αδίστακτου Ισραήλ, σπεύδει να συμμορφωθεί με τις εντολές του Τραμπ. Επενδύοντας στον όποιο ρόλο τού κατανείμει η επιβολή της ισραηλο-αμερικανικής «ειρήνης διά της ισχύος» στην περιοχή.

Η «μέθοδος Τραμπ» ως τρόπος επίλυσης των Ελληνοτουρκικών και του Κυπριακού

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Μετά την ιστορική συμφωνία Ισραήλ-Χαμάς, η ελπίδα για ειρήνη ξαναγεννιέται στην αιματοβαμμένη, κατερειπωμένη Γάζα. Θα αντέξει; Θα διαρκέσει; Θα γίνει σεβαστή; Θα ανοίξει ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις Ισραηλινών και Παλαιστινίων και συνακόλουθα και με άλλα αραβικά κράτη; Θα ζωντανέψουν οι Συμφωνίες του Αβραάμ; Η Μέση και Ευρύτερη Ανατολή θα ηρεμήσουν; Η ταραχώδης ιστορία, η θρησκεία, οι πόλεμοι, το απύθμενο μίσος και οι εκατόμβες νεκρών υποβάλλουν αυτοσυγκράτηση και περίσκεψη.

Τα εύσημα απονέμονται στον Πρόεδρο Τραμπ. Η διπλωματία του αποτελεί ένα νέο κεφάλαιο, που δεν εμπίπτει στις γνωστές θεωρίες στις Διεθνείς Σχέσεις. Ο Αμερικανός Πρόεδρος επέβαλε το σχέδιό του αλλά δεν είναι σίγουρο ακόμα ότι θα οδηγήσει σε μια διαρκή, σταθερή, βιώσιμη ειρήνη. Το Ισραήλ αποδυνάμωσε μεν συνθλιπτικά τη Χαμάς αλλά δεν την εξουδετέρωσε, όπως υποσχόταν μονότονα ο Νετανιάχου.

Όμως, η νέα αρχιτεκτονική στη Μέση Ανατολή φαίνεται να αλλάζει και άλλα δεδομένα. Ο Νετανιάχου υποσχέθηκε στον Τραμπ πως δεν επιθυμεί νέο πόλεμο με την Τεχεράνη. Και ο Τραμπ στοχεύει σε μια συμφωνία με το Ιράν. Είναι εμφανές ότι επιδιώξεις και στοχεύσεις πολλών δρώντων στην περιοχή έχουν ανατραπεί ή και ακυρωθεί υπό την πίεση αμερικανικών συμφερόντων και σχεδιασμών στην περιοχή.

Ιδού, όμως, το οξύμωρο: Το Κατάρ και η Τουρκία αιμοδοτούν και στηρίζουν την τρομοκρατική Χαμάς και την ηγεσία της. Αναδείχθηκαν, όμως, σε χρήσιμους διαμεσολαβητές και συνέβαλαν ώστε η Χαμάς ν' αποδεχθεί το σχέδιο Τραμπ. Η κρίσιμη καμπή στην αναιρεμή των πολιτικο-στρατιωτικών δεδομένων ήταν η επίθεση του Ισραήλ στο Κατάρ, για να εξουδετερώσει ηγέτες της Χαμάς. Θεωρήθηκε και ως έμμεση προσβολή προς τις ΗΠΑ και τον Τραμπ. Έτσι ξεκίνησε η αντίστροφη μέτρηση: Να ελεγχθεί ο Νετανιάχου και να πιεστεί η Χαμάς.

Είναι εξαιρετικά σημαντική εξέλιξη η συμμετοχή της Ελλάδος και της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Σύνοδο του Σιαρμ Ελ Σέιχ για τον τερματισμό του πολέμου Ισραήλ-Παλαιστινίων. Αναδεικνύεται και αναγνωρίζεται ο ρόλος των δύο χωρών στην ειρηνευτική διαδικασία. Όμως τίθενται δύο κρίσιμα ερωτήματα: Πώς θα εξελιχθεί η υλοποίηση του σχεδίου Τραμπ; Ειδικά, πώς η Τουρκία θα εκμεταλλευτεί τις εξελίξεις για να προωθήσει τα μεγαλοϊδεατικά και νεο-οθωμανικά σχέδιά της στην Αν. Μεσόγειο και όχι μόνο;

Τη «Διακήρυξη για τη Διαρκή Ειρήνη και Ευημερία» του Αμερικανού Πρόεδρου, την οποία παρουσίασε την περ. Δευτέρα (13/10/2025) στο Σιαρμ ελ-Σέιχ ως τη λεγόμενη «Συμφωνία για τη Γάζα», εκτός από τον Τραμπ, υπέγραψαν: Οι Πρόεδροι της Αιγύπτου Άμπντελ Φατάχ αλ-Σίσι και της Τουρκίας, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν και ο Εμίρης του Κατάρ, Σεΐχης Ταμίμ μπιν Χαμάνι αλ Θάνι.

Η Τουρκία αναδύθηκε και επιβλήθηκε ξανά ως χρήσιμος και κρίσιμος εταίρος και διαμεσολαβητής και στην περίπτωση της Γάζας. Είναι αναμενόμενο ότι θ' αξιοποιήσει πολλαπλώς τον νέο ρόλο της. Ήδη έχει βελτιώσει τις σχέσεις της με την Αίγυπτο, τη Σ. Αραβία και τα Ην. Αραβικά Εμιράτα. Διατηρεί στενότατες σχέσεις με το Κατάρ. Εισέβαλε στη Συρία, στηρίζει το νέο καθεστώς και προκαλεί το Ισραήλ. Πρόσφατα, ο Ερντογάν συναντήθηκε με τον ηγέτη των Κούρδων του Ιράκ, ενώ η τουρκική διπλωματία αλωνίζει στην Αφρική.

> **Η μέθοδος Τραμπ για τη Συμφωνία στη Γάζα δεν αποκλείεται και είναι μάλλον σίγουρο ότι θα επιχειρηθεί να εφαρμοστεί και στο Κυπριακό, με άλλα δεδομένα αλλά με έναν στόχο: Να επιλυθεί ένα πρόβλημα που ταλανίζει αμερικανικά και άλλα συμφέροντα. Με προεκτάσεις στα Ελληνοτουρκικά ή και στο Κουρδικό. Αθήνα και Λευκωσία as προετοιμάζονται για οδυνηρές αποφάσεις ή και πικρούς συμβιβασμούς, που ενδεχομένως να έρθουν και να επιβληθούν**

Ο Ερντογάν καυχήθηκε ότι πρώτος εκείνος θα μεταβεί στη Γάζα. Επανέλαβε την πάγια θέση για λύση δύο κρατών. «Πιστεύουμε ότι η λύση των δύο κρατών είναι η καλύτερη λύση για όλους τους λαούς της περιοχής, μουσουλμάνους, χριστιανούς και εβραίους», υπογράμμισε.

Στο Κυπριακό, η Τουρκία εμμένει αδιατάρακτα σε λύση δύο κρατών. Απορρίπτει διαρρήδην τη διζωνική ομοσπονδία (δική της αξίωση από το 1974) και απαιτεί δημιουργία δύο κρατών επειδή, ισχυρίζεται, η μεν ομοσπονδία εξεμέτρησε το ζην, οι δε «πραγματικότητες» της κατοχής επιβάλλουν δύο χωριστά κράτη. Η προσπάθεια που καταβάλλει η Άγκυρα στοχεύει στην αναγνώριση του κατοχικού μορφώματος ως δήθεν αυθύπαρκτης κρατικής οντότητας.

Η συμμετοχή του ψευδοκράτους στην πρόσφατη Σύνοδο Τουρκικών Κρατών, στην Γκαμπάλα του Αζερμπαϊτζάν, είναι ενδεικτική της τουρκικής μεθόδευσης να προωθεί το ψευδοκράτος ως «κράτος». Ο Τ/κ πράκτορας της κατοχής, Ταταρ, δεν εμφανίστηκε, ούτε προσαγορεύτηκε, ούτε φωτογραφήθηκε, ούτε έγινε δεκτός ως «ηγέτης της τ/κ κοινότητας», αλλά ως «Πρόεδρος της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου». Φωτογραφήθηκε επίσημα με τους υπόλοιπους ηγέτες τουρκικών κρατών, συν της χριστιανικής Ουγγαρίας.

Ο τερματισμός του πολέμου στη Γάζα ανοίγει ένα μεγάλο περιθώριο ελιγμών στην Τουρκία για να εκμεταλλευτεί τη διεθνή ομοφωνία για παλαιστινιακό κράτος, ώστε να απαιτεί πιο έντονα λύση δύο κρατών και στην Κύπρο. Η τουρκική διπλωματία αναμένεται ότι θα πυκτεύσει εντονότερα στα Ελληνοτουρκικά και στο Κυπριακό.

Είναι γνωστοί οι δαψιλείς έπαινοι Τραμπ στον «πανέξυπνο φίλο» του, Ερντογάν (26/9/2025), που «χαίρει μεγάλου σεβασμού σε όλην την Ευρώπη και σε όλον τον κόσμο. Έχει τεράστια επιρροή στην περιοχή. Τον σέβομαι κι εγώ πάρα πολύ». Και ότι «χαίρει σεβασμού από τον Πρόεδρο Πούτιν και τον Πρόεδρο Ζελένσκι. Όλοι σέβονται τον Ερντογάν».

Η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία επέλεξαν τη «σωστή πλευρά της Ιστορίας». Οι ελληνο-αμερικανο-κυπριακές σχέσεις είναι οι καλύτερες εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Αφού «όλοι σέβονται τον Ερντογάν», τι θα εμποδίσει τον Πρόεδρο Τραμπ να εφαρμόσει προσεχώς τη μέθοδο που αξιοποίησε στη Γάζα, για να επιλύσει τα Ελληνοτουρκικά και το Κυπριακό; Ή ακόμα και το Κουρδικό και να επιβάλει μια νέα pax americana στη Μέση Ανατολή;

Στη Διακήρυξη για την Γάζα, οι τέσσερεις χώρες που την υπέγραψαν, δηλ. και η Τουρκία, δεσμεύτηκαν «να "επιδιώξουν όραμα ειρήνης" στη Μέση Ανατολή και να ενισχύσουν τις "διευθετήσεις για διαρκή ειρήνη"». Ο Τραμπ υποστηρίζει ότι ξεκίνησε μια νέα περίοδος ειρήνης στην περιοχή. Η Τουρκία θα σεβαστεί την υπογραφή της; Αν συμμετάσχει στην task force επιτήρησης της Συμφωνίας, ποιος εγγυάται ότι δεν θα υποστηρίζει τη Χαμάς;

Με βάση τη Συμφωνία, ο ισραηλινός στρατός θα αποσύρεται σταδιακά από θέσεις που κατέχει. Στην Κύπρο, θα ισχύσει κάτι ανάλογο σε περίπτωση εκβιαστικής παρεμβολής από τον Τραμπ; Η μέθοδος Τραμπ για τη Συμφωνία στη Γάζα δεν αποκλείεται και είναι μάλλον σίγουρο ότι θα επιχειρηθεί να εφαρμοστεί και στο Κυπριακό, με άλλα δεδομένα αλλά με έναν στόχο:

Να επιλυθεί ένα πρόβλημα, που ταλανίζει αμερικανικά και άλλα συμφέροντα. Με προεκτάσεις στα Ελληνοτουρκικά ή και στο Κουρδικό. Αθήνα και Λευκωσία as προετοιμάζονται για οδυνηρές αποφάσεις ή και πικρούς συμβιβασμούς, που ενδεχομένως να έρθουν και να επιβληθούν.

ΕΝΩ ΒΡΕΧΕΙ NAVTEX ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ Ο ΑΤΤΙΛΑΣ ΞΕΦΟΡΤΩΣΕ ΟΠΛΑ ΣΕΒΙΣ ΔΟΣΕΙΣ

Υποταγή Τατάρ και Ερχιουρμάν στη Μεγάλη Πύλη του Σουλτάνου

Ο ένας μιλά για ισότιμη κυριαρχία και ο άλλος για συνιδρυτική πράξη συνιστώντων κρατών

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

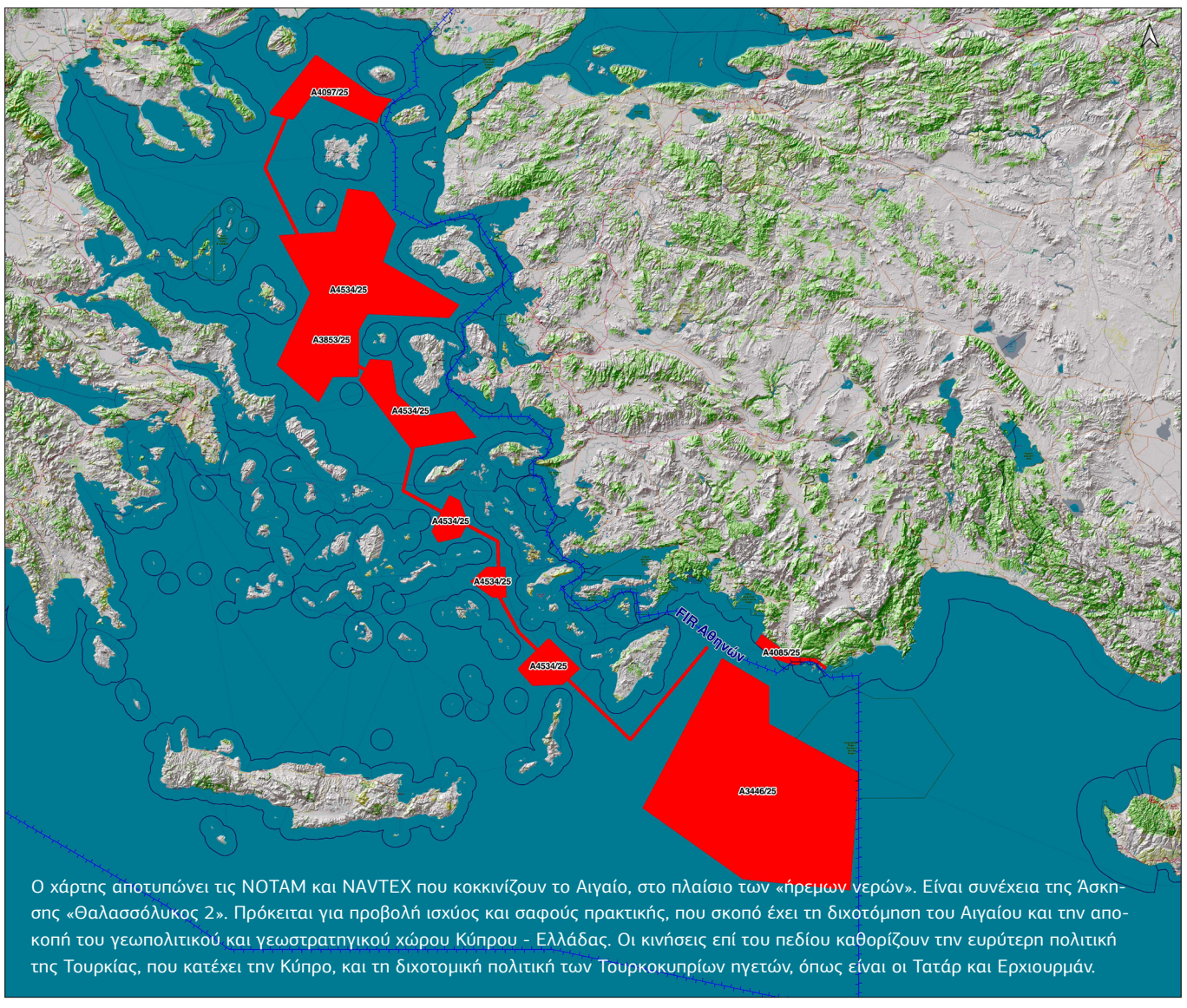

Ο χάρτης αποτυπώνει τις NOTAM και NAVTEX που κοκκινίζουν το Αιγαίο, στο πλαίσιο των «ήρεμων νερών». Είναι συνέχεια της Άσκησης «Θαλασσόλυκος 2». Πρόκειται για προβολή ισχύος και σαφούς πρακτικής, που σκοπό έχει τη διχοτόμηση του Αιγαίου και την αποκοπή του γεωπολιτικού και γεωστρατηγικού χώρου Κύπρου - Ελλάδας. Οι κινήσεις επί του πεδίου καθορίζουν την ευρύτερη πολιτική της Τουρκίας, που κατέχει την Κύπρο, και τη διχοτομική πολιτική των Τουρκοκυπρίων ηγετών, όπως είναι οι Τατάρ και Ερχιουρμάν.

Βρέχει εκ νέου NAVTEX και NOTAM στο Αιγαίο αμέσως μετά το πέρας της άσκησης «Θαλασσόλυκος 2», που αποτύπωσε τα όρια της «Γαλάζιας Πατρίδας», φτάνοντας δηλαδή στην Ανατολική Μεσόγειο και την Κύπρο, όπου διεξάγονται σήμερα παράνομες «εκλογές», υπό τη σκιά της τουρκικής ισχύος, αφού το τελευταίο διάστημα ξεφορτώθηκε βαρύς οπλισμός σε τρεις τουλάχιστον δόσεις. Στα κατεχόμενα υπάρχουν οκτώ υποψήφιοι με κεντρικούς διεκδικητές τούς Ερσίν Τατάρ και Τουφάν Ερχιουρμάν, που υποστηρίζουν τη λύση των δύο κρατών με διαφορετικές όψεις. Ο μεν πρώτος αναφέρεται σε κυριαρχική ισότητα και δύο κράτη, που θα ήταν δυνατό να συνυπάρξουν σε μια συνομοσπονδία, ο δε δεύτερος βαπτίζει την ομοσπονδία σε συνομοσπονδία και αξιώνει συνιδρυτική πράξη δύο συνιστώντων κρατών, που παραπέμπει στη συγκυριαρχία και στα δύο κράτη κάτω από μια κατ' όνομα ομοσπονδία, που θα είναι συνομοσπονδία. Σήμερα, πάντως, θα διεξαχθεί ο πρώτος γύρος και είναι δύσκολη η συγκέντρωση του 50% συν 1 από κάποιον υποψήφιο. Οπότε θα υπάρξει, λογικά, και δεύτερος γύρος την ερχόμενη Κυριακή.

Γεωπολιτική διάσταση και βάση εξόρμησης

Γίνεται αναφορά στις νέες τουρκικές NAVTEX και NOTAM στο Αιγαίο, όχι μόνο διότι συνιστά είδηση, αλλά διότι αποτυπώνει με τη βοήθεια μιας σειράς άλλων πραγματικοτήτων τη γεωπολιτική κατάσταση και τις επιδιώξεις της Τουρκίας, της οποίας οι στρατηγικές επιλογές καθορίζουν την πολιτική των Τουρκοκυπρίων. Μια τέτοια ανάλυση συνδράμει ώστε να κατανοήσει κάποιος τι μπορεί να αναμένουμε από το αποτέλεσμα των λεγόμενων «εκλογών», ανεξαρτήτως ποιος θα είναι ο νικητής και ποιος ο ηττημένος.

Ας βάλουμε, λοιπόν, τα πράγματα σε μια τάξη. Από γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής άποψης, η Τουρκία:

Πρώτο, συνεχίζει να θεωρεί την Κύπρο ως δικό της αβύθιστο αεροπλανοφόρο, το οποίο εξοπλίζει συνεχώς και με βαρύ, μάλιστα, οπλισμό. Απόδειξη τούτου αποτελούν τα εξής γεγονότα: Α) Στις αρχές Οκτωβρίου, όχι μία όπως αρχικώς είχαμε γράψει πριν από δυο βδομάδες, αλλά τουλάχιστον τρεις φορές ξεφόρτωσε στο λιμάνι της Αμμοχώστου βαρύ οπλισμό (συνέχισαν και μετά το δημοσίευμα). Και αυτό επιβεβαιώθηκε από τον Υπουργό Άμυνας Βασίλη Πάλμα. Εφόσον συμβαίνει κάτι τέτοιο, πώς μπορεί να διαγιγνώσει κάποιος την πρόθεση της Τουρκίας να γίνει διαλλακτικότερη ή να σηκώσει τον στρατό της από την Κύπρο, όταν μάλιστα ο «μετριοπαθής» Ερχιουρμάν συμφωνεί με τον Τατάρ ότι δεν υφίσταται θέμα κατάργησης των εγγυητικών δικαιωμάτων και κατ' επέκταση του δικαιώματος της μονομερούς επέμβασης. Β)

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας άσκησης «Θαλασσόλυκος 2» πέταξαν από το παράνομο αεροδρόμιο του Λευκονοίκου τουρκικά "drones" τύπου «Ακιντζί», για να κτυπήσουν εικονικούς στόχους στην Τουρκία, ενώ άλλα drones πετούν πέριξ της Κύπρου. Το Λευκόνοικο είναι τουρκική Βάση drones και το μήνυμα είναι σαφέστατο: Ο τουρκικός στρατός στην Κύπρο δεν βρίσκεται μόνο, όπως είναι ο βασικός ισχυρισμός της Άγκυρας, για την ασφάλεια των Τουρκοκυπρίων, αλλά και ως βάση εξορμήσεως στην περιοχή, εάν και όταν χρειαστεί και αποφασιστεί. Ανάλογη είναι και η περίπτωση του λιμανιού της Αμμοχώστου και τα έργα για τον δίαυλο στο παράνομο αεροδρόμιο της Τύμπου για να διευκολύνουν τους στρατιωτικούς σκοπούς της Τουρκίας.

> **Πώς η γεωπολιτική και οι στρατηγικές κινήσεις της Τουρκίας καθορίζουν τις πολιτικές των Τ/κ**

Ο καβγάς για το ζωτικό τρίγωνο

Δεύτερο, συνδέει την Κύπρο με το Αιγαίο και τη «Γαλάζια Πατρίδα» και ειδικότερα με τη δική της ασφάλεια, στην πρακτική εφαρμογή της εμπέδωσης της Τουρκίας ως περιφερειακής δύναμης παγκόσμιων διαστάσεων στη λογική μιας νέας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Για την Άγκυρα, ο χώρος από τα Δαρδανέλλια ώς την Κύπρο και τη Μέση Ανατολή είναι ενιαίος. Ό,τι συμβαίνει στο Αιγαίο επηρεάζει την Κύπρο και αντίστροφα. Διότι, έτσι λειτουργούν γεωστρατηγικά και γεωπολιτικά οι περιφερειακές δυνάμεις. Για παράδειγμα: Είναι σημαντικός για τον Ελληνισμό ο έλεγχος του ζωτικού τριγώνου που σχηματίζουν τα νησιά Κρήτη, Ρόδος, Κύπρος. Η Τουρκία διά των διεκδικήσεών της και της στρατιωτικής κατοχής της Κύπρου αναιρέπει προς όφελός της το σκηνικό. Αφαιρεί από τον Ελληνισμό το πλεονέκτημα να κυριαρχεί σε θάλασσα και αέρα σε έναν ενιαίο χώρο, τον οποίο αναλαμβάνει η ίδια. Γι' αυτό, άλλωστε, αμφισβητεί τα κυριαρχικά και ειδικά κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στη γραμμή Κρήτη, Κάρπαθος, Ρόδος. Επιδιώκει, δηλαδή, να «παγώσει» αρχικά και να σπάσει έναν από τους κεντρικούς άξονες του εν λόγω γεωστρατηγικού και γεωπολιτικού τριγώνου, προσπαθώντας, ταυτοχρόνως, την αποκοπή της Κύπρου από την Ελλάδα με τον έλεγχο: Α) Του εν λόγω άξονα και της περιοχής γύρω από τα νησιά για να τα διατηρεί εγκλωβισμένα. Β) Της Κύπρου, αλλά και του θαλάσσιου χώρου μεταξύ Ρόδου, Κρήτης και Κύπρου. Διότι, εκτός των άλλων, Κύπρος και Ελλάδα δεν καθόρισαν ΑΟΖ.

Απουσία Ελλάδας, ισχύς και συνομιλίες

Εφόσον λοιπόν η Τουρκία εξασφαλίζει την πτέρυγά της στην Ανατολική Μεσόγειο με τον έλεγχο τής Κύπρου, προβάλλει μέσω των NAVTEX και των NOTAM στο Αιγαίο τον ισχυρισμό ότι αυτή κάνει κουμάντο διά της ισχύος της. Και αυτή η πρακτική είναι συνεχής και εκδηλώνεται και πριν, καθώς και μετά από μεγάλες στρατιωτικές ασκήσεις, όπως είναι η «Θαλασσόλυκος 2». Η απουσία της ελληνικής στρατιωτικής παρουσίας στην Κύπρο με πλοία και αεροπλάνα κάτω από τη νομική τεκμηρίωση μιας διμερούς συμφωνίας, που θα έχει πηγή την άσκηση των εγγυητικών δικαιωμάτων της Αθήνας εφόσον υπάρχει τουρκική κατοχή, καθώς και η αδυναμία της Κύπρου να έχει πολεμικό ναυτικό, βοηθούν τα μάλα στη τουρκική κυριαρχία στην περιοχή. Και όταν έρθει η ώρα των όποιων συνομιλιών, αντί του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου, εμφανίζεται στο τραπέζι το δίκαιο της ισχύος. Αυτό το σκηνικό οδηγεί στην εξής διπλωματική πρακτική: Α) Για να είναι ήρεμα τα νερά στο Αιγαίο πρέπει να γίνεται ανεκτή η τουρκική πολιτική, χωρίς τη σκληρή και επαρκώς αποτρεπτική απειλή, που οδηγεί στην εμπέδωση των γκρίζων ζωνών προς όφελος της Τουρκίας και σε βάρος της Ελλάδας. Β) Η αποτυχία προόδου στο Αιγαίο επηρεάζει αρνητικά και το Κυπριακό, διότι το αξίωμα των ήρεμων νερών είναι πως η πρόοδος στα Ελλαδοτουρκικά βοηθά το Κυπριακό. Κάτι που δεν είναι κατά τρόπον απόλυτα ορθό στην πράξη.

> **Οι τουρκικές εγγυήσεις το ορμητήριο**

Οι αποφάσεις για δύο κράτη

Πέραν της αυστηρής γεωπολιτικής και γεωστρατηγικής σχέσης του τριγώνου Ελλάδας, Τουρκίας, Κύπρου, υπάρχουν και άλλες συναφείς πολιτικές αποφάσεις, που καθορίζουν την πολιτική της τουρκοκυπριακής πλευράς στο Κυπριακό, όπως: 1. Η απόφαση του Τουρκικού Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας και της Μεγάλης Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης για λύση δύο κρατών στην Κύπρο. 2. Η πρόσφατη απόφαση της ψευδοβουλής των κατεχομένων για λύση δύο κρατών. Συνεπώς, είναι και οι Τουρκοκύπριοι αλλά κυρίως η Τουρκία θεσμικά και άλλως πως δεσμευμένοι πλέον στη λύση των δύο κρατών είτε στην ισότιμη κυριαρχία είτε στη συνιδρυτική πράξη.

Οι εταίροι μας, ο Τραμπ και οι πιέσεις...

Σε ό,τι αφορά τη διεθνή διάσταση, παρότι η Τουρκία κατέχει την Κύπρο, είναι παραδεκτή η αναβάθμισή της ως δρώντος στην περιοχή μας και στον πόλεμο της Ουκρανίας, αφού είναι καθοριστικός ο ρόλος της στη Συρία και στη Γάζα. Είναι γνωστοί οι εκθειασμοί Τραμπ προς Ερντογάν για να τον τραβήξει από τις αγκάλες της Ρωσίας, και η πολιτική των εταίρων μας στην ΕΕ, με πρώτη τη Γερμανία, που θέλουν τη συμμετοχή της Άγκυρας στο πρόγραμμα των 150 δις ευρώ του SAFE για τις συμπαραγωγές όπλων, καθώς και στη νέα αρχιτεκτονική ασφάλειας στην Ευρώπη για την αποτροπή της ρωσικής απειλής. Ποιος, λοιπόν, θα ασκήσει πιέσεις στην Τουρκία και γιατί; Αν υποθέσουμε ότι θα ασκηθούν πιέσεις είναι για να γίνει δεκτή ως λύση, δηλαδή ως διάλυση, η διχοτομική φόρμουλα Ερχιουρμάν αντί Ταιάρ περί δύο συνιδρυτικών συνιστώντων κρατών αντί δύο κρατών... σε μια συνομοσπονδία;

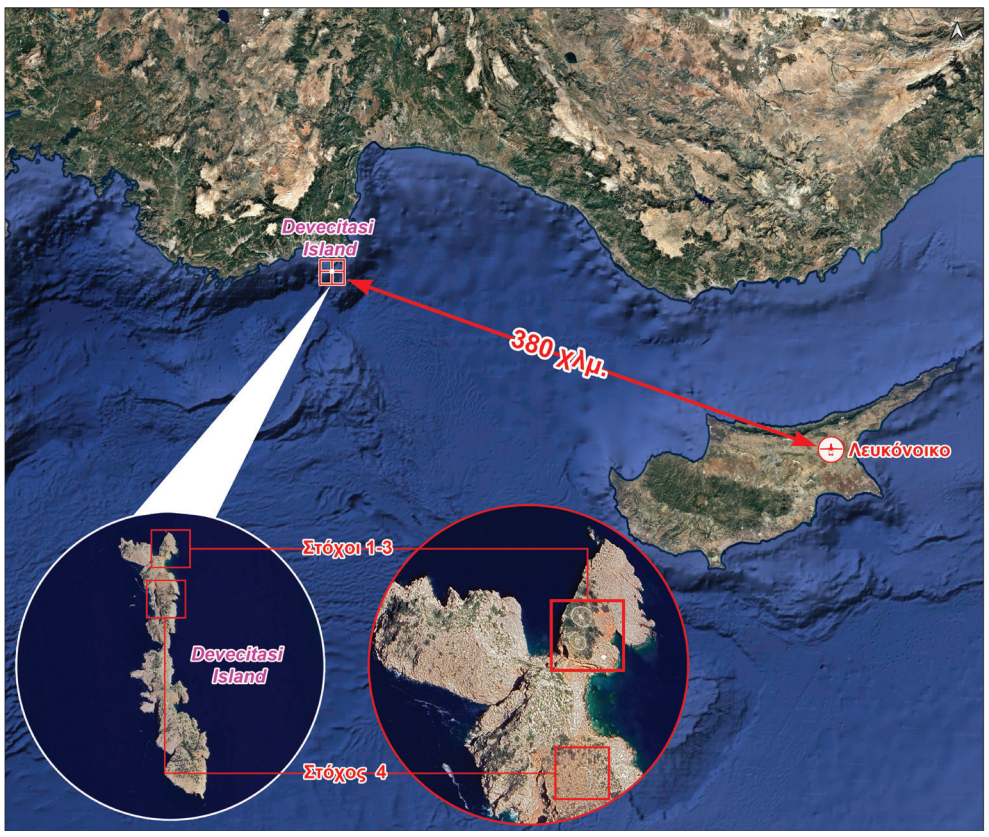

Αυτές η δορυφορικές φωτογραφίες δείχνουν την πορεία του drone «Ακιντζί» από την κατεχόμενη Κύπρο προς τα παράλια της Τουρκίας, όπου κτύπησε εικονικούς στόχους στο πλαίσιο της Άσκησης «Θαλασσόλυκος 2».

ΣΟΦΙΑ ΙΩΣΗΦ

Γκρεμίζονται οι αυτοκρατορίες των σφετεριστών

Συνελήφθη ο Ιρανός που εμπλέκεται στην ανέγερση επτά τουριστικών συγκροτημάτων στην κατεχόμενη Αμμόχωστο

Η βιομηχανία σφετερισμού ε/κ περιουσιών στα κατεχόμενα έχει μπει για τα καλά στο μικροσκόπιο των Αρχών, οι οποίες επιχειρούν να γκρεμίζουν το παράνομο χρυσορυχείο, που χτίστηκε εις βάρος των προσφύγων.

Πριν από μερικά 24ωρα οι γαλλικές Αρχές, εκτελώντας ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, συνέλαβαν Ιρανό κάτοχο παράνομης υπηκοότητας του ψευδοκράτους, ο οποίος φέρεται να εμπλέκεται στην ανέγερση επτά τουριστικών συγκροτημάτων σε διάφορες περιοχές της κατεχόμενης Αμμοχώστου.

Ο 39χρονος έρχεται να προστεθεί στις διαδοχικές συλλήψεις των τελευταίων ετών, για υποθέσεις σφετερισμού, καταδεικνύοντας ότι οι Αρχές είναι αποφασισμένες να βάλουν το μαχαίρι στο κόκκαλο.

Η δράση του Ιρανού

Ο Μπεχντάντ Τζαφάρι έφθασε στη Νίκαια μέσω Κωνσταντινούπολης, όταν οι γαλλικές Αρχές τον συνέλαβαν, δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος που εξέδωσε η Κυπριακή Δημοκρατία τον Ιανουάριο του 2025, για υποθέσεις σφετερισμού και αναμένεται να εκδοθεί στην Κύπρο, μέσα στις επόμενες 15 ημέρες.

Ο ιρανικής καταγωγής «επιχειρηματίας» παρουσιάζεται στα μέσα κοινωνικής του δικτύωσης ως ιδιοκτήτης της κατασκευαστικής εταιρείας «Isatis construction». Εταιρεία που δραστηριοποιείται στα κατεχόμενα και διαφημίζει την πώληση πολυτελών διαμερισμάτων και επαύλεων σε διάφορες περιοχές της Αμμοχώστου.

Τα project τα οποία διαφημίζει είναι τα SUNRISE VILLAS, ORCHARD PROJECT και FIORA, στον Άγιο Σέργιο, τα ELYSIUM1 και ELYSIUM 2, το Infinity κοντά στο Τρίκωμο και το Hillside στην Ακανθού.

Σύμφωνα, δε, με την ιστοσελίδα της «Isatis Construction Limited», η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών στα κατεχόμενα από το 2015.

Η διασύνδεση με Αϊκούτ, Ποχοντίν και η χλιδάτη ζωή

Η σύλληψη Τζαφάρι φέρνει παράλληλα στο φως τις διασυνδέσεις μεταξύ των συλληφθέντων, για υποθέσεις σφετερισμών, αποκαλύπτοντας ένα καλά οργανωμένο κύκλωμα ανέγερσης, προώθησης και πώλησης των ε/κ περιουσιών στα κατεχόμενα.

Τα πολυτελή συγκροτήματα του Ιρανού εργολάβου φαίνεται να προωθούνταν μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας «G&P REAL ESTATE», ιδιοκτησίας του Ουκρανού μεσίτη Ντένις Ποχοντίν, ο οποίος αντιμετωπίζει σωρεία κατηγοριών για προώθηση παράνομων αναπτύξεων.

> **Συγκεκριμένα, ο Ιρανός φαίνεται να συνεργάζεται με θυγατρικές εταιρείες του ομίλου Afik, ιδιοκτησίας του μεγιστάνα Αϊκούτ**

Ο τουρκοκυπριακός Τύπος αποκαλύπτει, την ίδια ώρα, διασύνδεση του Τζαφάρι με τον Τουρκοϊσραηλινό Σιμόν Αϊκούτ, ο οποίος παραδέχθηκε ενώπιον κακουργιοδικείου κατηγορίες για σφετερισμό ε/κ περιουσιών.

Συγκεκριμένα, ο Ιρανός φαίνεται να συνεργάζεται με θυγατρικές εταιρείες του ομίλου Afik, ιδιοκτησίας του μεγιστάνα Αϊκούτ. Ο ίδιος, πάντως, παρουσιάζει στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μια χλιδάτη ζωή, με ταξίδια σε όλον τον κόσμο. Μεταξύ αυτών, οι ελεύθερες περιοχές και η Αγία Νάπα, την οποία φέρεται να επισκέφθηκε τόσο το 2019 όσο και το 2023.

Νέα προσπάθεια πολιτικοποίησης των διώξεων

Μόλις έγινε γνωστή η σύλληψη του Μπεχντάντ Τζαφάρι άρχισε να στρώνεται ο δρόμος, ώστε να αναχθούν οι διώξεις σφετεριστών σε πολιτικό ζήτημα.

Ο τουρκοκυπριακός Τύπος μετέδωσε δηλώσεις της οικογένειάς του, η οποία φέρεται να υποστήριξε τα εξής: «Το περιστατικό έχει πολιτικά κίνητρα και ζητήσαμε να ξεκινήσουν "διπλωματικές προσπάθειες" για την απελευθέρωσή του. Ελπίζουμε σε μια δίκαιη νομική διαδικασία, από τις γαλλικές Αρχές».

Βροχή οι καταγγελίες

Πρόκειται για πάγια τακτική του κατοχικού καθεστώτος, που καταγγέλλει με κάθε ευκαιρία την Κυπριακή Δημοκρατία στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, και όχι μόνο, χαρακτηρίζοντας τις συλλήψεις σφετεριστών ως πολιτική πίεσης και εκφοβισμού.

Ο Ερσίν Τατάρ εξέφρασε τη δυσφορία του, μέσω επιστολής προς τον Αντόνιο Γκουτέρες, στις 10 Ιουνίου 2025, στην οποία υποστήριξε ότι «η ελληνοκυπριακή πλευρά εφαρμόζει μια σχεδιασμένη πολιτική που παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και τα ανθρώπινα δικαιώματα, με στόχο τη διάδοση του φόβου σε όσους αξιοποιούν περιουσίες βάσει της "νομοθεσίας"» του ψευδοκράτους.

Έφθασε, μάλιστα, στο σημείο να ζητά παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα στη δικαστική εξουσία στην Κύπρο.

Η παραδοχή Αϊκούτ και η δικαίωση Χριστοδουλίδη

Την ίδια ώρα, εξέλιξη - ορόσημο για τις υποθέσεις σφετερισμών θεωρείται η παραδοχή του Τουρκοϊσραηλινού μεγιστάνα, Σιμόν Αϊκούτ, ότι για δέκα ολόκληρα χρόνια, μέσω του παράνομου ομίλου Αφίκ", του οποίου είναι διευθυντής και μέτοχος, εκμεταλλευόταν τις περιουσίες των Ε/κ στα κατεχόμενα.

Ο Αϊκούτ παραδέχθηκε 40 κατηγορίες, οι οποίες αφορούν όλες στο σοβαρό αδίκημα των δόλιων συναλλαγών σε ακίνητη περιουσία, «το οποίο συνιστά το αδίκημα που στην καθομιλούμενη ονομάζουμε σφετερισμό», όπως ανέφερε ενώπιον δικαστηρίου ο εκπρόσωπος της κατηγορούσας Αρχής, Ανδρέας Αριστείδης.

Μάλιστα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σχολιάζοντας την εξέλιξη αυτή, δήλωσε ότι η παραδοχή αποδεικνύει την ορθότητα της πολιτικής της Κυβέρνησης, που έπρεπε είχε ακολουθηθεί εδώ και πάρα πολλά χρόνια.

Αυτοκρατορίες με ξένα κλειδιά

Οι πρώτες ποινές για τις αυτοκρατορίες που στήνονται σε γη προσφύγων έχουν ήδη επιβληθεί. Με απόφαση δικαστηρίου, οι δύο Ουγγαρέζες, που είχαν παραδεχθεί κατηγορίες για διαφήμιση και προώθηση πώλησης κατοικιών σε ε/κ γη στα κατεχόμενα, θα παραμείνουν στη φυλακή για 2,5 έτη και 15 μήνες αντίστοιχα.

> **Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της «Isatis Construction Limited», η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών στα κατεχόμενα από το 2015**

Εκκρεμούν, την ίδια ώρα, οι υποθέσεις της Γερμανίδας κτηματομεσίτριας και του Ουκρανού Ντένις Ποχοντίν, ιδιοκτήτη μεγάλης μεσιτικής εταιρείας.

Γκανγκστερική εκτέλεση στη Λεμεσό

Μαφιόζικο χτύπημα μέρα-μεσημέρι - Γάζωσαν τον 49χρονο επιχειρηματία

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Βυθισμένη σε σοκ και αποπροπιασμό παραμένει η κυπριακή κοινωνία μετά τη στυγερή δολοφονία του γνωστού επιχειρηματία και ποδοσφαιρικού παράγοντα, Σταύρου Δημοσθένους, η οποία σημειώθηκε το πρωί της Παρασκευής, 17 Οκτωβρίου, στη Λεμεσό.

Η εκτέλεση

Ο 49χρονος βρισκόταν εν κινήσει με το όχημά του, όταν άγνωστοι δράστες τού έστησαν ενέδρα και τον «γάζωσαν» με σφαίρες, μπροστά στα μάτια του γιου του. Λίγα λεπτά αργότερα, στην προσπάθεια μεταφοράς του σε νοσοκομείο, το όχημα ενεπλάκη σε τροχαίο, με αποτέλεσμα ο Δημοσθένους να καταλήξει επί τόπου. Το φονικό, που θυμίζει μαφιόζικο χτύπημα, έχει κινητοποιήσει στο έπακρον τις διωκτικές Αρχές, οι οποίες εξετάζουν όλα τα ενδεχόμενα, από προσωπικές ή επαγγελματικές διαφορές μέχρι ξεκαθάρισμα λογαριασμών στο επιχειρηματικό ή ποδοσφαιρικό παρασκήνιο. Η υπόθεση έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις και διεθνές ενδιαφέρον, με ξένα μέσα ενημέρωσης να αναδεικνύουν το συμβάν ως πλήγμα στην εικόνα ασφάλειας της Κύπρου. Οι έρευνες βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη, ενώ το κοινό αναμένει απαντήσεις για τα κίνητρα και τους εκτελεστές μιας από τις πιο σοκαριστικές δολοφονίες των τελευταίων ετών στο νησί.

Σύμφωνα με τις πρώτες πληροφορίες, ο επιχειρηματίας και παράγοντας του ποδοσφαίρου εκινείτο με το αυτοκίνητό του σε δρόμο της Λεμεσού -συγκεκριμένα στην περιφερειακή οδό από την περιοχή του Γερμανικού Ογκολογικού προς τον κυκλικό κόμβο Αγίου Αθανασίου- όταν και έπεσε θύμα ένοπλης επίθεσης. Το όχημα στο οποίο επέβαινε ακινητοποιήθηκε -πιθανόν από όχημα τύπου βαν που του απέκοψε τον δρόμο- και δέχθηκε ριπή πυροβολισμών από άγνωστους δράστες, που φέρονται να επέβαιναν σε μοτοσικλέτα. Στη συνέχεια ο γιος του θύματος ανέλαβε να οδηγήσει τον πατέρα του προς κάποιο νοσοκομείο με σκοπό να του παρασχεθούν οι πρώτες βοήθειες, όμως στην προσπάθεια διακομιδής του σημειώθηκε τροχαίο ατύχημα στην περιοχή του Τοιρείου Σταδίου, στο οποίο ενεπλάκησαν τρία οχήματα, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μποτιλιάρισμα. Ενδιαφέρον στοιχείο για τις έρευνες είναι το γεγονός ότι την ίδια ώρα εντοπίστηκε όχημα τύπου βαν καμένο στην περιοχή της Γερμασόγειας, που πιθανώς χρησιμοποιήθηκε ως «εργαλείο» από τους δράστες - είτε ως μέσο παρακολούθησης είτε ως όχημα αποχώρησης. Η Αστυνομία σημειώνει ότι οι έρευνες βρίσκονται στο αρχικό τους στάδιο και ότι διερευνώνται όλες οι πιθανές διαδρομές διαφυγής των δραστών.

Ποιος ήταν ο Σταύρος Δημοσθένους

Ο Σταύρος Δημοσθένους γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Λεμεσό και έγινε ευρέως γνωστός τόσο στον επιχειρηματικό κόσμο όσο και στον χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου. Στον επιχειρηματικό του βίο είχε κυρίως δραστηριότητες στην αγορά πολυτελών αυτοκινήτων – με την εταιρεία του να εμπορεύεται υπερπολυτελή οχήματα. Παράλληλα είχε συμμετοχή και στον τομέα των ακινήτων και των κατασκευών, στη Λεμεσό και την ευρύτερη περιοχή. Στο αθλητικό πεδίο, διετέλεσε πρόεδρος του συλλόγου Καρμιώτισσα Πολεμιδιών, καθώς και παράγοντας σε ομάδες όπως ο Άρης Λεμεσού και ο Απόλλων Λεμεσού. Η παρουσία του στο ποδόσφαιρο δεν ήταν άνευ αντιπαραθέσεων: Το όνομα της ομάδας της οποίας προΐστατο -της Καρμιώτισσας- είχε κατά καιρούς συνδεθεί με διερευνώμενα ζητήματα, όπως ενδεχόμενα στημένων αγώνων, χωρίς όμως ο ίδιος να έχει επίσημα καταδικαστεί. Χαρακτηριστικά, ρωσικά ΜΜΕ ανέφεραν ότι ο Δημοσθένους «ήταν αμφιλεγόμενος παράγοντας», σημειώνοντας υποθέσεις εμπλοκής της ομάδας του σε «ύποπτους» αγώνες.

Οι εκδοχές που εξετάζονται

Η Αστυνομία έχει θέσει υπό στενή παρακολούθηση το οδικό τμήμα όπου έλαβεν χώραν η δολοφονία – στην περιφέρεια Λεμεσού, πλησίον της οικίας του θύματος στην περιοχή Αγίου Αθανασίου. Η βασική εκδοχή είναι πως οι δράστες έστησαν ενέδρα θανάτου: προπορευόμενο όχημα (βαν) ανέκοψε την πορεία του θύματος, ενώ επέτρεψε σε άτομα να πλησιάσουν το αυτοκίνητό του και να ανοίξουν πυρ. Είναι μάλιστα αξιοσημείωτο πως η έρευνα εξετάζει το σενάριο ο σχεδιασμός να είχε παρακολούθηση της καθημερινότητας του θύματος - με συγκεκριμένο όχημα να τοποθετείται ως «εργαλείο» σε παρακολούθηση της κίνησής του. Οι αστυνομικές Αρχές αναζητούν κλειστά κυκλώματα καμερών στην περιοχή, κλήσεις και αναγνωρίσεις οχημάτων που μπαινόβγαιναν στην περιοχή πριν και μετά την επίθεση, καθώς και τη διαδρομή διαφυγής των δραστών. Δεν αποκλείεται η περίπτωση της οργανωμένης εκτέλεσης, με συμμετοχή περισσοτέρων του ενός δραστών, καθώς και η χρήση μοτοσικλέτας ως «εκτελεστικού» μέσου. Παράλληλα, εξετάζονται πιθανές συνδέσεις της δολοφονίας με τη δράση του θύματος στον επιχειρηματικό ή αθλητικό χώρο - αν και μέχρι στιγμής δεν υπάρχει επίσημη ανακοίνωση που να συνδέει ευθέως τα κίνητρα της επίθεσης με ιδιωτικές διαφορές ή εκβιασμούς. Η Αστυνομία δεν έχει αποκλείσει κανένα ενδεχόμενο, συμπεριλαμβανομένου του οργανωμένου εγκλήματος ή της στοχευμένης επίθεσης για λόγους εκδίκησης.

Η αντίδραση της κοινωνίας και του αθλητικού κόσμου

Η είδηση της δολοφονίας του Δημοσθένους προκάλεσε σοκ σε ολόκληρη την Κύπρο. Η ποδοσφαιρική οικογένεια θρήνησε την απώλεια ενός παράγοντα που είχε συνδεθεί με τη Λεμεσό και το χώρο του ποδοσφαίρου. Η Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) προχώρησε στην αναβολή όλων των αγώνων της Καρμιώτισσας -των ομάδων Ανδρών, Νέων και Παίδων - τουλάχιστον για τις επόμενες ημέρες σε ένδειξη πένθους. Ξένα πρακτορεία ειδήσεων, όπως το Reuters και το ρωσικό TASS, μετέδωσαν τη δολοφονία ως ένα «επικίνδυνο χτύπημα κατά της επιχειρηματικής και αθλητικής ελίτ». Τα τοπικά μέσα ενημέρωσης κάνουν λόγο για έντονη κινητοποίηση της Αστυνομίας και για σφικτά μπλόκα στους δρόμους και σημεία ελέγχου ως μέρος της έρευνας.

Συμπεράσματα και εκκρεμότητες

Παρά το γεγονός ότι έχει μπορέσει να διαμορφωθεί η βασική εικόνα της δολοφονίας -ενέδρα εντός αυτοκινήτου, πυροβολισμός, διαφυγή των δραστών- πολλές παράμετροι της υπόθεσης παραμένουν υπό διερεύνηση. Καίρια σημεία που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης είναι:

- η ταυτότητα και το όχημα/μοτοσικλέτα των δραστών,
- οι λόγοι που οδήγησαν στην εκτέλεση (π. χ. επιχειρηματικές διαφορές, εκβιασμός, αθλητικές έριδες),
- η σύνδεση του καμένου βαν με την εκτέλεση,
- η πιθανή συμμετοχή περισσότερων προσώπων στην οργάνωση και υποστήριξη.

Η Κύπρος βρίσκεται ενώπιον ενός περιστατικού που προκαλεί αναστάτωση: η εκτέλεση ενός δημόσιου προσώπου με δραστηριότητα στο επιχειρείν και τον αθλητισμό εγείρει ερωτήματα όχι μόνο για τη φύση της επίθεσης αλλά και για τις ευρύτερες επιπτώσεις στη δημόσια ασφάλεια. Η έρευνα της Αστυνομίας θα κρίνει αν πρόκειται για σιωπηρή προειδοποίηση εντός του επιχειρηματικού/αθλητικού κόσμου ή για οργανωμένο έγκλημα με ευρύτερα δίκτυα.

Ένα στα επτά δημόσια έργα χωρίς δεύτερη προσφορά

«Βλέπει» περιορισμό του ανταγωνισμού η Ε.Υ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Κατά την τελευταία δεκαετία, τρεις μεγάλες εργοληπτικές εταιρείες συγκέντρωσαν σχεδόν το μισό της συνολικής αξίας των δημοσίων έργων που ανατέθηκαν στην Κύπρο. Όπως αποκαλύπτεται στην Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, για την περίοδο 2015–2024 υπογράφηκαν 2.164 συμβάσεις συνολικής αξίας €2,5 δισεκατομμυρίων, εκ των οποίων το 40,8% κατέληξε σε μόλις τρεις εταιρείες. Από τα στοιχεία που προκύπτουν μέσα από την έκθεση σε συνάρτηση με απαντήσεις που λάβαμε από την Ελεγκτική Υπηρεσία, γίνεται αντιληπτή η ένδειξη περιορισμού του ανταγωνισμού, ενώ παράλληλα προβληματισμό εγείρουν πολύπλοκοι ή αυστηροί όροι συμμετοχής και αδυναμίες της αγοράς, οι οποίες δημιουργούν αναπόφευκτα συνθήκες μειωμένου ανταγωνισμού.

Οι «μεγάλοι παίκτες» και η περιορισμένη συμμετοχή στους διαγωνισμούς

Συγκεκριμένα, η Cyfield ανέλαβε 157 έργα συνολικής αξίας €563.955.271, οι Αδελφοί Ιακώβου εξασφάλισαν 84 έργα ύψους €321.977.123, ενώ η Cybarco Ltd πήρε 40 έργα αξίας €140.976.255. Παράλληλα, η Έκθεση καταγράφει ότι σε ποσοστό 14,2% των διαγωνισμών υπήρξε μόνο μία υποβληθείσα προσφορά, η οποία τελικά κατακυρώθηκε στον μοναδικό συμμετέχοντα.

Αναγκαία η στενότερη παρακολούθηση των διαδικασιών

Την ανάγκη στενότερης παρακολούθησης των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων έργων, με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της διαφάνειας, υπογραμμίζει η Ελεγκτική Υπηρεσία, σε απαντήσεις της στη «Σημερινή» σχετικά με την πρόσφατη Έκθεση που αφορά την περίοδο 2015–2024.

Όπως επισημαίνει, το γεγονός ότι, τρεις μεγάλες εργοληπτικές εταιρείες συγκέντρωσαν το 40,8% της συνολικής αξίας των έργων της τελευταίας δεκαετίας, συνιστά ένδειξη αυξημένης συγκέντρωσης της αγοράς για μεγάλα έργα και απαιτεί την προσοχή των αρμοδίων Αρχών. Την ίδια ώρα εξηγεί πως όταν λίγες επιχειρήσεις ελέγχουν σημαντικό μερίδιο της αγοράς περιορίζεται ο ανταγωνισμός, με πιθανά αποτελέσματα την αύξηση των τιμών ή τη δυσκολία εισόδου για μικρότερες εταιρείες.

Περιορισμένος ανταγωνισμός και διαδικαστικά εμπόδια

Σε ό,τι αφορά το ποσοστό 14,2% των διαγωνισμών όπου υποβλήθηκε μόνο μία προσφορά, σύμφωνα πάντα με την Ελεγκτική Υπηρεσία, το φαινόμενο αυτό δημιουργεί ανησυχίες για το επίπεδο ανταγωνισμού στον κατασκευαστικό τομέα. Παρότι δεν διερευνήθηκαν οι ειδικότεροι λόγοι της περιορισμένης συμμετοχής, ενδέχεται να οφείλεται σε δύο, κυρίως, παράγοντες: Αφενός, σε διαδικαστικά ζητήματα, όπως πολύπλοκοι ή αυστηροί όροι συμμετοχής που αποθαρρύνουν μικρότερους φορείς και, αφετέρου, σε αδυναμίες της αγοράς, όπου λίγες εταιρείες κυριαρχούν, μειώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό. Η Ελεγκτική Υπηρεσία, παράλληλα, υπογραμμίζει ότι το φαινόμενο αυτό θα πρέπει ν' απασχολήσει σοβαρά τις Αναθέτουσες Αρχές, ιδιαίτερα όταν ο ίδιος οικονομικός φορέας εμφανίζεται επανειλημμένα ως μοναδικός προσφέρων.

Η θέση της Cyfield και η πρόβλεψη του Νόμου

Σχετικά με τη διατήρηση της πρώτης θέσης από τη Cyfield για τέσσερα συναπτά έτη (2019–2023), η Ελεγκτική Υπηρεσία ξεκαθαρίζει ότι η Έκθεση δεν αποσκοπεί στην ανάλυση αιτίων ή στη διατύπωση προτάσεων αντιμετώπισης. Ωστόσο, υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 37 του Νόμου 73(Ι)/2016 περί δημοσίων συμβάσεων, οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις με την αγορά πριν από την έναρξη μιας διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Μια τέτοια πρακτική, όπως σημειώνεται, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην προετοιμασία πιο ανοιχτών και ισορροπημένων διαγωνισμών.

> «Τρεις μεγάλες εργοληπτικές εταιρείες συγκέντρωσαν το 40,8% της συνολικής αξίας των έργων της τελευταίας δεκαετίας»

Καθυστερήσεις στα έργα και οι αιτίες τους

Σε σχέση με τον μέσο όρο καθυστέρησης των έργων, που σύμφωνα με την Έκθεση ανέρχεται στις 461 ημέρες, η Υπηρεσία διευκρινίζει πως η συγκεκριμένη Ειδική Έκθεση δεν εξετάζει τις αιτίες των καθυστερήσεων, ούτε το ποιος ευθύνεται γι' αυτές. Ωστόσο, βάσει προηγούμενων ελέγχων, καθυστερήσεις έχουν συνδεθεί με ελλιπή σχεδιασμό, κακή προεργασία, προβληματική αξιολόγηση προσφορών, ανεπαρκή παρακολούθηση των έργων και αδυναμία ορισμένων εργολάβων ν' ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Σχετικές αναφορές περιλαμβάνονται και στην προγενέστερη Ειδική Έκθεση της 6ης Σεπτεμβρίου 2023 για τις καθυστερήσεις και υπερβάσεις κόστους στις δημόσιες συμβάσεις.

Η ανάγκη αξιολόγησης της επιχειρησιακής επάρκειας των αναδόχων

Αναφορικά με το ζήτημα της συγκέντρωσης πολλών έργων σε λίγους εργολάβους, τονίζεται ότι η συγκεκριμένη Έκθεση δεν περιλαμβάνει εισηγήσεις πολιτικής, αλλά παραθέτει τα ευρήματα προς προβληματισμό των αρμοδίων φορέων. Παρ' όλα αυτά, αναγνωρίζεται ότι η αξιολόγηση της επιχειρησιακής επάρκειας των αναδόχων, ιδίως όταν αναλαμβάνουν πολλαπλά έργα ταυτόχρονα, θα μπορούσε να θεωρηθεί χρήσιμη πρακτική για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των συμβάσεων.

Πολυκερματισμός στα μικρά έργα

Όσον αφορά τα μικρότερα έργα, η Υπηρεσία υπενθυμίζει πως από τις 2.164 συνολικά συμβάσεις, οι 1.734 δόθηκαν σε μικρούς ή μεμονωμένους εργολάβους. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι στα έργα μικρότερης κλίμακας υπάρχει πολυκερματισμός της αγοράς και σχετικός βαθμός ανταγωνισμού, χωρίς, ωστόσο, αυτό να συνιστά απόδειξη μιας συνολικά υγιούς αγοράς.

Τέλος, η Ελεγκτική Υπηρεσία ξεκαθαρίζει ότι στόχος της Έκθεσης δεν είναι να στοχοποιήσει οποιονδήποτε οικονομικό φορέα, αλλά να παρουσιάσει τη συνολική εικόνα του κατασκευαστικού τομέα στην Κύπρο, συμβάλλοντας στην ενημέρωση και τη διαφάνεια. Όπως σημειώνεται, η Έκθεση μπορεί ν' αποτελέσει εργαλείο για πιο εξειδικευμένες αναλύσεις από τις αρμόδιες Αρχές, ενδεχομένως και σε σύγκριση με στοιχεία άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Πώς κατανεμήθηκαν τα 2.5 δις την περίοδο 2015-2024

Οικονομικός Φορέας	Συνολική Συμβατική Αξία (€)	Συνολικός Αριθμός Συμβάσεων	Μέσος Όρος Συμβατικής Αξίας (€)
Intrakat	72.979.000	1	72.979.000
WADE ADAMS Cyprus Ltd	84.162.597	6	14.027.100
A. Aristotelous Construction Ltd	122.515.829	12	10.209.652
Lois Builders Ltd	76.649.825	10	7.664.983
A.N.Ioannou Construction Ltd	50.986.622	12	4.248.885
Iacovou Group	321.977.123	84	3.833.061
Cyfield Group	563.955.276	157	3.592.072
Cybarco Ltd	140.976.255	40	3.524.406
Ν. ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΛΤΔ	59.395.621	19	3.126.085
Άλλοι Ανάδοχοι	972.894.955	1.734	561.070
An. Christou Properties and Constructions Ltd	48.937.276	89	549.857
Σύνολο	**2.515.430.379**	**2.164**	1.162.399

Ζαχάροβα και προϊστορία πολιτικής Μόσχας...

Προκλητικές δηλώσεις της Εκπροσώπου του ρωσικού Υπουργείου Εξωτερικών

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/ δημοσιογράφος

Ο Arif Hasan Tahsin (Arif Hodja).

Η Μαρία Ζαχάροβα.

Εν μέσω της ειρηνευτικής πρωτοβουλίας του Αμερικανού Προέδρου για τη Μέση Ανατολή πέρασε στα ψιλά η πρόσφατη δήλωση της Μαρίας Ζαχάροβα, Εκπροσώπου του ρωσικού Υπ. Εξωτερικών:

«Έντονη ανησυχία προκάλεσαν οι προκλητικές δηλώσεις της Εκπροσώπου του ρωσικού Υπουργείου Εξωτερικών, Μαρίας Ζαχάροβα, οι οποίες ουσιαστικά εξωραΐζουν την τουρκική εισβολή του 1974 στην Κύπρο. Η Ζαχάροβα, απαντώντας στη Φινλανδή Υπουργό Εξωτερικών, Ελίνα Βάλτονεν, αναφέρθηκε στο πραξικόπημα της Χούντας στην Κύπρο, δηλώνοντας ότι τότε "παραβιάστηκε η κυριαρχία του νησιού από τη στρατιωτική επέμβαση της Αθήνας". Με τη συγκεκριμένη φράση, η Ρωσίδα Εκπρόσωπος εμφανίζεται να υιοθετεί, έστω και εμμέσως, το αφήγημα της Άγκυρας περί "αντίδρασης", προσδίδοντας έναν τόνο νομιμοποίησης στην τουρκική εισβολή.

»Παρά τη σαφή τοποθέτηση της Αθήνας, η Λευκωσία τηρεί μέχρι στιγμής σιγή, καθώς ούτε το Υπουργείο Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας ούτε η Κυβέρνηση έχουν εκδώσει οποιαδήποτε ανακοίνωση ή σχόλιο. Η απουσία αντίδρασης προκαλεί εύλογα ερωτήματα, δεδομένου ότι οι δηλώσεις της Ζαχάροβα θίγουν άμεσα την Κυπριακή Δημοκρατία, αμφισβητώντας τη νομιμότητα της τουρκικής εισβολής - ένα ζήτημα θεμελιώδες για την ίδια την ύπαρξη και τη διεθνή υπόσταση της Κύπρου...».

«Σημερινή», 9.10.2025: «Διπλωματικός σάλος από τις δηλώσεις Ζαχάροβα - Καμία απάντηση από Λευκωσία - Απαράδεκτες δηλώσεις Ζαχάροβα - Αναμένουμε απαντήσεις από την Κυβέρνηση».

https://simerini.sigmalive.com/article/2025/10/9/diplomatikos-salos-apo-tis-deloseis-zakharoba-kamia-apantese-akome-apo-leukosia/

Η Αθήνα, όμως, απάντησε στη Ζαχάροβα: «Κατάφωρη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου η εισβολή στην Κύπρο». Η ανάρτηση της Εκπροσώπου του Υπουργείου Εξωτερικών της Ρωσίας για την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και τη Βόρεια Μακεδονία... (Ολόκληρες οι δηλώσεις Ζαχάροβα και απάντηση Αθήνας).

https://www.lifo.gr/now/world/apantisi-ypex-sti-zaharoba-katafori-parabiasi-toy-diethnoys-dikaioy-i-eisboli-stin-kypro

1964-1974

Όμως, αν πάμε πίσω στο 1964-1974, θα βρούμε ότι η κ. Ζαχάροβα μάς επιβεβαίωσε το τι γνωρίζουμε: Ότι και η Μόσχα είχε δώσει τη συγκατάθεσή της στον σφαγέα Ετζεβίτ να εισβάλει παράνομα στην Κύπρο, όπως δήλωσε ο Αλίφ Χαν Ταχσίν (Αρίφ Χότσια) και όχι μόνο. Πλήρως ευθυγραμμισμένη με το Λονδίνο, που του είχε δώσει το πράσινο φως στις 17 Ιουλίου 1974 στην ιστορική συνάντησή του στη πρωθυπουργική κατοικία στο 10 Downing Street.

Δήλωση Alif Han Tahsin (Arif Hodja), 22.3.2011, πρόγραμμα Biz του PIK

«Η πρώτη τουρκική εισβολή στην Κύπρο ήταν με τη συγκατάθεση της Μόσχας. Όταν η Τουρκία αποφάσισε να επέμβει, επικοινώνησε με τους Σοβιετικούς και ο πρέσβης της Σ.Ένωσης ρώτησε τον Πρόεδρο της Τουρκικής Δημοκρατίας κατά πόσον μετά την εισβολή η Κύπρος θα παρέμενε μέλος του Κινήματος των Αδεσμεύτων. Όταν πήρε θετική απάντηση, έδωσε τη συγκατάθεσή του για την επέμβαση... Αυτά για την πρώτη εισβολή. Η Αμερική μετά αναμείχθηκε...», είπε, μεταξύ άλλων, ο πρώην διοικητής της ΤΜΤ, δάσκαλος, συγγραφέας και αρθρογράφος στην εφημερίδα «Αφρίκα» στα κατεχόμενα, Arif Hasan Tahsin (Arif Hodja).

«Οι Σοβιετικοί έχουν εγκρίνει την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, αλλά έχουν επίσης τονίσει την αντίθεσή τους σε οποιαδήποτε αλλαγή του πολιτικού στάτους της Κύπρου. Η Μόσχα ανησυχεί ότι η εισβολή θα οδηγήσει στη διχοτόμηση της νήσου μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

»Ανακοίνωση της σοβιετικής κυβέρνησης, που εκδόθηκε το Σάββατο, επέκρινε έντονα την ελληνική "επιθετικότητα", αλλά δικαιολόγησε την τουρκική επέμβαση ως αναγκαία για την προστασία της τουρκοκυπριακής κοινότητας. Η δήλωση στόχευε στο να παρουσιάσει την Τουρκία ως να είχε σκοπό να επαναφέρει την κυπριακή ανεξαρτησία και επαναφορά στη "νόμιμη κυβέρνηση". Ο κομματικός αρχηγός Brezhnev επιβεβαίωσε αυτούς τους στόχους κατά την ομιλία του στην Πολωνία...».

Ρωσική υποστήριξη στις «επιχειρήσεις εισβολής» του Ετζεβίτ

Το ρωσικό πρακτορείο Tass, στις 20 Ιουλίου 1974 (σε αγγλικό ειδησεογραφικό του) έδωσε μεγάλη δημοσιότητα στη διάσκεψη Τύπου που είχε δώσει ο Τούρκος Πρωθυπουργός της εισβολής, B. Ecevit, περιλαμβανομένων και των ισχυρισμών του ότι οι «επιχειρήσεις» ήταν επιτυχείς και ότι «αυτές δεν ήταν πράξη εισβολής αλλά πράξη εναντίον μιας εισβολής, η οποία είχε ήδη λάβει μέρος».

> **Η Μόσχα είχε δώσει τη συγκατάθεσή της στον σφαγέα Ετζεβίτ να εισβάλει παράνομα στην Κύπρο, όπως δήλωσε ο Αλίφ Χαν Ταχσίν**

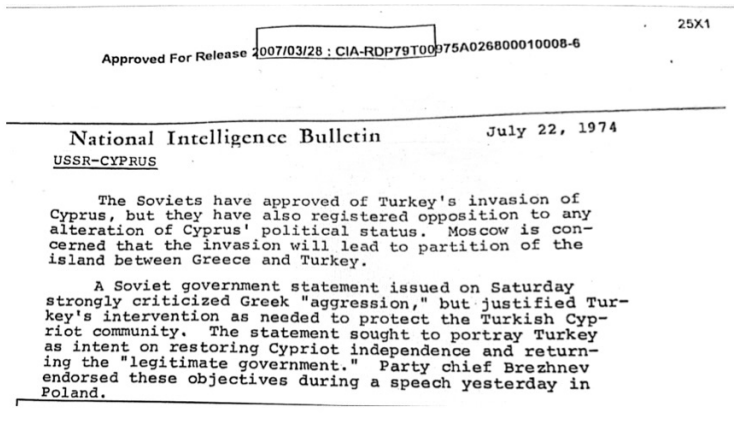

Approved For Release 2007/03/28 : CIA-RDP79T00975A026800010008-6

25X1

National Intelligence Bulletin July 22, 1974

USSR-CYPRUS

The Soviets have approved of Turkey's invasion of Cyprus, but they have also registered opposition to any alteration of Cyprus' political status. Moscow is concerned that the invasion will lead to partition of the island between Greece and Turkey.

A Soviet government statement issued on Saturday strongly criticized Greek "aggression," but justified Turkey's intervention as needed to protect the Turkish Cypriot community. The statement sought to portray Turkey as intent on restoring Cypriot independence and returning the "legitimate government." Party chief Brezhnev endorsed these objectives during a speech yesterday in Poland.

Το έγγραφο της CIA, 22 Ιουλίου 1974, αποδεσμεύθηκε το 2007.

1964-65 Ρωσική υποστήριξη τουρκικών απαιτήσεων για ομοσπονδία

Η Σοβιετική Ένωση υποστήριξε τρεις φορές την ύπαρξη «δύο εθνικών κοινοτήτων» στην Κύπρο. α) Σε ανακοινωθέν της τον Νοέμβριο 1964, β) σε δήλωση του Υπ. Εξωτερικών της, Andrei Gromyko και γ) στην ομιλία του Nikolai Podgorny, επικεφαλής ρωσικής κοινοβουλευτικής αντιπροσωπίας, στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση στις 5 Ιανουαρίου 1965. Στις 21 Ιανουαρίου 1965 ο A. Gromyko δήλωσε ότι η ομοσπονδία είναι μια πιθανή μορφή συντάγματος για την Κύπρο. Όταν παράλληλα το Λονδίνο είχε ήδη αρχίσει σχέδια ανασύστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε δύο συνιστώντα κράτη, ένα ελληνικό και ένα τουρκικό, από τις 3.1.1964... Και το 1967 υποστήριζε με θέρμη την τουρκική απαίτηση για αποχώρηση της Ελληνικής Μεραρχίας...

Βλέπε εδώ - «Η πρώτη τουρκική εισβολή έγινε με την υποστήριξη των Σοβιετικών, όχι των Αμερικανών», «Σημερινή», 26.8.2024, Φ.Α.

https://simerini.sigmalive.com/article/2024/8/26/e-prote-tourkike-eisbole-egine-me-te-uposterixe-ton-sobietikon-okhi-ton-amerikanon/

Όταν τελικά οι εφημερίδες άρχισαν να επικρίνουν τη στάση της Μόσχας (αργότερα και με διαδηλώσεις του λαού στη Λευκωσία), η σοβιετική πρεσβεία στη Λευκωσία εξοργίστηκε γιατί τόλμησαν κάποιοι να τους επικρίνουν...

Στις 23 Ιανουαρίου 1965, αντιδρώντας ο Έλληνας πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου, δήλωσε: «Εκφράζω όχι μόνο τη λύπη μου αλλά και την έκπληξή μου για τη δήλωση του Σοβιετικού Υπ. Εξωτερικών, γιατί στην Κύπρο οι προϋποθέσεις για Ομοσπονδία δεν υπάρχουν... Το σύνολο της τουρκοκυπριακής μειονότητας στην Κύπρο είναι μόνο 18%... Η Κύπρος είναι μια μεγάλη ελληνική νήσος, στην οποία βρίσκεται μια μικρή τουρκική κοινότητα, η οποία οπωσδήποτε έχει το δικαίωμα προστασίας που παραχωρείται σε μειονότητες. Γι' αυτό η λύση Ομοσπονδίας είναι απαράδεκτη στην Κύπρο»... «Μήπως προσυπογράφει ο κ. Gromyko τις απαράδεκτες θεωρίες της Άγκυρας για καταναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών για να επιτευχθεί μια τεχνητή πλειοψηφία; Γνωρίζει ότι αν δεν εκδιωχθούν διά της βίας Έλληνες από τα σπίτια τους, δεν φθάνει η μετακίνηση Τούρκων από τα χωριά τους που επιδιώκουν οι Τούρκοι τρομοκράτες...». (Βιβλίο Φ.Α. «Συνωμοσία», Λευκωσία, 1996).

Όμως, «όταν τα πράγματα έφτασαν στο κτένι, η Τουρκία ήταν μεγαλύτερης σημασίας για ιστορικούς και στρατηγικούς λόγους για τη Ρωσία παρά η Ελλάδα ή η Κύπρος ή αμφότερες μαζί», 19.8.1965, δήλωση Vorovief ρωσικής πρεσβείας στη Λευκωσία στους Βρετανούς...

(Βιβλίο Φ.Α. « Διζωνική vs Δημοκρατία», 2019).

Άφιξη Αρχηγού - Ο Διγενής στην Κύπρο

Η ορκωμοσία της πρώτης ένοπλης ομάδας

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

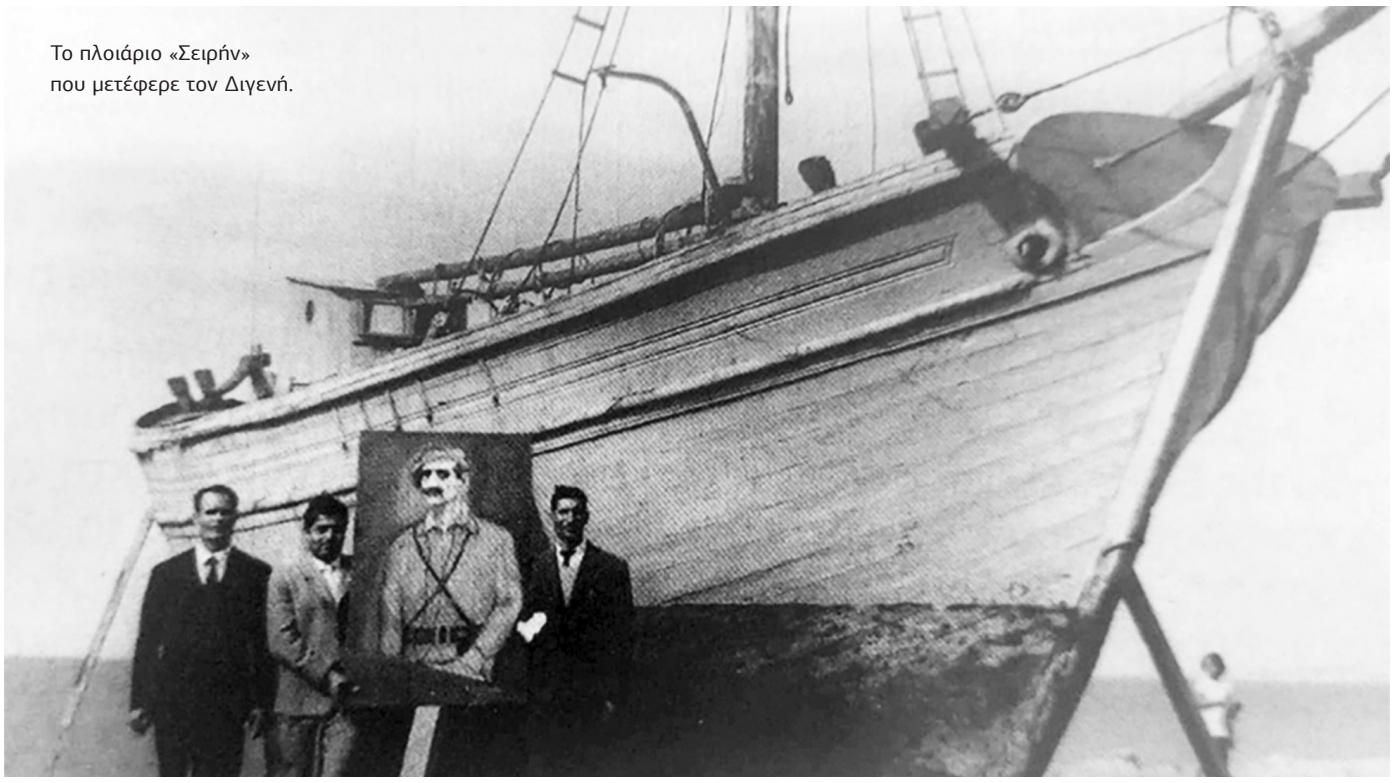

Το πλοιάριο «Σειρήν» που μετέφερε τον Διγενή.

Συμπληρώθηκαν 71 ολόκληρα χρόνια από εκείνο το ιστορικό βράδυ, που ο Γρίβας Διγενής αποβιβάστηκε μυστικά στην ακτή της Χλώρακας, για να ηγηθεί του ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ. Ήταν γύρω στις οκτώ η ώρα της 10ης Νοεμβρίου, όταν ο κυπριακής καταγωγής απόστρατος συνταγματάρχης του Ελληνικού Στρατού, Γεώργιος Θεοδώρου Γρίβας, πάτησε τα ιερά χώματα της ιδιαίτερης πατρίδας του, έχοντας έναν και μοναδικό σκοπό: Με τη βοήθεια

του Θεού και τη συμπαράσταση του απανταχού Ελληνισμού, ν' αναλάβει την ηγεσία του ιερού αγώνα για την αποτίναξη του βρετανικού ζυγού, έχοντας επίγνωση των δυσχερειών και των κινδύνων που θ' αντιμετώπιζε. Γνώριζε ο Γρίβας ότι, ο αγώνας που αναλάμβανε, απαιτούσε κόπους, μόχθους, στερήσεις. Ο σκοπός, όμως, του αγώνα, η λευτεριά της δούλης ιδιαίτερης πατρίδας του, ήταν ιερός και άξιζε κάθε θυσία.

Προτού πάρει τη μεγάλη απόφαση να έρθει στην Κύπρο, ο Διγενής γνώριζε ότι η κυβέρνηση Παπάγου ήταν αντίθετη με τη διεξαγωγή ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα. Σε μια περίπτωση, μάλιστα, ο συμπολεμιστής του στις μάχες της Πίνδου κατά των Ιταλών, στρατηγός Βασίλειος Βραχνός, Υφυπουργός Ασφάλειας, τον κάλεσε στο γραφείο του και του συνέστησε να πάψει να «ενοχλεί» αξιωματικούς, ζητώντας τους όπλα και πυρομαχικά για τον κυπριακό αγώνα. Και δεν έμεινε στις συστάσεις και προτροπές ο Βραχνός. Προχώρησε και απείλησε τον Διγενή ότι θα διέτασσε τη σύλληψή του, αν εξακολουθούσε να «ενοχλεί» αξιωματικούς. Βέβαια, ο Διγενής δεν ορρώδησε στις απειλές τού πρώην συμπολεμιστή του στρατηγού. «Δεν πρόκειται να βλάψω την πατρίδα μου», του είπε και εξακολούθησε με τους συνεργάτες του να συγκεντρώνουν οπλισμό και να θέτουν σ' εφαρμογή την απόφαση για ένοπλο απελευθερωτικό αγώνα στη σκλαβωμένη ελληνική Κύπρο.

Παράλληλα με το κλιμάκιο της Αθήνας, και στην Κύπρο διεξάγονταν μυστικά προετοιμασίες για τον Αγώνα που θ' άρχιζε σε λίγο. Ο εντολοδόχος του Αρχηγού στην Κύπρο, Αντρέας Αζίνας, άρχισε να διανέμει οπλισμό που ερχόταν κρυφά από την Αθήνα σε διάφορες περιοχές που του είχε ορίσει ο Διγενής. Οι περιοχές αυτές ήταν: Λευκωσία, Λεμεσός, Άγιος Μάμας, Κακοπετριά και Λεύκα. Παράλληλα, ο Αζίνας με τον φλογερό Παπασταύρο στη Λευκωσία, τον Νικόλα Αβραάμ, από τον Άη Μάμα, στον Αμίαντο και την Πιτσιλιά και τον Αντρέα Παπαδόπουλο στην Κακοπετριά και τη Γαλάτα όρκιζαν αγωνιστές, να είναι έτοιμοι για δράση, όταν ο Αρχηγός θα έδινε το πρόσταγμα της έναρξης του Αγώνα.

Στις 6 Οκτωβρίου 1954 ο Αζίνας συναντήθηκε στην Αθήνα με τον Αρχηγό και πήρε τις τελευταίες οδηγίες για την άφιξή του στην Κύπρο και την παραλαβή του από μυημένους αγωνιστές. Μόλις γύρισε ο Αζίνας πήγε στη γενέτειρά του τη Χλώρακα, όπου συναντήθηκε με τον αδελφό τού πατέρα του, Νικόλα Αζίνα, και τον φίλο του Κώστα Λεωνίδα, πρώτο ομαδάρχη της Χλώρακας, και τους μετέφερε το χαρμόσυνο μήνυμα: «Έρχεται ο Αρχηγός με τους βοηθούς του». Τους υπέδειξε ότι χρειαζόταν πολύ προσεχτική, σοβαρή και υπεύθυνη προετοιμασία. Έπρεπε ο Αρχηγός να παραληφθεί με απόλυτη μυστικότητα κάτω από συνθήκες πλήρους ασφάλειας. Τους είπε ότι τον Αρχηγό θα συνόδευαν πέντε πρόσωπα, αλλά τελικά ήρθαν μόνο τρία. Ο Διγενής, ο Σωκράτης Λοϊζίδης και ο Νότης Πετροπουλέας. Στον Κώστα Λεωνίδα παρήγγειλε να έχει έτοιμη και την πρώτη ομάδα της Χλώρακας για εκπαίδευση μόλις έφθανε ο Αρχηγός.

Στις 26 Οκτωβρίου ο Αζίνας πήρε από την Αθήνα το ιστορικό μήνυμα: «Η μυστική αποστολή έχει αναχωρήσει από την Αθήνα». Έμπλεος χαράς ο Αζίνας σπεύδει στην Πάφο για να παραστεί, δήθεν, στους εθνικούς εορτασμούς, που θα γίνονταν εκεί για να τιμηθεί η 28η Οκτωβρίου 1940. Στην πραγματικότητα, όμως, σκοπός του ήταν να μεταβεί στη Χλώρακα, χωρίς να προκαλέσει καμιά υποψία στους πράκτορες των Βρετανών. Μόλις έφθασε στο χωριό του, κάλεσε τους πρώτους αγωνιστές για να καταρτίσουν το σχέδιο της παραλαβής του Αρχηγού.

Στο μεταξύ, ο Αρχηγός έπλεε στη Ρόδο με το επιβατηγό σκάφος «Αιγαίον». Προτού φθάσει στο νησί ξέσπασε τρικυμία και το ιστιοφόρο «Σειρήν», με καπετάνιο τον Θεόφιλο Ξανθόπουλο, που θα τον παραλάμβανε, παρασύρθηκε από τα κύματα και πήγε στη Λίνδο. Ο αρχικελευστής Βασίλης Παπαθεοδώρου, που ήταν μυημένος και περίμενε στο ιστιοφόρο για να παραλάβει τον Διγενή και τους συνοδούς του ανησύχησε, διότι καθυστερούσε το σκάφος και άρχισε να το αναζητεί. Μια βδομάδα κράτησε η αναζήτηση και τελικά το ιστιοφόρο εντοπίστηκε και οδηγήθηκε αρχικά στο λιμάνι Μανδρακίου και από εκεί στο λιμάνι Καλλιθέας, όπου επιβιβάστηκε ο Διγενής με τους Σωκράτη Λοϊζίδη και Νότη Πετροπουλέα. Κατά τη αναζήτηση του πλοιαρίου, πράκτορες της Ασφάλειας στάλθηκαν μυστικά στη Ρόδο διότι είχαν αντιληφθεί οι άντρες του Βραχνού ότι ο Γρίβας εξαφανίστηκε και ήταν πια πεπεισμένοι ότι θα έφευγε για την Κύπρο. Πλησίασαν τον αρχικελευστή Παπαθεοδώρου και τον ρώτησαν, αν έπεσε στην αντίληψή του κάποιος Γρίβας, Συνταγματάρχης του Ελληνικού Στρατού, αλλά ο πατριώτης αρχικελευστής τούς ανέφερε ότι δεν πέρασε από την είσοδο του λιμανιού κανένας με αυτό το όνομα.

Το ταξίδι από τη Ρόδο στην Κύπρο ήταν επεισοδιακό. Νέα σφοδρή τρικυμία, που ξέσπασε μεσοπέλαγα, κλυδώνιζε το πλοίο σαν καρυδότσουφλο. Κάποια στιγμή ο καπετάνιος Ξανθόπουλος εισηγήθηκε στον Αρχηγό να οδηγήσει το ιστιοφόρο σε ερημικό ορμίσκο της Μικράς Ασίας, μέχρι να κοπάσει η τρικυμία, πράγμα που ο Αρχηγός αρνήθηκε. Τότε ο Ξανθόπουλος, παρά τον μεγάλο κίνδυνο καταποντισμού του ιστιοφόρου, συνέχισε τη ρότα του με προορισμό τις ακτές της Χλώρακας, όπου τελικά έφθασαν στις οκτώ περίπου η ώρα το βράδυ της 10ης Νοεμβρίου 1954. Ο αείμνηστος Λεωνίδας Παπακώστας θα γράψει αργότερα για την ιστορική εκείνη νύχτα:

Θεόφιλος Ξανθόπουλος, ο καπετάνιος του πλοίου «Σειρήν» που μετέφερε τον Διγενή.

«Γύρω στις οκτώ ήρθε το καΐκι. Είπα τότε στον Νικόλα (Μαυρονικόλα) και τον Μιχαλάκη (Παπαντωνίου): "Εδώ δεν μπορούμε να τους βγάλουμε. Θα πάω στην Αλυκή - 500 μέτρα δυτικότερα - και ελάτε κι εσείς". Πήγαμε τρέχοντας στην Αλυκή και, κουνώντας κυκλικά το κλεφτοφάναρο, έδωσα τα σήματα και ήρθε εκεί το καΐκι. Έριξαν βάρκα στη θάλασσα και άρχισε να έρχεται προς την ακτή. Όταν η βάρκα πλησίασε, ρώτησα: "Ποιος είναι;". Κάποιος από τη βάρκα απάντησε: "Εδώ Διγενής", "Εδώ Ακρίτας". Κι εγώ απάντησα: "Ελάτε, είναι εντάξει". Η βάρκα έφτασε στην ακτή, μπήκαμε στο νερό και τους βοηθήσαμε να αποβιβαστούν. Ήταν τέσσερα άτομα στη βάρκα, άγνωστα σ' εμάς εκτός από ένα, τον Σωκράτη Λοϊζίδη, που ήταν γνωστός μας από την ΠΕΚ. Αγκαλιαστήκαμε και φιληθήκαμε, τους καλωσορίσαμε, κατεβάσαμε από τη βάρκα και τις βαλίτσες τους. Την ώρα που κατέβαινε από τη βάρκα, ο Σωκράτης έκοψε λίγο το χέρι του και έτρεξε λίγο αίμα. Γύρισε και μάς είπε: "Παιδιά, το πρώτο αίμα για την ελευθερία της Κύπρου μας"».

> **Γνώριζε ο Γρίβας ότι, ο αγώνας που αναλάμβανε, απαιτούσε κόπους, μόχθους, στερήσεις. Ο σκοπός, όμως, του αγώνα, η λευτεριά της δούλης ιδιαίτερης πατρίδας του, ήταν ιερός και άξιζε κάθε θυσία**

Νερό από την Ελλάδα

Όταν οι αγωνιστές πήραν τις βαλίτσες και τα πράγματα του Διγενή και των συνοδών του, ξεκίνησαν με κάθε προφύλαξη για το χωριό. Πέρασαν από τα χωράφια για να μη γίνουν αντιληπτοί και, όταν έφθασαν στο περβόλι του Γιωρκίτση, κάθισαν να ξαποστάσουν. Εκεί ο Αρχηγός έβγαλε το παγούρι του, ήπιε νερό να ξεδιψάσει και είπε στους τρεις αγωνιστές: «Παιδιά, όποιος διψά, μπορεί να πιει νερό από την Ελλάδα». Πήραν τότε ένας - ένας το παγούρι και ήπιαν νερό. Η στιγμή ήταν συγκλονιστική για τους τρεις αγωνιστές, που πρώτη φορά έπιναν νερό από την Ελλάδα, που τόσο αγαπούσαν. Θα πουν αργότερα ο Κώστας Λεωνίδα και ο Νικόλας Μαυρονικόλας για την εθνική εκείνη μυσταγωγία: «Νιώσαμε τότε μέσα μας ότι δεν πίναμε φυσικό νερό. Ήταν κάτι διαφορετικό. Ήταν κάτι σαν Θεία Μετάληψη. Έμοιαζε σαν τον Μυστικό Δείπνο. Αυτό που νιώσαμε να ξεδιψάει ήταν ο πόθος μας για λευτεριά, για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα».

Αφού ξεκουράστηκαν για δέκα λεπτά, συνέχισαν την πορεία τους και σε λίγο έφτασαν στον κεντρικό δρόμο του χωριού. Τον διέσχισαν βιαστικά και κατευθύνθηκαν στο σπίτι του Νικόλα Αζίνα, που ήταν ο τελικός προορισμός τους. Εκεί ο Νικόλας Αζίνας με τη γυναίκα του Παναγιωτού τούς υποδέχθηκαν εγκάρδια. Ο Νικόλας έδωσε οδηγίες στη γυναίκα του να ετοιμάσει το τραπέζι για δείπνο. Πήγε στο διπλανό σπίτι της κόρης της Στασούς (Αναστασίας) Πενταρά, που ήταν συνεννοημένη και είχε ετοιμάσει όρνιθα βραστή και σούπα τραχανά. Οι τρεις που παρέλαβαν τον Διγενή - Παπακώστας, Μαυρονικόλας και Παπαϊωάννου- δεν κάθισαν στο τραπέζι, παρόλο που τους είπαν να μείνουν. Σηκώθηκαν και καληνύχτισαν. Ενώ πήγαιναν προς την έξοδο, ο Αρχηγός τούς είπε: «Αύριο, την ίδια ώρα εδώ όλη η ομάδα». Και την άλλη μέρα, ο Νότης Πετροπουλέας, υπό την προσωπική επίβλεψη του Αρχηγού, άρχισε την εκπαίδευση της πρώτης ομάδας της ΕΟΚΑ στον χειρισμό των όπλων και εκρηκτικών υλών.

Έχουν περάσει από τότε 70 χρόνια και ο επικός απελευθερωτικός αγώνας της ΕΟΚΑ παραμένει αδικαίωτος. Λανθασμένοι χειρισμοί και ολέθρια λάθη Αθήνας και Λευκωσίας, αντί να οδηγήσουν την Κύπρο στις μητρικές αγκάλες, ενταφίασαν την Ένωση και έδωσαν στους Τούρκους δικαίωμα στρατιωτικής παρουσίας και επέμβασης στο νησί μας. Αποτέλεσμα αυτών των λαθών είναι η σημερινή τραγική κατάσταση του εθνικού μας θέματος. Ο τουρκικός Ατίλας έχει στην κατοχή του τα βόρεια εδάφη μας, οργώνει τις θάλασσές μας, ζητά πλήρη υποταγή κι εμείς «αγρόν ηγοράσαμεν». Η πολιτική ηγεσία αντί να δώσει τα χέρια και να ενώσει τον λαό, αλληλοκατηγορείται, χωρίς να λαμβάνει σοβαρά υπόψη τούς πολλούς και σοβαρούς κινδύνους που διατρέχουμε. Κλείνει τ' αφτιά στις ιταμές απειλές του νεοσουλτάνου Ερντογάν, για νέα εισβολή, αν δεν δεχτούμε την πλήρη αποδοχή των απαράδεκτων αξιώσεών του. Και τα βασανιστικά ερωτήματα που εγείρονται είναι: Πότε η πολιτική ηγεσία θα δώσει τα χέρια και θα ενώσει τον λαό; Δεν αντιλαμβάνεται πού οδηγούν οι Τούρκοι τα πράγματα; Πότε τα παθήματα του πρόσφατου παρελθόντος θα της γίνουν μαθήματα; Και η εγγυήτρια Μητέρα Πατρίδα, γιατί παρακολουθεί αδιάφορη τα κακά μας χάλια; Γιατί δεν αναλαμβάνει κι εκείνη τις ευθύνες της και δεν καλεί την ηγεσία μας να βάλει νερό στο κρασί της, να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων, να ενώσει τον λαό, να συνεργαστεί με την ελλαδική πολιτική ηγεσία και μαζί να συναποφασίσουν μέτρα για ν' αποτρέψουμε την τουρκοποίηση της Κύπρου μας; Πότε θ' ακροαστούν το ιστορικό αξίωμα που βοά ότι: Λαός που δεν σέβεται την ιστορία του, είναι καταδικασμένος να χαθεί από προσώπου της Γης;

Οι λόγοι της αναγέννησης της Ορθοδοξίας στη Δύση

Από τη «WOKE ΚΟΠΩΣΗ» του φιλελευθερισμού, στους «ORTHOBROS». Ο ρόλος Ρωσίας και η εσχατολογία Ισλάμ

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Σε μια εποχή κατά την οποία οι παραδοσιακές πολιτικές ιδεολογίες έχουν παρακμάσει, οι θρησκείες άρχισαν να επανέρχονται δυναμικά στο προσκήνιο. Η πολιτισμική πολτοποίηση που επέφερε ο φιλελευθερισμός με τη Woke ατζέντα από τη μια και η άνοδος του ακραίου Ισλάμ από την άλλη αναγκάζουν τις Δυτικές κοινωνίες και έθνη να αναζητήσουν πνευματική θωράκιση. Μια φαινομενικά «παράδοξη» διαπίστωση είναι η νέα τάση στροφής όλο και περισσότερων νέων στον Χριστιανισμό και συγκεκριμένα στην Ορθοδοξία.

Λόγοι στροφής σε Ορθοδοξία

Στις Ηνωμένες Πολιτείες παρατηρείται τα τελευταία χρόνια μια εντυπωσιακή αύξηση προσηλυτισμών προς την Ορθοδοξία. Αυτή η τάση αποδίδεται στην κόπωση από τον φιλελεύθερο προσανατολισμό των περισσότερων προτεσταντικών εκκλησιών και στην αναζήτηση «σταθερότητας, παράδοσης και πνευματικής αυθεντικότητας». Πολλοί Αμερικανοί, απογοητευμένοι από τη «woke» κουλτούρα, τον σχετικισμό και την εγκατάλειψη των παραδοσιακών αξιών, όπως οικογένεια, πίστη, εργασία, στρέφονται προς την Καθολική Εκκλησία και ακόμη περισσότερο προς την Ορθοδοξία, που θεωρείται η πλέον ανθεκτική στις μοντερνιστικές αναθεωρήσεις.

Η Ελληνορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στο Ντε Μόιν (Des Moines), στην Άιοβα των ΗΠΑ, όπως και πολλές άλλες ενορίες στη μεσοδυτική Αμερική, βιώνει μια εντυπωσιακή αναζωπύρωση στη συμμετοχή των πιστών -ιδίως των νέων ενηλίκων ηλικίας 20 έως 35 ετών- σηματοδοτώντας μιαν αναγέννηση της ορθόδοξης παρουσίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Παράλληλα, η Μητρόπολη του Σικάγο σημείωσε το υψηλότερο ποσοστό βαπτίσεων από το 2016 (1.045) και χρίσεων (420) από το 2009, καταδεικνύοντας ένα ευρύτερο κύμα πνευματικής αναγέννησης στον ελληνόρθοδοξο χώρο των Ηνωμένων Πολιτειών. Ορθόδοξοι ιερείς και ερευνητές αναφέρουν εκρηκτική αύξηση νέων πιστών: οι προσηλυτισμοί αυξήθηκαν κατά 78% το 2022 σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα, ενώ από το 2020 και μετά οι άνδρες υπερτερούν αριθμητικά μεταξύ των νέων μελών - ένδειξη της «κρίσης αρρενωπότητας» που ωθεί πολλούς να αναζητήσουν αυστηρότερα πνευματικά πλαίσια. Προ ημερών το Fox News ανέφερε αναζωπύρωση του Χριστιανισμού στις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς οι πωλήσεις της Βίβλου εκτοξεύονται πάνω από 40%.

> **Η πολιτισμική πολτοποίηση που επέφερε ο φιλελευθερισμός με τη Woke ατζέντα από τη μια και η άνοδος του ακραίου Ισλάμ από την άλλη αναγκάζουν τις Δυτικές κοινωνίες και έθνη να αναζητήσουν πνευματική θωράκιση**

MAGA και e-Orthodoxy

Η λεγόμενη "e-Orthodoxy", δηλαδή η διαδικτυακή παρουσία Ορθοδόξων μέσω podcasts, blogs και social media, έχει εκτοξευθεί. Πρόσωπα όπως ο Andrew Tate, ο The Prudentialist ή ιερείς με έντονη παρουσία στα κοινωνικά δίκτυα, προβάλλουν την Ορθοδοξία ως καταφύγιο απέναντι στην αποδόμηση των ταυτοτήτων.

Παράλληλα, η τάση αυτή συνδέεται συχνά με συντηρητικές ή εθνικιστικές αντιλήψεις και με το κίνημα MAGA του Προέδρου των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Την ίδια ώρα μερίδα ακαδημαϊκών προειδοποιούν ότι η Ορθοδοξία στις ΗΠΑ κινδυνεύει να μετατραπεί από πνευματικό κίνημα σε όχημα των αμερικανικών πολιτισμικών πολέμων.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αμερική αριθμεί περίπου 750.000 ενεργούς πιστούς, με τη μεγαλύτερη ομάδα να είναι ελληνορθόδοξη (περίπου 375.000) και δεύτερη την ρωσικής καταγωγής κοινότητα. Περίπου 28% των Αμερικανών ενηλίκων έχουν αλλάξει θρησκευτική ταυτότητα, δηλαδή 73 εκατομμύρια άνθρωποι, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς προέρχονται από προτεστιαντικά περιβάλλοντα και στρέφονται πλέον προς τον Καθολικισμό ή την Ορθοδοξία. Για πολλούς, αυτή η στροφή δεν είναι μόνο θρησκευτική, αλλά και πολιτισμική αντίδραση απέναντι σε μια κοινωνία που, όπως πιστεύουν, έχει χάσει τις παραδοσιακές της ρίζες.

Η ακραία περίπτωση ROCOR

Ένα μεγάλο κομμάτι νέων στις ΗΠΑ ασπάζονται ι τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία (ROCOR), αναζητώντας μια «παραδοσιακή» και «ανδρική» μορφή Χριστιανισμού.

Το Τέξας σήμερα διαθέτει μιαν ακμάζουσα ενορία με τριπλάσιο αριθμό πιστών σε μόλις 18 μήνες και μεγάλη διαδικτυακή απήχηση. Η οπαδοί τους καταδικάζουν οτιδήποτε θεωρεί «θηλυπρεπές» και προβάλλουν την Ορθοδοξία ως θρησκεία πειθαρχίας, δύναμης και γονιμότητας, καλώντας τα ζευγάρια να απορρίπτουν τα αντισυλληπτικά και να κάνουν πολλά παιδιά.

Οι νέοι προσήλυτοι, συχνά άνδρες 20-40 ετών, είναι πρώην προτεστάντες ή άθεοι που δηλώνουν απογοητευμένοι από τον «θηλυκοποιημένο» Δυτικό Χριστιανισμό και την «εχθρική» στάση της κοινωνίας απέναντι στους άνδρες. Πολλοί επιλέγουν οικιακή εκπαίδευση για τα παιδιά τους, ώστε να αποφύγουν θέματα όπως φύλο και σεξουαλικότητα στα σχολεία.

Η ROCOR, που ιδρύθηκε από Ρώσους ιερείς μετά την Επανάσταση του 1917, θεωρείται το πιο συντηρητικό ορθόδοξο δίκτυο στις ΗΠΑ. Παρότι οι Ορθόδοξοι παραμένουν μόλις το 1% του πληθυσμού, η συμμετοχή ανδρών έχει αυξηθεί εντυπωσιακά (64% το 2025 έναντι 46% το 2007).

«Orthobros» και «πολιτισμικός Χριστιανισμός»

Στις ΗΠΑ ολοένα και περισσότεροι νέοι άνδρες, συνήθως συντηρητικών πεποιθήσεων, στρέφονται στην Ορθοδοξία αναζητώντας παραδοσιακή, «απαιτητική» μορφή Χριστιανισμού. Η γνωριμία γίνεται συχνά μέσω YouTube/podcast (Orthodox Ethos, Ancient Faith Radio, π. Spyridon Bailey κ.ά.). Παρότι οι Ορθόδοξοι παραμένουν το 1% του πληθυσμού, ιερείς και ερευνητές περιγράφουν σημαντική

αύξηση προσηλυτισμών μετά την πανδημία, με υπεροχή ανδρών (αναφορές για ~60%). Το διαδίκτυο καλλιεργεί μια «παράλληλη ορθόδοξη κουλτούρα» με τους «Orthobros», όπου εμφανίζονται με σκληρά αντι-οικουμενικά στοιχεία. Σε αυτό το πλαίσιο αρχίσε να ανθίζει αυτό που πολλοί πλέον ονομάζουν «πολιτισμικός Χριστιανισμός» ως μέσο ευαγγελισμού και κοινωνικής μεταμόρφωσης. Ο πολιτισμικός Χριστιανισμός αποτελεί, σύμφωνα με τους υποστηρικτές του, όπως ο Jordan Pederson ή ακόμα και ο Elon Musk, μια «καλοσυνάτη φλόγα», που μπορεί ακόμη να οδηγήσει τις ψυχές πίσω στην πίστη.

Η Ορθοδοξία ριζώνει στη Γερμανία

Η Ορθοδοξία στη Γερμανία γνωρίζει περίοδο έντονης ανάπτυξης και μεταβαίνει από «θρησκεία της διασποράς» σε αναπόσπαστο μέρος του γερμανικού πολιτιστικού ιστού. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Γερμανίας (EKD), το 2024 ζούσαν στη χώρα περίπου 3,8 εκατομμύρια Ορθόδοξοι Χριστιανοί, ενώ ο επίσκοπος Εμμανουήλ Χριστόπουλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου ανεβάζει τον αριθμό στα 4 εκατομμύρια, δηλαδή σχεδόν 5% του πληθυσμού.

Καθοριστικός παράγοντας γι' αυτήν την άνοδο υπήρξε η μαζική μετανάστευση Ουκρανών μετά το 2022, καθώς οι περισσότεροι από 1,3 εκατομμύρια πρόσφυγες ανήκουν στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Πολλοί εντάσσονται σε υπάρχουσες ενορίες διαφόρων δικαιοδοσιών -σερβικές, ρωσικές, ρουμανικές ή ελληνικές- ενώ παράλληλα ιδρύονται νέες ουκρανικές κοινότητες.

Η ανάπτυξη, ωστόσο, δεν περιορίζεται στους μετανάστες: Όλο και περισσότεροι Γερμανοί ασπάζονται την Ορθοδοξία, με τη δημιουργία γερμανόφωνων ενοριών και μοναστηριών, που λειτουργούν στα γερμανικά.

Η άνθηση της Ορθοδοξίας έρχεται σε έντονη αντίθεση με την κρίση των παραδοσιακών εκκλησιών: η Καθολική Εκκλησία αριθμεί πλέον 19,8 εκατ. μέλη, ενώ η Ευαγγελική 18 εκατ., με εκατοντάδες χιλιάδες αποχωρήσεις ετησίως. Λιγότεροι από τους μισούς Γερμανούς δηλώνουν πλέον χριστιανοί, έναντι 70% το 1991.

Η γερμανόφωνη Ορθοδοξία έχει πλέον ξεπεράσει τα όρια της διασποράς και αποτελεί ουσιαστικό κομμάτι της σύγχρονης γερμανικής ταυτότητας, διαμορφώνοντας ολοένα και περισσότερο τον θρησκευτικό και πολιτισμικό χάρτη της χώρας.

Πούτιν - Ορθοδοξία - Αυτοκρατορία

Κάποιοι νέοι Ορθόδοξοι εκφράζουν θαυμασμό για τον Πούτιν ως υπερασπιστή των χριστιανικών αξιών. Ο Πούτιν έχει μετατρέψει την Ορθοδοξία σε κεντρικό ιδεολογικό άξονα του σύγχρονου ρωσικού αυταρχικού καθεστώτος, επαναφέροντας την τσαρική τριάδα «Ορθοδοξία - Αυτοκρατορία - Εθνικότητα» του Κόμη Σέργιου Ουβάρωφ (1833) ως κρατικό δόγμα. Η χρήση της Ορθοδοξίας δεν είναι θεολογική, αλλά πολιτική και εθνοκρατική: λειτουργεί ως εργαλείο νομιμοποίησης της εξουσίας, της στρατιωτικής επεκτατικότητας και της αντίθεσης προς τη Δύση.

Ο Πούτιν παρουσιάζει τη Ρωσία ως φορέα "παραδοσιακών αξιών", αντιπαραθέτοντας τη ρωσική «πνευματική ταυτότητα» στη «φιλελεύθερη παρακμή» της Ευρώπης. Οι τροπολογίες του 2020 στο ρωσικό Σύνταγμα και το προεδρικό διάταγμα του 2022 για τις «παραδοσιακές ρωσικές πνευματικές και ηθικές αξίες» θεσμοθετούν αυτήν τη σύνδεση, μετατρέποντας την Εκκλησία σε ιδεολογικό βραχίονα του κράτους.

Η περίπτωση της Αυστραλίας

Η συμμετοχή των νέων στις ελληνορθόδοξες νεανικές ομάδες της Αυστραλίας αυξάνεται σταθερά, προσφέροντας έναν χώρο πίστης, φιλίας και ψυχικής ανανέωσης για άτομα ηλικίας 16–35 ετών. Σύμφωνα με ρεπορτάζ της Greek Herald, ομάδες όπως η «Parea» στην Καμπέρα και η Kogarah Orthodox Youth (KOY) στο Σίδνεϊ γνωρίζουν ιδιαίτερη άνθηση τα τελευταία χρόνια.

Ο π. Πέτρος, ιερέας της εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στην Καμπέρα, εξηγεί ότι η «Parea» λειτουργεί ως χαλαρή, φιλική συντροφιά νέων που συζητούν θέματα πίστης, νηστείας, συγχώρεσης και εκκλησιαστικής παράδοσης. «Δεν είναι μόνο μάθημα κατήχησης· είναι κοινότητα αγάπης και διαλόγου», τονίζει. Οι συναντήσεις πραγματοποιούνται κάθε δεύτερη Τρίτη, προσφέροντας πνευματική καθοδήγηση αλλά και κοινωνική στήριξη.

Στο Σίδνεϊ, η KOY συγκεντρώνει νέους 16-28 ετών μέσα από λειτουργίες στα αγγλικά, μελέτες της Αγίας Γραφής και διαλέξεις.

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Συγκλόνισε τη Λεμεσό η δολοφονία του γνωστού επιχειρηματία και Προέδρου της ποδοσφαιρικής ομάδας Καρμιώτισσα Πολεμιδιών, Σταύρου Δημοσθένους, το πρωί της Παρασκευής, 17 Οκτωβρίου, ο οποίος έπεσε νεκρός, σε ηλικία 49 ετών, από πυροβολισμούς, με την Αστυνομία να βρίσκεται σε πλήρη κινητοποίηση από την πρώτη στιγμή.

Θα αντέξει η... «Pax Trumpana»;

Η περίφημη «Pax Romana» («Ρωμαϊκή Ειρήνη») κατά την Αρχαιότητα κράτησε κάπου 200 χρόνια. Θα περιμένουμε να δούμε πόσο θα κρατήσει η... «Pax Trumpana» («Ειρήνη του Τραμπ»), που ξεκίνησε να εφαρμόζεται εδώ και μερικές ημέρες στη Γάζα. Ο Τραμπ, ως νέος Ρωμαίος Αυτοκράτορας Καίσαρας Αύγουστος, επέβαλε τη δικιά του ειρήνη, ύστερα από δύο χρόνια πολέμου ανάμεσα στο Ισραήλ και την τρομοκρατική Χαμάς. Μακάρι να κρατήσει κι αυτή 200 χρόνια, αλλά είναι τόσα πολλά τα εκκρεμή θέματα, που απλώς ευχόμαστε να κρατήσει τουλάχιστον... 200 ημέρες και βλέπουμε.

Επί του παρόντος βλέπουμε κάποιο φως στην άκρη του τούνελ, αλλά, για να διαχυθεί περισσότερο φως, θα πρέπει πρώτα να εξουδετερωθούν όλα τα... τούνελ που έσκαψε η Χαμάς στη Γάζα και αποτέλεσαν τον ιστό της ύπαρξής της στην καθημαγμένη αυτή περιοχή. Ο αφοπλισμός της τρομοκρατικής οργάνωσης είναι ένα από τα μεγαλύτερα αγκάθια της επόμενης ημέρας. Η Χαμάς έχει υποστεί βαριά πλήγματα, αλλά δεν έχει αφανιστεί και θέλει να διαδραματίσει και μεταπολεμικό ρόλο. Θα αποδεχθεί κάτι τέτοιο το Ισραήλ; Φαντάζει αδύνατο.

Συνεπώς τα επόμενα βήματα της ειρήνης θα γίνουν σε τεντωμένο σχοινί και θα χρειαστεί όλη η πειθώ του πλανητάρχη, για να μην καταρρεύσει το σχέδιό του, διότι αν... χάσει και το επόμενο Νόμπελ Ειρήνης, θα πάθει ψυχολογικό τραλαλά.

Φυσικά δεν παίζει μόνος του στο γήπεδο ο Ντόναλντ. Χρειάζεται, πρωτίστως, τη συνεννόηση με το Ισραήλ για την εφαρμογή των επόμενων σταδίων της συμφωνίας. Χρειάζεται, όμως, και τη συμβολή άλλων χωρών, κυρίως των πλούσιων Αραβικών, καθώς και των Δυτικών δυνάμεων, με δεδομένο ότι θα χρειαστούν πολλά δισεκατομμύρια για την ανοικοδόμηση της Γάζας. Και ασφαλώς ο («America First») Τραμπ δεν θέλει να τα βάλει από την τσέπη των Αμερικανών. Μη σας πω ότι θα επιδιώξει να βγάλει... και κέρδος.

Σε κέρδος από τη Γάζα, όπως είναι αναμενόμενο, προσβλέπει και ο σουλτάνος Ερντογάν ο Μεγαλομανής. Κέρδος οικονομικό για την Τουρκία, κέρδος στρατιωτικό, κέρδος γεωπολιτικό, κέρδος... οικογενειακό.

Εμείς και η Ελλάδα θα έχουμε, ασφαλώς, κάποιο κέρδος και είναι ευτύχημα που μας κάλεσαν στη σύνοδο για τη Γάζα ο Τραμπ και ο Σίσι. Εύχομαι μόνο αυτό το κέρδος να μη μας γυρίσει τελικά σε ζημιά, αν ο πλανητάρχης αποφασίσει ν' ασχοληθεί και με το Κυπριακό, με προδιαγραφές... business! Ή, το χειρότερο, με προδιαγραφές του «φίλου του», Ταγίπ.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Το «Άλμα» στο... «τσιγκέλι» του Χασαπόπουλου

Χασαπόπουλος όνομα και πράμα! Ενεργώντας ως... «πολιτικός χασάπης» πήρε την ππάλαν του και άρχισε να κόβει κομμάτια από το «Άλμα» τού μέχρι πρόπινος στενού του συνεργάτη, Οδυσσέα Μιχαηλίδη, και να τα κρεμάζει στα τσιγκέλια, σε δημόσια θέα, φωνάζοντας «Πάρε κόσμε, εδώ το σάπιο κρέας, που σου το παρουσιάζουνε σαν φρέσκο» (όπου το «σάπιο» εξυπονοεί το διεφθαρμένο)!

Βεβαίως, οι ισχυρισμοί του Ανδρέα Χασαπόπουλου, ότι τέσσερα άτομα που συμμετείχαν στην ιδρυτική συνέλευση του «Άλματος» είναι διεφθαρμένα και ότι δύο από αυτά έπρεπε να ήταν φυλακή, θα πρέπει να αποδειχθούν από τον ίδιο. Την ίδια ώρα, ο κ. Χασαπόπουλος άνοιξε την πόρτα στα υπόλοιπα κόμματα, που, ακονίζοντας κι αυτά τις ππάλες τους, βρήκαν την ευκαιρία να επιτεθούν εναντίον του «Άλματος», επιδιώκοντας να κόψουν κανένα... «φιλέτο» από τα διψήφια ποσοστά του, τα οποία εμφανίζονται στις διάφορες δημοσκοπήσεις.

Το αν και σε ποιο βαθμό θα τα καταφέρουν θα φανεί στις επόμενες δημοσκοπήσεις. Αλλά η ομαδική επίθεση κατά του κόμματος του τέως Γενικού Ελεγκτή, από ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ, ΕΛΑΜ, ακόμη και το Volt, καταδεικνύει την ανησυχία των κομμάτων αυτών λόγω της πολυσυλλεκτικότητας του «Άλματος», που τσιμπάει ψήφους από όλους.

Εν τω μεταξύ, άλμα εξόδου από το «Άλμα» έκανε και ένα νεαρό στέλεχος, ο Αβραάμ Θεμιστοκλέους, ο οποίος βρισκόταν στο πάνελ του κόμματος κατά την ιδρυτική συνέλευση. Έφυγε και αυτός «πυροβολώντας» και κατηγορώντας τον Οδυσσέα ότι αποφασίζει πίσω από κλειστές πόρτες και ότι μεταχειρίζεται τους άλλους, και ιδιαίτερα τους νέους, σαν γλάστρες.

Φαίνεται πως είναι μοιραίο για τον Οδυσσέα Μιχαηλίδη ν' ακολουθεί τα παθήματα του μυθολογικού ομώνυμού του. Σύμφωνα με την «Οδύσσεια», οι σύντροφοι του ορίζιναλ Οδυσσέα προκαλούσαν κι αυτοί προβλήματα στον αρχηγό τους, όπως όταν άνοιξαν τον ασκό του Αιόλου απελευθερώνοντας τους κλεισμένους σφοδρούς ανέμους, που έριξαν το καράβι σε άγρια τρικυμία. Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με κάποιους συντρόφους του Κοκκινοριμιθιώτη Οδυσσέα, που άνοιξαν κι αυτοί έναν παρόμοιο ασκό (γεμάτο... αερολογίες, σύμφωνα με τους αντιπάλους), με αποτέλεσμα το καράβι να έχει μπει σε ταραγμένα νερά.

Ο μυθολογικός πολυμήχανος Οδυσσέας εύρισκε τις λύσεις. Ο νεότερος, ως πρωτάρης στην πολιτική, δεν φαίνεται και τόσο πολυμήχανος. Μάλλον... αμήχανος είναι.

ΜΠΟΞΕΡ

Η παράδοση της... μη παράδοσης

Στη μικρομεγαλονησίδα μας έχει καταστεί, πλέον, παράδοση να μη γίνεται... παράδοση. Εννοώ να μη γίνεται παράδοση κανενός μεγάλου έργου στην ώρα του! Κανενός, όμως.

Αμέτρητα τα παραδείγματα. Πιο πολυσυζητημένα, το τερματικό στο Βασιλικό, το λιμάνι και η μαρίνα Λάρνακας, και ο δρόμος Πάφου-Πόλης, κανένα από τα οποία δεν έχει ολοκληρωθεί και ούτε η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια πότε θα τελειώσει.

Τώρα έχει προκύψει και νέο θέμα καθυστέρησης σημαντικότατου έργου. Μιλάμε για το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της Λευκωσίας, στον χώρο του πρώην Γενικού Νοσοκομείου. Οι κατασκευαστικές εργασίες είχαν ξεκινήσει τον Ιανουάριο του 2023 (τον θεμέλιο λίθο είχε καταθέσει τότε ο Νίκαρος) και με βάση τη σχετική σύμβαση θα πρέπει να παραδοθεί τον Ιούλιο του 2026. Αμ δε! Ο εργολάβος λέει τώρα ότι θέλει παράταση... 500 ημερών, γιατί δεν προλαβαίνει τη συμφωνηθείσα ημερομηνία. Τα Δημόσια Έργα ανακοίνωσαν ότι εξετάζουν το αίτημα του εργολάβου, αλλά δεν σημαίνει ότι αυτό θα ικανοποιηθεί πλήρως. Έχοντας, όμως, τις πικρές εμπειρίες άλλων έργων, μάλλον θα μας βρει το 2028 για να παραδοθεί το Μουσείο (αν παραδοθεί, χωρίς να... διακοπεί και αυτό το συμβόλαιο από την Κυβέρνηση).

Εντάξει, αντιλαμβανόμαστε ότι κάποια απρόβλεπτα εμπόδια (όπως, ας πούμε, η απεργία των σκυροπαραγωγών) πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν. Αλλά σχεδόν ενάμισης χρόνος καθυστέρηση παραπάει. Φυσικά, αν τον συγκρίνουμε με τα 10 χρόνια που χρειάστηκε η αποπεράτωση της Πλατείας Ελευθερίας, αλλά και την... καθόλου αποπεράτωση άλλων μεγάλων έργων, ίσως οι 500 ημέρες να φαίνονται και... ασήμαντος χρόνος!

Και βεβαίως δεν είναι μόνο το θέμα της χρονικής παράτασης. Είναι και το θέμα του τελικού κόστους. Με βάση τη σύμβαση, το κόστος του νέου Μουσείου έχει προϋπολογιστεί στα 144 εκατομμύρια ευρώ. Εδώ θα ακολουθηθεί η άλλη παράδοση του τόπου, η παράδοση... πολλών εκατομμυρίων έξτρα στον εργολάβο, πάνω από τον αρχικό προϋπολογισμό. Αυτό ίσχυσε σε όλα τα μεγάλα έργα, τα αποκαλούμενα μαμούθ, είναι βέβαιο ότι θα ισχύσει και για το Μουσείο. Το μόνο που δεν ξέρουμε είναι πόσα ακριβώς περισσότερα θα πληρώσουμε. Ελπίζουμε απλώς να μη χρειαστεί να βγάλουμε στο σφυρί τίποτα... αρχαιολογικούς μας θησαυρούς για να πληρώσουμε τον χώρο όπου θα φιλοξενούνται οι αρχαιολογικοί μας θησαυροί!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Βιώσιμο το καλώδιο, μη βιώσιμος... ο Κεραυνός;

Έτοιμος να θυσιαστεί, σαν άλλη Ιφιγένεια, είναι ο Υπουργός Οικονομικών, Μάκης Κεραυνός, αν ο Νίκος... Αγαμέμνονας θεωρήσει ότι ο Υπουργός του αποτελεί το κύριο εμπόδιο που δεν προχωρεί το καλώδιο μεταξύ Κύπρου και Κρήτης. Μιλώντας ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής, ο κ. Κεραυνός δήλωσε σε δραματικό τόνο: «Δεν μπορεί ένα άτομο να προκαλεί πρόβλημα στην Κυβέρνηση και εγώ είμαι έτοιμος να διευκολύνω την Κυβέρνηση».

Είναι ξεκάθαρο ότι ο ΥΠΟΙΚ έχει θέσει την κεφαλήν του κάτω από την μάχαιρα του Αγαμέμνονα, περιμένοντάς τον να πάρει την απόφαση αν θα θυσιάσει έναν συνεργάτη του, που κρατά την οικονομία σε σταθερά ανοδική πορεία, επειδή απλώς έχει άποψη για ένα θέμα που μπορεί και να τινάξει στον αέρα όλα τα οικονομικά επιτεύγματα.

Από την πλευρά της, η ελληνική Κυβέρνηση έχει «κεραυνοποιήσει», εδώ και καιρό, το θέμα της ηλεκτρικής διασύνδεσης, έστω και εάν ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης, με δημόσιες τοποθετήσεις, διαβεβαιώνει ότι «φυσικά θα γίνει το καλώδιο και φυσικά προς αυτήν την κατεύθυνση εργαζόμαστε».

Ωστόσο ο Μητσοτάκης στέλνει συνεχώς στον Χριστοδουλίδη το εξής μήνυμα, υπό τη μορφή... κρητικής μαντινάδας:

«Για να γενεί, Νικόλα μου,
ηλεκτρικό καλώδιο,
πρέπει να πεις στον Κεραυνό
καλό του κατευόδιο»!

Ενόχληση προκάλεσε στο Μέγαρο Μαξίμου και η δήλωση του κ. Κεραυνού, ότι ήταν «fake news» η αναφορά του Υπουργού Ενέργειας της Ελλάδας, Σταύρου Παπασταύρου, ότι ο Κύπριος ΥΠΟΙΚ έχει στα χέρια του μελέτες, τις οποίες δεν έδωσε καν στον Υπουργό Ενέργειας της Κύπρου, Γιώργο Παπαναστασίου. Ο κ. Κεραυνός διευκρίνισε ότι τις μελέτες όχι μόνο τις έχει ο κ. Παπαναστασίου, αλλά και το Υπουργείο Ενέργειας της Ελλάδας, από το 2024.

Μιλάμε για μελέτες που καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το έργο δεν είναι βιώσιμο και, με βάση αυτές, ο κ. Κεραυνός θεωρεί κι αυτός ότι το έργο δεν είναι βιώσιμο. Αντίθετη άποψη, όμως, έχει ο... μάστρος του κ. Κεραυνού, ο Πρόεδρος, ο οποίος μόλις προχθές δήλωνε ότι από τη στιγμή που το έργο εγκρίθηκε και χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ, «βεβαίως και είναι βιώσιμο».

Με τέτοια δεδομένα, ο μόνος που δεν είναι... βιώσιμος (πολιτικά ομιλούντες) είναι ο κ. Κεραυνός. Αυτό, όμως, θα το ξέρουμε οριστικά στον αναμενόμενο (από την εποχή της μεγάλης πυρκαγιάς στη Μαλιά) ανασχηματισμό.

ΜΠΟΞΕΡ

Γερανοί στην Αλυκή...

Οι γερανοί είναι μεγάλα μεταναστευτικά πτηνά, που χρησιμοποιούν και την Κύπρο κατά το ταξίδι τους προς την Ανατολική Αφρική. Έτσι, όταν άκουσα ότι εμφανίστηκαν γερανοί στην Αλυκή της Λάρνακας ενθουσιάστηκα, επειδή φαντάστηκα ότι θα ήταν εντυπωσιακό το θέαμα. Και ήταν όντως εντυπωσιακό. Όχι όμως επειδή εντοπίστηκαν εκεί τα προαναφερόμενα πουλιά. Αλλά επειδή εμφανίστηκαν γερανοί... μηχανήματα για να απομακρύνουν δύο αυτοκίνητα που είχαν κολλήσει μέσα στην Αλυκή!

Και πώς έγινε αυτό, παρακαλώ; Ο ένας Κυπραίος αποφάσισε, λέει, να μπει μέσα στην Αλυκή, για να έχει καλύτερη φωτογραφική λήψη για το ηλιοβασίλεμα! Και αντί για το βούττημαν του ήλιου, κατέληξε να φωτογραφίζει το βούττημαν του αυτοκινήτου του μέσα στο αλατόνερο. Στη συνέχεια, κάλεσε έναν δικό του, με το αυτοκίνητό του, να έρθει να τον βοηθήσει, και κόλλησε κι εκείνος! Γνήσια κυπριακή νοοτροπία!

Και δεν είναι μόνον ότι μπήκαν με τα αυτοκίνητα στην αυστηρά προστατευόμενη Αλυκή διαπράττοντας αδίκημα και επιδεικνύοντας απόλυτη ασέβεια προς το περιβάλλον. Είναι και μια παραβίαση της στοιχειώδους λογικής. Δεν μπορούσαν να προβλέψουν ότι θα βολλήσουν (πολύ περιγραφικό ρήμα της κυπριακής διαλέκτου) μέσα στον υδροβιότοπο;

Ο Δήμος Λάρνακας, το Τμήμα Περιβάλλοντος και η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, σε κοινή ανακοίνωσή τους, εκφράζουν την έντονη ανησυχία τους, σημειώνοντας ότι, «παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις, ενημερωτικές εκστρατείες και σήμανση στην περιοχή, ορισμένοι συνεχίζουν να αγνοούν επιδεικτικά τους κανόνες και να προβαίνουν σε απαράδεκτες ενέργειες, που θέτουν σε κίνδυνο το οικοσύστημα της Αλυκής».

Στους δύο οδηγούς επιβλήθηκε πρόστιμο 2.000 ευρώ, με βάση τη νομοθεσία, και επιπρόσθετα κλήθηκαν να καταβάλουν αρκετές χιλιάδες ευρώ για τα έξοδα απεγκλωβισμού των οχημάτων.

Εν τω μεταξύ, σύντομα αναμένεται ν' αρχίσουν να έρχονται στην Αλυκή της Λάρνακας και τα πανέμορφα φλαμίνγκο. Ελπίζουμε να μην παρατηρηθούν φαινόμενα του παρελθόντος, με τους Κυπραίους να πλησιάζουν όσο γίνεται περισσότερο τα φλαμίνγκο και κάποιοι να μπαίνουν ακόμα και μέσα στην Αλυκή για να τα φωτογραφίσουν, ενώ η κοσμοσυρροή θυμίζει παναΰριν κι αυτό που απομένει είναι να δούμε να καταφθάνουν στην περιοχή και οι ανάλογοι μικροπωλητές με τις σιταροπούλλες τους, τους λοκμάδες, τα καζαντί κ.λπ.

Και, ευτυχώς, να λέμε, που τα φλαμίνγκο... δεν τρώγονται, γιατί καταλαβαίνετε πόσες κυπριακές φουκούδες θα αναλάμβαναν δράση στις όχθες της Αλυκής!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “
Αριστοτέλης Σαβάλας

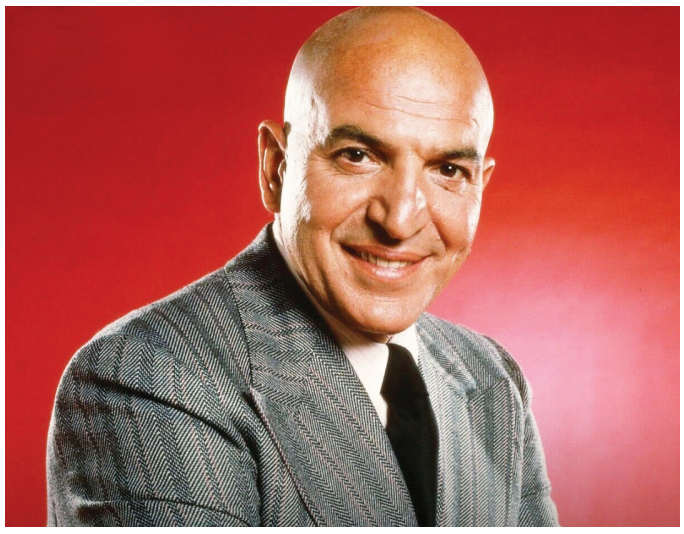

Ο Αριστοτέλης «Τέλι» Σαβάλας γεννήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1922 και πέθανε στις 22 Ιανουαρίου 1994, σε ηλικία μόλις 73 ετών. Ήταν Αμερικανός ηθοποιός του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, ελληνικής καταγωγής. Ήταν υποψήφιος για Όσκαρ το 1963 για την ταινία «Ο βαρυποινίτης του Αλκατράζ» (Birdman of Alcatraz, 1962). Έγινε πολύ γνωστός από την επιτυχημένη τηλεοπτική σειρά «Κότζακ», όπου είχε τον ρόλο του εμβληματικού υπαστυνόμου και από την ταινία του Τζέιμς Μποντ «On Her Majesty's Secret Service», όπου έπαιξε τον ρόλο του «κακού» Ernst Stavro Blofeld. Ήταν νονός της Ελληνοαμερικανίδας ηθοποιού Τζένιφερ Άνιστον.

Γεννήθηκε ως Αριστοτέλης Τσαβάλας στο Γκάρντεν Σίτυ της Νέας Υόρκης και ήταν το δεύτερο παιδί από τα πέντε του Νίκου και της Χριστίνας Τσαβαλά, Ελλήνων μεταναστών, με καταγωγή από τη Λακωνία. Ο Νίκος Σαβάλας διατηρούσε εστιατόριο στη Νέα Υόρκη. Ο Αριστοτέλης ξεκίνησε να δουλεύει, όταν ήταν 8 χρονών, ως εφημεριδοπώλης και γυαλιστής παπουτσιών. Όταν μπήκε στο γυμνάσιο μιλούσε μόνο Ελληνικά. Αποφοίτησε το 1942.

Κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο άρχισε να εργάζεται για το Υπουργείο Εξωτερικών μεταδίδοντας τη σειρά «Your Voice of America» και μετά για το τηλεοπτικό κανάλι ABC News. Αυτό ήταν και το ξεκίνημά του στον χώρο της ψυχαγωγίας. Η καριέρα του ως ηθοποιού άρχισε αργότερα, μετά τα 35 του.

Ο πιο γνωστός ρόλος της καριέρας του ήταν αυτός του Κότζακ στην ομώνυμη τηλεοπτική σειρά, που κράτησε από το 1973 έως το 1978. Σπουδαία ήταν και η ταινία «Escape to Athena», που διαδραματίζεται στην κατοχική Ελλάδα, υποδυόμενος τον Έλληνα αντάρτη εναντίον των Γερμανών, με σπουδαίους ηθοποιούς συμπρωταγωνιστές όπως οι Ρότζερ Μουρ, Ντέιβιντ Νίβεν και Κλαούντια Καρντινάλε. Είχε επισκεφθεί την Κύπρο, για την οποία έτρεφε ιδιαίτερη αγάπη, τη δεκαετία του '70 και περιόδευε σε διάφορα γυμνάσια της χώρας, στα οποία έκανε σύντομες ομιλίες στα Ελληνικά, με κύριο χαρακτηριστικό αυτών των ομιλιών να είναι η φράση, πάντοτε χαριτολογώντας, «εγώ είμαι καλός άνθρωπος», καθότι οι πλείστοι ρόλοι του στη μεγάλη οθόνη ήταν ρόλοι «κακού».

Ο Σαβάλας παντρεύτηκε τρεις φορές. Το 1948, μετά τον θάνατο του πατέρα του από καρκίνο, παντρεύτηκε τη συμμαθήτριά του στο κολέγιο, Κάθριν Νικολαΐδης και απέκτησε την πρώτη του κόρη, την Κριστίνα, το 1950. Το 1957, η Κάθριν υπέβαλε αίτηση διαζυγίου. Μετά τον χωρισμό του και την επιστροφή στο σπίτι της μητέρας του, ο Σαβάλας θα γνωρίσει τη δασκάλα στο Κέντρο Θεάτρου του Γκάρντεν Σίτυ, τη Μέριλιν Γκαρντέρ. Θα παντρευτούν το 1960 και θα κάνουν δύο κόρες. Την Πηνελόπη, το 1961 και την Κάντις, το 1963. Θα πάρουν διαζύγιο το 1974. Τον Ιανουάριο του 1969, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων της ταινίας «Στην υπηρεσία της αυτής μεγαλειότητας», ο Σαβάλας θα γνωρίσει την ηθοποιό Σάλυ Άνταμς, με την οποία θα αποκτήσει τον γιο του, Νικόλας Σαβάλας, το 1973. Ο Σαβάλας και η Σάλυ Άνταμς δεν θα παντρευτούν και θα μείνουν μαζί μέχρι τον Δεκέμβριο του 1978. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας σεζόν του «Κότζακ» θα γνωρίσει την Τζούλι Χοβλάντ, μια ταξιδιωτική πράκτορα από τη Μινεσότα. Θα παντρευτούν το 1984 και θα κάνουν δύο παιδιά, τον Κριστιάν και την Αριάνα και θα μείνουν μαζί μέχρι τον θάνατό του, το 1994.

Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Λ/σία.

Πόσο ασφαλείς είναι οι ψηφιακές πληρωμές μας στην Κύπρο;

Όσο αυξάνεται η χρήση της τεχνολογίας, τόσο αυξάνονται και οι προκλήσεις στον τομέα της κυβερνοασφάλειας

ΜΑΡΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ*

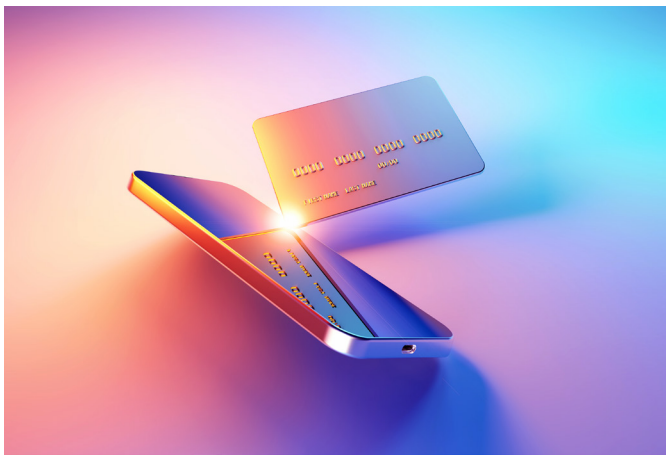

Οι περισσότεροι από εμάς δεν κυκλοφορούμε πια με πολλά μετρητά. Χρησιμοποιούμε την κάρτα μας, το κινητό μας ή ακόμα και έξυπνα ρολόγια για τις καθημερινές μας αγορές. Από το περίπτερο μέχρι το σούπερ μάρκετ και από τις ηλεκτρονικές παραγγελίες μέχρι τις φορολογικές πληρωμές, όλα περνούν μέσα από ηλεκτρονικά συστήματα πληρωμών.

Στην Κύπρο, η εξάπλωση του e-banking, των POS και των ψηφιακών πορτοφολιών έχει αλλάξει τον τρόπο που συναλλασσόμαστε. Οι πληρωμές γίνονται άμεσα, γρήγορα και, στις περισσότερες περιπτώσεις, με ασφάλεια. Ωστόσο, όσο αυξάνεται η χρήση της τεχνολογίας, τόσο αυξάνονται και οι προκλήσεις στον τομέα της κυβερνοασφάλειας.

Στη σημερινή πραγματικότητα, οι περισσότερες συναλλαγές προστατεύονται με ισχυρή κρυπτογράφηση. Αυτό σημαίνει ότι τα δεδομένα μας, όπως αριθμοί καρτών, PIN και άλλα προσωπικά στοιχεία, μετατρέπονται σε κώδικα που δεν μπορεί να διαβαστεί εύκολα από τρίτους. Η τεχνολογία αυτή θεωρείται αρκετά ασφαλής απέναντι στους τρέχοντες κινδύνους.

Ωστόσο, στον ορίζοντα εμφανίζεται μια νέα πρόκληση: οι κβαντικοί υπολογιστές. Αυτά τα μηχανήματα, που βρίσκονται ακόμα σε στάδιο ανάπτυξης, υπόσχονται να λύσουν προβλήματα που σήμερα φαντάζουν αδύνατα. Το ζήτημα είναι ότι η ίδια δύναμη που τα καθιστά «θαυματουργά» μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για κακόβουλους σκοπούς. Συγκεκριμένα, θα μπορούν να «σπάνε» σε ελάχιστο χρόνο τις παραδοσιακές μεθόδους κρυπτογράφησης, που σήμερα θεωρούμε άτρωτες.

Τι σημαίνει αυτό για τις πληρωμές;

Φανταστείτε ένα μελλοντικό σενάριο, όπου ένας κυβερνοεγκληματίας με πρόσβαση σε κβαντικό υπολογιστή θα μπορούσε να παρακολουθεί συναλλαγές σε πραγματικό χρόνο, να αποκρυπτογραφεί δεδομένα καρτών ή να παραποιεί επικοινωνίες μεταξύ POS και τραπεζικών συστημάτων. Ακόμη κι αν αυτό ακούγεται σαν επιστημονική φαντασία, οι ειδικοί προειδοποιούν ότι πρέπει να προετοιμαστούμε από σήμερα.

Η λύση μας για το μέλλον είναι η Κβαντική Ασφάλεια

Μία από τις πιο υποσχόμενες τεχνολογίες είναι η Κβαντική Κατανομή Κλειδιών (Quantum Key Distribution – QKD). Σε αντίθεση με την κλασική κρυπτογράφηση, που βασίζεται σε μαθηματικά προβλήματα, η QKD χρησιμοποιεί τους νόμους της φυσικής. Χάρη στη χρήση φωτονίων, των μικρότερων σωματιδίων φωτός, μπορεί να δημιουργήσει μυστικά κλειδιά για την κρυπτογράφηση συναλλαγών με τρόπο που δεν μπορεί να παραβιαστεί χωρίς να εντοπιστεί.

Με απλά λόγια, αν κάποιος προσπαθήσει να παρακολουθήσει την επικοινωνία ανάμεσα σε ένα POS και τον τραπεζικό server, η ίδια η διαδικασία θα αφήσει ίχνη. Έτσι, το σύστημα θα «ξέρει» ότι υπάρχει παραβίαση και θα μπορεί να μπλοκάρει τη συναλλαγή.

Εκτός από το QKD, υπάρχουν και οι λεγόμενοι post-quantum αλγόριθμοι, δηλαδή μέθοδοι κρυπτογράφησης σχεδιασμένες ώστε να αντέχουν ακόμα και σε κβαντικές επιθέσεις. Οι λύσεις αυτές μπορούν να ενσωματωθούν σε ειδικά hardware modules, που χρησιμοποιούνται ήδη από τράπεζες και φορείς πληρωμών.

Τα οφέλη για την Κύπρο

Η υιοθέτηση τέτοιων τεχνολογιών δεν αφορά μόνο την ασφάλεια. Μπορεί ν' αποτελέσει και μοχλό καινοτομίας για τον χρηματοοικονομικό τομέα της χώρας. Η Κύπρος, με τη στρατηγική της θέση και τον αυξανόμενο ρόλο της ως κέντρο fintech, θα μπορούσε ν' αξιοποιήσει πιλοτικά έργα κβαντικής ασφάλειας, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών αλλά και την εικόνα της διεθνώς.

Το μήνυμα προς το κοινό

Για τον μέσο πολίτη, όλα αυτά ίσως μοιάζουν τεχνικά και πολύπλοκα. Αυτό που έχει σημασία να κρατήσουμε είναι ότι οι τεχνολογίες εξελίσσονται συνεχώς, ιδίως οι απειλές όσο και οι άμυνες. Οι τράπεζες και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών έχουν κάθε λόγο να επενδύσουν σήμερα στην ασφάλεια του αύριο.

Το συμπέρασμα είναι ξεκάθαρο, οι ηλεκτρονικές πληρωμές στην Κύπρο μπορούν να παραμείνουν γρήγορες και ασφαλείς, αρκεί να υιοθετηθούν εγκαίρως οι τεχνολογίες που προσφέρει η κβαντική εποχή.

*Manager, Technology Consulting, KPMG Limited

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2025

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	5,177,000	973,179	56.96%
OPAP S.A.	Μετοχές	Εισημένη στο ΧΑΑ	6,000	119,220	6.98%
ART AERI LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	472	110,581	6.47%
PUBLIC POWER CORPORATION S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	5,000	70,100	4.10%
LOGICOM PUBLIC LTD	Μετοχές	Τεχνολογίας	15,000	60,300	3.53%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	50,000	58,500	3.42%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	51,171	3.00%
VASILICO CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βιομηχανιών	10,000	44,000	2.58%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	860,000	38,733	2.27%
BLUE ISLAND PLC	Μετοχές	Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά	25,000	35,500	2.08%
Ολικό				€ 1,561,284.89	91.39%

Σύνολο Ενεργητικού € 1,708,438.34
Καθαρή Εσωτερική Αξία 15.13 σεντ
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2025

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	4,389,675	825,177	95.27%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	898,301	40,458	4.67%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	413	0.05%
BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	10	80	0.01%
SUPHIRE ASSET MANAGEMENT	Μετοχές	Μη εισηγμένη	10,000	1	0.00%
SUPHIRE (VENTURE CAPITAL) LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	1,373,823	1	0.00%
Ολικό				€ 866,130.17	100.00%

Σύνολο Ενεργητικού € 866,130.17
Καθαρή Εσωτερική Αξία 1.13 σεντ
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2025

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΤΗΡΙΟ CENTRE POINT	δ/ε	δ/ε	δ/ε	715,000	81.53%
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	1,152,769	76,083	8.68%
HELLENIQ ENERGY HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	2,000	16,860	1.92%
ALPHA SERVICES AND HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	4,000	14,456	1.65%
EUROBANK ERGASIAS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	4,000	13,128	1.50%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	12,632	1.44%
ISXIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	381,000	9,525	1.09%
PUBLIC POWER CORPORATION S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	500	7,010	0.80%
BLUE ISLAND HOLDINGS P;C	Μετοχές	Βασικών Καταναλωτικών Αγαθών	4,795	6,809	0.78%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	4,016	0.46%
Ολικό				€ 875,518.86	99.83%

Σύνολο Ενεργητικού € 876,988.86
Καθαρή Εσωτερική Αξία 4.70 σεντ
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)

Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/09/2025

ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΑΛΛΑ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	2,994,870	16.86%
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	2,290,617	12.90%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	2,237,614	12.60%
ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,491,837	8.40%
MYTILINEOS HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Δημόσια εισηγμένη στο ΧΑΑ	26,450	1,261,665	7.10%
ΑΚΙΝΙΤΑ ΑΙΑΝΤΙΔΕΣ LTD	Μετοχές	Κτηματική εταιρεία	24,500	1,117,244	6.29%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,104,843	6.22%
DIAS PUBLISHING LTD	Μετοχές	Δημόσια μη εισηγμένη	1,375,864	767,000	4.32%
BLUE ISLAND HOLDINGS PUBLIC LTD	Μετοχές	Βασικά καταναλωτικά αγαθά	400,000	568,000	3.20%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	410,000	479,700	2.70%
Ολικό				€ 14,313,389.86	80.60%

Σύνολο Ενεργητικού € 17,759,534.46
Καθαρή Εσωτερική Αξία 21.17 σεντ
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών

ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΚΙΝΕΖΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:

Στρατηγική, τεχνολογία και μεταρρυθμίσεις

Το Πεκίνο προσεγγίζει την ανάπτυξη με μακροπρόθεσμο και συντονισμένο τρόπο

Η Κίνα βρίσκεται σε μια κρίσιμη φάση, σχεδιάζοντας την οικονομική της πορεία για τα επόμενα πέντε χρόνια, ενώ η ένταση με τις Ηνωμένες Πολιτείες κλιμακώνεται. Σε μια συγκυρία κατά την οποία η Ουάσινγκτον αντιμετωπίζει δικές της πολιτικές και οικονομικές δυσκολίες, το Πεκίνο φαίνεται να προσεγγίζει την ανάπτυξη με μακροπρόθεσμο και συντονισμένο τρόπο, θέτοντας τα θεμέλια για τη διατήρηση της ισχύος του στην παγκόσμια οικονομία.

Η Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος έχει προγραμματίσει μια σημαντική σύνοδο, γνωστή ως «Τέταρτη Ολομέλεια», κατά την οποία θα καθοριστούν οι κύριοι στόχοι για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η συζήτηση θα επικεντρωθεί στην ενίσχυση της τεχνολογικής υπεροχής, την αναβάθμιση της βιομηχανίας, την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, την ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης και την αντιμετώπιση μακροχρόνιων ανισορροπιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης.

Το πενταετές σχέδιο, που φέτος αποτελεί το 15ο της σειράς, καθορίζει τη στρατηγική πορεία της Κίνας, συνδέοντας την άμεση πολιτική δράση με μακροπρόθεσμους στόχους μέχρι το 2035. Η χώρα στοχεύει να φτάσει σε επίπεδο κατά κεφαλήν εισοδήματος συγκρίσιμο με αυτό των μεσαία αναπτυγμένων χωρών, ενώ παράλληλα επιδιώκει σημαντική πρόοδο σε τομείς αιχμής της τεχνολογίας, όπως οι ημιαγωγοί και η τεχνητή νοημοσύνη.

Πίεση από ΗΠΑ

Ο Πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ και οι κορυφαίοι αξιωματούχοι της χώρας θα εξετάσουν παράλληλα τα προβλήματα που προκαλεί η πίεση από τις ΗΠΑ, όπως οι περιορισμοί στην τεχνολογία, οι αυξήσεις δασμών και η υποτονική εγχώρια ζήτηση. Η επίλυση αυτών των ζητημάτων είναι σύνθετη, δεδομένου ότι η ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής και η τόνωση της κατανάλωσης κινούνται σε αντίθετες κατευθύνσεις. Η πρώτη απαιτεί διατήρηση κρατικών πόρων προς τις επιχειρήσεις, ενώ η δεύτερη προϋποθέτει μεγαλύτερη οικονομική δύναμη στα χέρια των νοικοκυριών.

Η βιομηχανική παραγωγή αποτέλεσε τον κύριο μοχλό ανάπτυξης της κινεζικής οικονομίας την τελευταία δεκαετία, αλλά σε βάρος της εσωτερικής κατανάλωσης. Η εστίαση στη βιομηχανία έχει προκαλέσει αποπληθωριστικές πιέσεις και δημιούργησε μη βιώσιμα χρέη. Η κλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων με τις ΗΠΑ επιδεινώνει αυτήν την πρόκληση, καθώς η χώρα καλείται να εξισορροπήσει την ανάγκη για παγκόσμιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα με τις επιτακτικές ανάγκες της εσωτερικής οικονομίας.

Οι αναλυτές εκτιμούν ότι το πενταετές σχέδιο θα δώσει έμφαση στην ενίσχυση της τεχνολογικής και βιομηχανικής ισχύος της Κίνας. Η μεταποίηση παραμένει βασική προτεραιότητα, καθώς αποτελεί δείκτη σκληρής ισχύος και καθορίζει τη θέση της χώρας στον παγκόσμιο τεχνολογικό ανταγωνισμό. Ο πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ υπογραμμίζει ότι η τεχνολογική επανάσταση και η παγκόσμια αντιπαλότητα απαιτούν στρατηγικά πλεονεκτήματα σε κρίσιμους τομείς τεχνολογίας.

Η Κίνα έχει ήδη εδραιωθεί σε βιομηχανίες αιχμής, όπως τα ηλεκτρικά οχήματα, η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, ενώ ελέγχει σημαντικό μέρος της παραγωγής σπάνιων γαιών που χρησιμοποιούνται σε προηγμένα τεχνολογικά προϊόντα και στρατιωτικά συστήματα. Οι αυστηρότεροι έλεγχοι στις εξαγωγές αυτών των υλικών, σε συνδυασμό με την αντίδραση των ΗΠΑ, ενισχύουν την αίσθηση στρατηγικού ανταγωνισμού και ενισχύουν τη διαπραγματευτική ισχύ της Κίνας.

Οι εγχώριες αλυσίδες εφοδιασμού διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο, καθώς εξασφαλίζουν μεγαλύτερη αυτονομία στους τομείς υψηλής τεχνολογίας, εκτός από μερικούς τομείς, όπως τα προηγμένα αεροσκάφη και οι ημιαγωγοί. Η διεθνής επαναβιομηχανοποίηση της Δύσης και οι γεωπολιτικές εντάσεις, όπως η κρίση στην Ταϊβάν, καθιστούν αναγκαία τη συνέχιση της ενίσχυσης των εσωτερικών τεχνολογικών δυνατοτήτων.

Το Πεκίνο θα εστιάσει ιδιαίτερα στην τεχνητή νοημοσύνη, στους ημιαγωγούς και στα ρομποτικά συστήματα. Ο στόχος είναι η υιοθέτηση της τεχνητής νοημοσύνης σε βασικούς τομείς να φτάσει το 90% έως το 2030, ενώ η έρευνα αιχμής θα παραμείνει προτεραιότητα. Παράλληλα, η Κίνα θα προσπαθήσει να μειώσει τις εκπομπές άνθρακα και να μεταρρυθμίσει την ενεργειακή αγορά, επιδιώκοντας βιώσιμη ανάπτυξη.

> **Η Κίνα φιλοδοξεί να αμφισβητήσει την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ. Μέσα από μαζικές επενδύσεις σε υποδομές στην Αφρική και την Ασία, αλλά και μέσω στρατηγικών εξαγορών στην Ευρώπη, οικοδομεί δίκτυα επιρροής**

Η εγχώρια κατανάλωση παραμένει αδύναμη, καθώς τα νοικοκυριά εξακολουθούν να προτιμούν την αποταμίευση έναντι της κατανάλωσης. Παρά τις επιδοτήσεις, τα επιδόματα παιδικής μέριμνας και τις αυξήσεις συντάξεων, οι περιορισμένοι προϋπολογισμοί και οι ανισορροπίες στις τοπικές οικονομίες περιορίζουν την αποτελεσματικότητα των πολιτικών τόνωσης της ζήτησης.

Ισορροπία

Η Κίνα χρειάζεται να ισορροπήσει την υποστήριξη της βιομηχανίας υψηλής τεχνολογίας με την ανάπτυξη της κατανάλωσης και της κοινωνικής πρόνοιας. Η εφαρμογή αυτής της ισορροπίας θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική σταθερότητα και τη θέση της χώρας στην παγκόσμια οικονομία.

Το επόμενο πενταετές σχέδιο θα διαμορφώσει τη στρατηγική για την περίοδο 2026-2030, με στόχο τη διατήρηση της οικονομικής ορμής και την ενίσχυση της κοινωνικής σταθερότητας. Η τέταρτη ολομέλεια θα θέσει τις βάσεις για την εφαρμογή αυτών των πολιτικών, λίγες εβδομάδες πριν από τη σύνοδο APEC, όπου αναμένεται η συνάντηση των ηγετών Κίνας και ΗΠΑ.

Συνολικά, η Κίνα επιδιώκει μια πιο ανθεκτική, καινοτόμο και βιώσιμη οικονομία, δίνοντας έμφαση στην τεχνολογία, την πράσινη ανάπτυξη και την ενίσχυση της κοινωνικής πρόνοιας, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της διεθνούς αγοράς και της γεωπολιτικής αστάθειας. Η επόμενη πενταετία θα είναι κρίσιμη για τη θέση της χώρας στον παγκόσμιο οικονομικό χάρτη και για την ικανότητά της να προσαρμοστεί στις νέες διεθνείς συνθήκες.

Η Κίνα φιλοδοξεί να αμφισβητήσει την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ. Μέσα από μαζικές επενδύσεις σε υποδομές στην Αφρική και την Ασία, αλλά και μέσω στρατηγικών εξαγορών στην Ευρώπη, οικοδομεί δίκτυα επιρροής.

Παρά τις επιβραδύνσεις, παραμένει τεράστια οικονομία, με υψηλή καταναλωτική δύναμη. Ο ρόλος της ως αγοραστή ρωσικής ενέργειας σε μειωμένες τιμές, αλλά και ως μεσολαβητή στη Μέση Ανατολή, την καθιστά κεντρικό παίκτη στη νέα παγκόσμια τάξη.

Ο «Δρόμος του Μεταξιού», που εφάρμοσε η Κίνα με σημαντικές επενδύσεις, της έδωσε τη δυνατότητα ελέγχου, άμεσου ή έμμεσου, σημαντικών υποδομών άλλων χωρών (κυρίως σε αφρικανικές χώρες), όπως λιμανιών, αεροδρομίων και σιδηροδρομικών σταθμών. Μπορούμε εύκολα να φέρουμε στη μνήμη μας ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, οι οποίες, ενεργώντας προληπτικά, απαγόρευσαν ή απέτρεψαν εξαγορές υποδομών από κινεζικές κοινοπραξίες.

Η Ευρώπη βρίσκεται σε δύσκολη θέση, προσπαθώντας να ισορροπήσει ανάμεσα σε εσωτερικές αδυναμίες και εξωτερικές πιέσεις. Οι ΗΠΑ επιδιώκουν να ενισχύσουν τη θέση τους μέσα από προστατευτισμό και στρατηγικές συμμαχίες. Οι BRICS, με αιχμή την Κίνα, φιλοδοξούν να αμφισβητήσουν το δολάριο και ν' αναδείξουν μια πολυπολική πραγματικότητα.

Αυξάνονται οι μισθοί, χάνεται η αξία τους

- Ανησυχούν για το κόστος ζωής οι Κύπριοι

Η Κύπρος πίσω στην προσαρμογή των μισθών, πρώτη στο αίσθημα αδικίας

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
karaiskoum@sigmatv.com

Αυξήθηκαν οι μισθοί στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, το μεγάλο ερώτημα που προκύπτει, είναι κατά πόσον οι αυξήσεις αυτές συμβαδίζουν με το κόστος ζωής που επηρεάστηκε από τις πληθωριστικές πιέσεις των τελευταίων ετών, καθώς και με τη θετική εικόνα που παρουσιάζουν οι δείκτες της Οικονομίας. Όπως προκύπτει μέσα από Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αγοραστική δύναμη των εργαζομένων στην Κύπρο προσαρμόζεται πιο αργά στο αυξημένο κόστος ζωής σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Το 86% των Κυπρίων δηλώνουν ότι νιώθουν αδικημένοι από τον μισθό τους, το 95% ανησυχούν για το κόστος στέγασης και το 93% για το καθημερινό κόστος διαβίωσης.

Σχεδόν 4 στους 10 με μισθό μέχρι €1.500 μεικτά

Τα τελικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας για το 2024 (δημοσιεύθηκαν 14/10/2025), δείχνουν αύξηση στους μισθούς. Ο μέσος μεικτός μισθός στην Κύπρο ανέρχεται στις €2.483, ενώ το 2023 ήταν €2.363. Ο διάμεσος μισθός ακουμπά τις €1.881. Την ίδια ώρα, το 38,3%, δηλαδή σχεδόν 4 στους 10, λαμβάνουν μηνιαίο μισθό μέχρι €1.500.

Διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό υπαλλήλων (14,2%) ανήκει στην κατηγορία με μηνιαίο μεικτό μισθό €1.000 - €1.249. Ακολουθούν οι ομάδες των εργαζομένων που λαμβάνουν €1.250 - €1.499 (11,6%) και αυτών που αμείβονται με €1.500 - €1.749 (11,2%).

Ο οικονομολόγος Τάσος Γιασεμίδης, σχολιάζοντας στην εκπομπή «Μεσημέρι και Κάτι» (15/10), τον μέσο μισθό που ανέρχεται στις €2.483 αλλά και γενικότερα τα επίπεδα των μισθών, εξήγησε ότι στην Κύπρο έχει έρθει σημαντικός αριθμός ξένων εταιρειών που ασχολούνται στον τομέα της τεχνολογίας και έχουν ανεβάσει τον μέσο όρο.

Η Κύπρος μένει πίσω στην ανάκαμψη των πραγματικών μισθών

Σύμφωνα με Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αγορά Εργασίας και τους Μισθούς (ετήσια έκθεση 2025, δημ. 10/2025), η πραγματική αξία των μισθών στην Κύπρο αυξάνεται με χαμηλότερο ρυθμό σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Με άλλα λόγια, οι ονομαστικοί μισθοί μπορεί να ανεβαίνουν, όμως η αγοραστική δύναμη προσαρμόζεται πιο αργά στο αυξημένο κόστος ζωής.

> **Το 79% εκφράζουν ανησυχίες ως προς τη δυνατότητα πληρωμής ενοικίου ή στεγαστικού δανείου**

Η Έκθεση αναφέρει ότι το μέγεθος της προσαρμογής των πραγματικών μισθών διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών - μελών. Το 2024, οι μεγαλύτερες αυξήσεις στην αγοραστική δύναμη καταγράφηκαν στη Ρουμανία (10,2%), την Πολωνία (9,0%) και την Ουγγαρία (8,7%), μετά από μια περίοδο επιβράδυνσης το 2022-2023.

Αντίθετα, η πραγματική αύξηση των μισθών, με βάση την αξία τους, παρέμεινε κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (2,7%) στην Κύπρο, την Εσθονία, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, τη Σλοβακία, την Ισπανία και τη Σουηδία. Σημειώνεται ότι το Βέλγιο είχε αρνητική μεταβολή. Η έκθεση σημειώνει ότι, στην περίπτωση της Κύπρου, της Εσθονίας, του Λουξεμβούργου και της Σλοβακίας, η πιο αργή προσαρμογή των μισθών συνδέεται με τη επίμονη πορεία του πληθωρισμού.

Ευρωβαρόμετρο: Αδικημένοι νιώθουν 86% των Κυπρίων από το ύψος του μισθού τους

Η Κύπρος, μαζί με την Πορτογαλία, «φιγουράρουν» στην πρώτη θέση ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε. που οι εργαζόμενοι νιώθουν ότι δεν αμείβονται δίκαια. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο, το 86% των Κυπρίων νιώθουν ότι ο μισθός τους δεν ανταποκρίνεται στα προσόντα και την

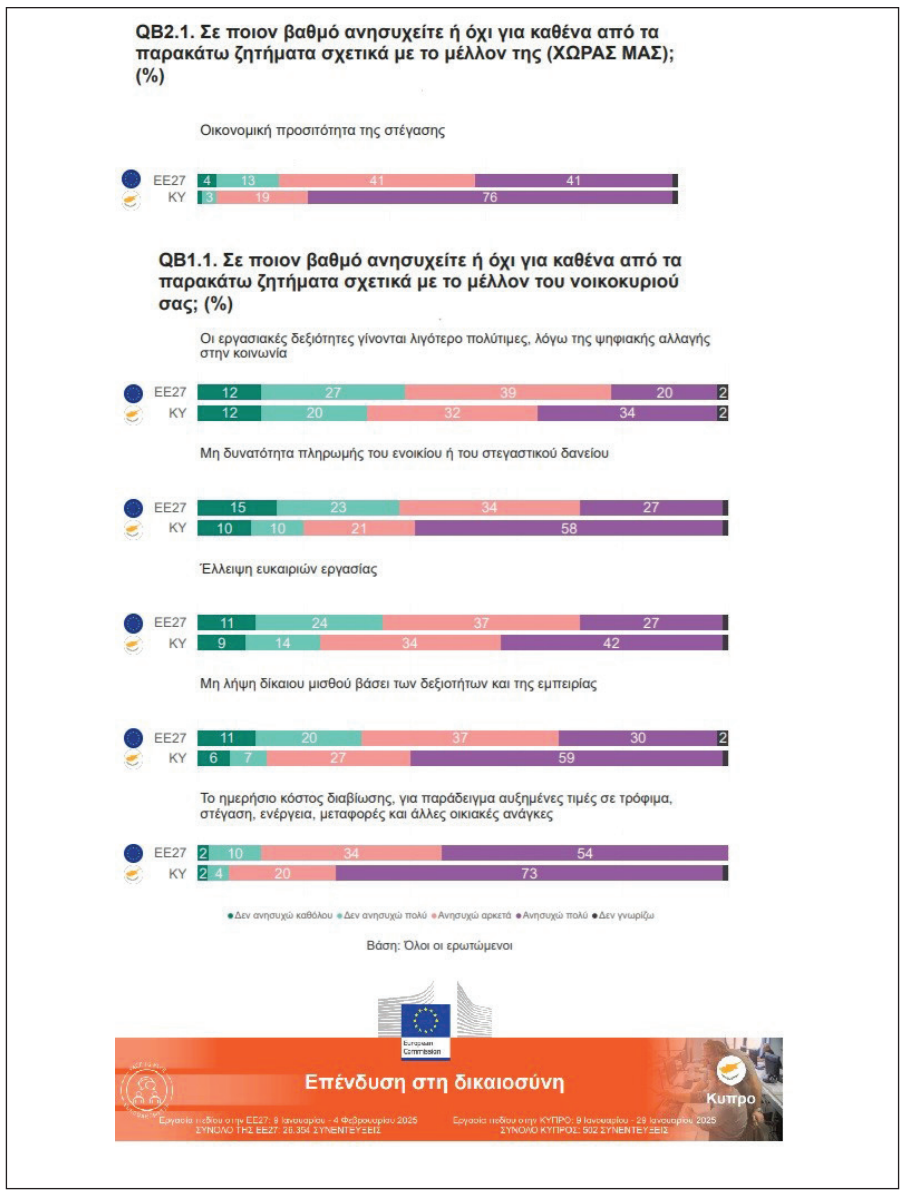

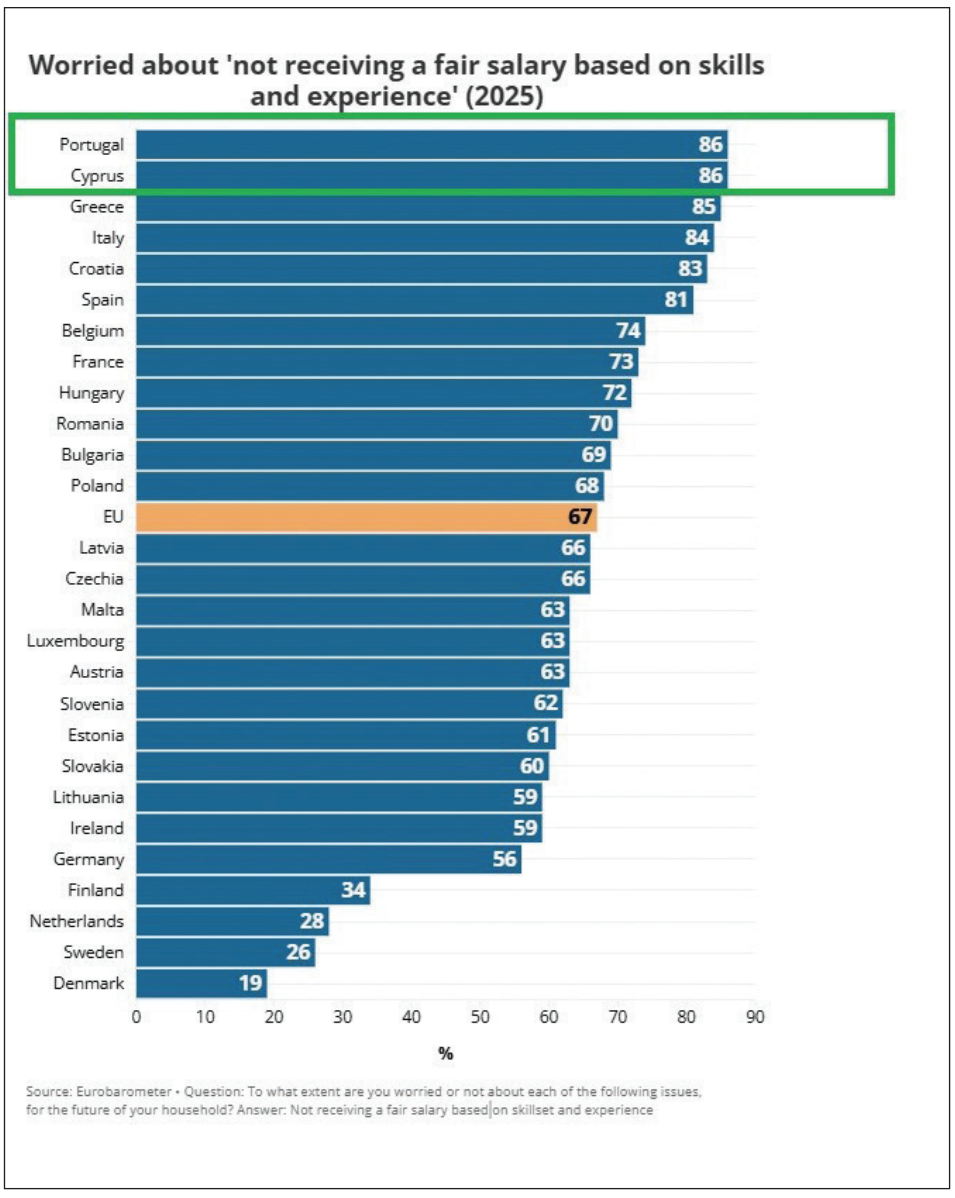

εμπειρία τους, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να είναι στο 67%. Παράλληλα, το 76% θεωρούν ότι υπάρχει έλλειψη ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Όπως αναφέρεται στην έκθεση «Επενδύοντας στη Δικαιοσύνη» (2025) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το ύψος των απολαβών συνδέεται άμεσα με την αντίληψη των πολιτών για τη δικαιοσύνη. Γενικότερα, οι Ευρωπαίοι ανησυχούν σημαντικά για το καθημερινό κόστος ζωής, τους δίκαιους μισθούς, τις ευκαιρίες εργασίας, την προσιτή στέγαση και την αξία των εργασιακών τους δεξιοτήτων στην ψηφιακή εποχή.

Όσον αφορά την Κύπρο, το 93% των πολιτών δηλώνουν ότι ανησυχούν για το κόστος ζωής (ευρωβαρόμετρο). Συγκεκριμένα, στην ερώτηση «Σε ποιον βαθμό ανησυχείτε ή όχι για το ημερήσιο κόστος διαβίωσης, για παράδειγμα αυξημένες τιμές σε τρόφιμα, στέγαση, ενέργεια, μεταφορές και άλλες οικιακές ανάγκες», το 73% των Κυπρίων απάντησαν «ανησυχώ πολύ», το 20% «ανησυχώ αρκετά», το 4% «δεν ανησυχώ» και το 2% «δεν ανησυχώ καθόλου».

Την ίδια ώρα, το 79% εκφράζουν ανησυχίες ως προς τη δυνατότητα πληρωμής ενοικίου ή στεγαστικού δανείου. Όσον αφορά τη δυνατότητα στέγασης, το 95% των Κυπρίων εκφράζουν ανησυχία για την οικονομική της προσιτότητα.

Τ. Γιασεμίδης: Θετικοί οι δείκτες, αλλά περιορισμένο το όφελος για τους πολίτες

Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται και από τον οικονομολόγο, Τάσο Γιασεμίδη, ο οποίος επισημαίνει ότι: «Τα καλά δημοσιονομικά στοιχεία, δυστυχώς, δεν έχουν μεταφερθεί στην καθημερινότητα των πολιτών. Αναμένουμε όλοι να δούμε τη φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία είναι ένα εργαλείο της Κυβέρνησης, που μπορεί, εν μέρει, να μεταφέρει τα καλά δημοσιονομικά αποτελέσματα».

Το βασικό πρόβλημα, όπως τόνισε, εντοπίζεται στην απουσία σωστών συστημάτων αξιολόγησης, τα οποία θα συμβάλουν σε πιο δίκαιη επιβράβευση των εργαζομένων.

«Το μεγάλο ζητούμενο αυτήν τη στιγμή είναι ότι δεν υπάρχουν σωστά συστήματα αξιολόγησης, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να υπάρχει ανάλογη επιβράβευση των μισθωτών, ανάλογα με το πόσο καλά πάει η επιχείρηση και ο κρατικός τομέας. Οι συζητήσεις εδράζονται σε οριζόντιες αυξήσεις και όχι σε αυξήσεις που βασίζονται σε σωστές αξιολογήσεις», εξήγησε.

ΣΕΚ: Οικονομική ανασφάλεια νιώθουν 7 στους 10

Η ΣΕΚ, τον Απρίλιο του 2025, δημοσίευσε έρευνα για τα επίπεδα μισθών στην Κύπρο. Ανάμεσα στα ευρήματα:

• Το 75% των εργαζομένων δηλώνουν ότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τον μισθό τους, καθώς δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς.

• Το 62% των εργαζομένων ομολογούν ότι αντιμετωπίζουν δυσκολία ν' ανταποκριθούν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

• Το 70% δηλώνουν ανασφάλεια λόγω της οικονομικής τους κατάστασης, με αδυναμία στην αποταμίευση.

• Το 74% δεν έχουν τη δυνατότητα αποταμίευσης.

• Το 23% δυσκολεύονται κάθε μήνα να πραγματοποιήσουν αγορές σε είδη πρώτης ανάγκης, με αποτέλεσμα να χρειάζεται να δανείζονται για να καλύψουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

• Το 7% δηλώνουν πως ζουν άνετα με βάση τα εισοδήματα που λαμβάνουν.

Επιπλέον, η έρευνα της ΣΕΚ αναφέρει ότι, παρά το γεγονός ότι αναγνωρίζεται η ονομαστική βελτίωση του επιπέδου των μισθών, εντούτοις επιβεβαιώνεται η μείωση της αγοραστικής τους δύναμης, δημιουργώντας επαναλαμβανόμενες δυσκολίες ή και αδυναμίες στην κάλυψη βασικών αναγκών (στέγαση, άλλες βασικές ανάγκες, εκπαίδευση, διακοπές), με αποτέλεσμα το 61% των εργαζομένων να μην απολαμβάνουν καλή ποιότητα ζωής.

> **Τ. Γιασεμίδης: Τα καλά δημοσιονομικά στοιχεία, δυστυχώς, δεν έχουν μεταφερθεί στην καθημερινότητα των πολιτών**

ΑΚΕΛ: Η ανάπτυξη να μεταφραστεί σε πραγματική βελτίωση των εισοδημάτων

«Οι περισσότεροι Κύπριοι εργαζόμενοι εξοργίζονται από το μέγεθος της κοροϊδίας όταν διαβάζουν ότι ο μέσος μισθός στην χώρα μας είναι 2,5 χιλιάδες ευρώ. Διότι γνωρίζουν ότι αυτοί οι αριθμοί οφείλονται, κατά κύριο λόγο, στην είσοδο χιλιάδων υπαλλήλων από το εξωτερικό σε εταιρείες υψηλής τεχνολογίας και χρηματοοικονομικών, οι οποίοι αμείβονται με πολλές χιλιάδες ευρώ. Ο μέσος εργαζόμενος της Κύπρου δεν είδε ποτέ ούτε τέτοιους μισθούς ούτε τέτοιες αυξήσεις», αναφέρει το ΑΚΕΛ, σε σχετική ανακοίνωση (16/10).

Η ανακοίνωση προσθέτει ότι, οι όποιες αυξήσεις δεν αντισταθμίζουν την παγιωμένη ακρίβεια, ιδιαίτερα το κόστος της στέγασης και της ενέργειας, και ότι όλα αυτά συμβαίνουν τη στιγμή που η κυπριακή οικονομία καταγράφει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

«Γι' αυτό το ΑΚΕΛ επιμένει ότι η οικονομική ανάπτυξη πρέπει εδώ και τώρα να μεταφραστεί σε πραγματική βελτίωση στα εισοδήματα των Κυπρίων εργαζομένων», αναφέρει.

Το ΑΚΕΛ προτείνει μέτρα όπως αύξηση του κατώτατου μισθού, επέκταση της ΑΤΑ αρχίζοντας από τους χαμηλόμισθους του ιδιωτικού τομέα και επέκταση των συλλογικών συμβάσεων.

Το βαθύτερο πολιτικό πρόβλημα της «άρρωστης» Γαλλίας

Η στάση των Σοσιαλιστών προσφέρει στην κυβέρνηση ανάσα ζωής

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ

Η Γαλλία βυθίζεται ξανά στη δίνη της πολιτικής αβεβαιότητας, καθώς ο Πρόεδρος Εμμανουέλ Μακρόν επιχειρεί, μέσα από αλλεπάλληλες αναδιπλώσεις, να διασώσει την εύθραυστη κυβέρνησή του και ν' αποκαταστήσει την καταρρακωμένη εικόνα του. Μετά από εβδομάδες έντασης, παραιτήσεων και άκαρπων διαβουλεύσεων, το Παρίσι δείχνει να βρίσκεται αντιμέτωπο όχι απλώς με μια κυβερνητική κρίση, αλλά με μια βαθιά θεσμική φθορά, που αγγίζει τα θεμέλια της Πέμπτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Η άτακτη υποχώρηση του Μακρόν στο θέμα του συνταξιοδοτικού, σε συνδυασμό με την απώλεια της κοινοβουλευτικής του πλειοψηφίας και την αδυναμία σταθερής διακυβέρνησης, αποκαλύπτουν μια χώρα όπου η εξουσία δοκιμάζεται, η κοινωνία παραμένει διχασμένη και το πολιτικό μέλλον φαντάζει αβέβαιο.

Η άτακτη υποχώρηση

Για ν' αποτρέψει το νέο του κυβερνητικό σχήμα από του να έχει την ίδια βραχύβια τύχη με το προηγούμενο, ο Εμμανουέλ Μακρόν αναγκάστηκε να κάνει πολιτική τούμπα και να υποχωρήσει στο θέμα της κρίσιμης συνταξιοδοτικής πολιτικής.

Σε μια αιφνιδιαστική αναστροφή πορείας, ο Γάλλος Πρόεδρος φέρεται να έδωσε τη σιωπηρή του έγκριση στον Πρωθυπουργό και στενό του συνεργάτη, Σεμπαστιάν Λεκορνί, να «παγώσει» τον ιδιαίτερα αντιδημοφιλή νόμο που αυξάνει το όριο συνταξιοδότησης, τουλάχιστον έως τις προεδρικές εκλογές του 2027.

Η ανακοίνωση, που έγινε κατά την πρώτη ομιλία του Λεκορνί στην Εθνοσυνέλευση, ήταν πολιτικό «βάλσαμο» για την πολύπαθη κυβέρνηση. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα, το οποίο με τους 69 βουλευτές του κατέχει τον ρόλο ρυθμιστή στο κατακερματισμένο κοινοβούλιο, άμεσα έσπευσε να διαβεβαιώσει ότι δεν θα στηρίξει την αναιρεσή της Κυβέρνησης.

Η στάση των Σοσιαλιστών προσφέρει στην κυβέρνηση ανάσα ζωής, έπειτα από μία από τις πιο θυελλώδεις περιόδους της σύγχρονης γαλλικής πολιτικής ιστορίας. Το πρώτο υπουργικό συμβούλιο του Λεκορνί είχε αντέξει μόλις 14 ώρες, πριν παραιτηθεί, βυθίζοντας τη Γαλλία σε πολιτικό χάος που τάραξε τις αγορές και αναζωπύρωσε τις ανησυχίες για το κατά πόσον η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης παραμένει κυβερνήσιμη.

Στη συνέχεια, ο Μακρόν κάλεσε πίσω τον Λεκορνί, δίνοντάς του δεύτερη ευκαιρία να σχηματίσει κυβέρνηση, ανακοινώνοντας τον νέο κατάλογο υπουργών με στόχο τη σταθεροποίηση του πολιτικού σκηνικού.

Αν και η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού έχει καταστεί το πολιτικό «σύμβολο» της δεύτερης θητείας του Μακρόν, ο Λεκορνί υποστήριξε ότι το «πάγωμα» αποτελεί «ευκαιρία» για να επαναξιολογηθεί συνολικά το κοινωνικό συμβόλαιο της χώρας. Ωστόσο, ξεκαθάρισε ότι η προσωρινή αναστολή της μεταρρύθμισης πρέπει να συνοδευτεί από ισοδύναμα μέτρα για τον περιορισμό των δημοσίων δαπανών. Το κόστος του «παγώματος» για τα δημόσια οικονομικά εκτιμάται στα 400 εκατομμύρια ευρώ για το 2026, ενώ ο προϋπολογισμός που παρουσίασε η κυβέρνηση προβλέπει περικοπές και αυξήσεις φόρων ύψους 31 δισ. ευρώ, με στόχο τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 5% του ΑΕΠ.

Αναλυτές εξηγούν ότι, παρά τη συγκυριακή σταθεροποίηση, η αναστολή του συνταξιοδοτικού κινδυνεύει να προκαλέσει ρήγματα στον ήδη εύθραυστο κυβερνητικό συνασπισμό. Ο επικεφαλής των Ρεπουμπλικάνων, Μπρουνό Ρεταγιό, κατηγόρησε την κυβέρνηση ότι «κρατείται όμηρος από τους Σοσιαλιστές», επισημαίνοντας την απουσία σχεδίου για τη μετανάστευση και την υποχώρηση στο θέμα των συντάξεων.

Οι βουλευτές ετοιμάζονται τώρα για τη δύσκολη μάχη της ψήφισης του προϋπολογισμού, με τον κίνδυνο νέας κατάρρευσης της κυβέρνησης να παραμένει υπαρκτός. Αν το σχήμα Λεκορνί πέσει μέσα στις επόμενες εβδομάδες, θα είναι η τέταρτη κυβέρνηση που καταρρέει σε λιγότερο από έναν χρόνο, ένα σενάριο που θα μπορούσε να οδηγήσει τον Μακρόν να διαλύσει τη Βουλή και να προκηρύξει πρόωρες εκλογές.

Η άρνηση της πολιτικής πραγματικότητας

Ο Πρόεδρος της Γαλλίας, Εμμανουέλ Μακρόν, χωρίς καμιά διάθεση αυτοκριτικής, επέρριψε ευθέως την ευθύνη για το πολιτικό χάος στις δυνάμεις της αντιπολίτευσης. «Πιστεύω ότι πολλοί από εκείνους που τροφοδότησαν τη διαίρεση και τη φημολογία δεν στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων, ούτε ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των Γάλλων. Καθήκον όλων είναι να ενισχύουν τη σταθερότητα, όχι να ποντάρουν στην αστάθεια», είπε.

Η παρέμβαση του Μακρόν ήρθε μετά την αιφνιδιαστική παραίτηση του Λεκορνί στις 6 Οκτωβρίου, μόλις 14 ώρες μετά τον σχηματισμό του υπουργικού του συμβουλίου. Η κατάρρευση του κυβερνητικού σχήματος, αποτέλεσμα ρήξεων μέσα στον κεντροδεξιό συνασπισμό του Προέδρου, επανέφερε το Παρίσι στα γνώριμα πια μονοπάτια της πολιτικής κρίσης και των αντιπαραθέσεων.

> **Η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού έχει καταστεί το πολιτικό «σύμβολο» της δεύτερης θητείας του Μακρόν**

Ο Μακρόν απέφυγε να κατονομάσει ποιες πολιτικές δυνάμεις θεωρεί υπεύθυνες για τη «δυσλειτουργία» που ανησύχησε τις αγορές και αναζωπύρωσε τα σενάρια πρόωρων εκλογών. Καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης, όμως, τόσο ο ακροδεξιός Εθνικός Συναγερμός της Μαρίν Λεπέν όσο και η ριζοσπαστική αριστερά της Ανυπότακτης Γαλλίας ζητούσαν επιτακτικά τη διεξαγωγή νέων βουλευτικών εκλογών.

Οι δηλώσεις του προέδρου έγιναν τη στιγμή που ο Μακρόν δεχόταν σφοδρή κριτική επειδή αρνήθηκε να επιτρέψει στην αντιπολίτευση να σχηματίσει κυβέρνηση μειοψηφίας, παρά το γεγονός ότι ο ίδιος έχασε την κοινοβουλευτική του πλειοψηφία στις πρόωρες εκλογές του περασμένου έτους.

Το πραγματικό πρόβλημα

Όταν ο Σαρλ ντε Γκωλ ίδρυσε την Πέμπτη Γαλλική Δημοκρατία το 1958, ο στόχος του ήταν να δημιουργήσει ένα πολιτικό σύστημα ικανό να εγγυηθεί απόλυτη σταθερότητα. Και για αρκετές δεκαετίες, το πέτυχε.

Σήμερα, όμως, τα θεμέλια του γκωλικού συστήματος αρχίζουν να τρίζουν. Με τον Εμμανουέλ Μακρόν να βλέπει τον Πρωθυπουργό του να παραιτείται ύστερα από μόλις μερικές ημέρες στην εξουσία, η χώρα δείχνει οτιδήποτε άλλο εκτός από σταθερή. Το δημιούργημα του Ντε Γκωλ δοκιμάζεται πλέον στα όριά του.

Τα τελευταία δύο χρόνια, η πολιτική σκηνή της χώρας θυμίζει παρατεταμένη κρίση. Ο Μακρόν, που πέρυσι αποφάσισε να διαλύσει τη Βουλή και να προκηρύξει πρόωρες εκλογές, βρίσκεται τώρα στο επίκεντρο των ευθυνών. Η κίνησή του αυτή πυροδότησε μιαν αλυσίδα αστάθειας, που έχει ήδη «καταπιεί» πέντε πρωθυπουργούς και ίσως δεν σταματήσει εκεί.

Ωστόσο, η ευθύνη δεν είναι αποκλειστικά δική του. Το πρόβλημα είναι θεσμικό και βαθύτερο, αφού η Πέμπτη Δημοκρατία είναι, όπως σημειώνουν πολλοί αναλυτές, ένα σύστημα που γεννήθηκε ανίκανο να διαχειριστεί τον συμβιβασμό και τη μοιρασμένη εξουσία.

Ο Ντε Γκωλ σχεδίασε το νέο καθεστώς ως αντίδοτο στο χάος της Τέταρτης Δημοκρατίας, η οποία είχε διαλύσει 21 κυβερνήσεις μέσα σε 12 χρόνια. Το νέο σύστημα χτίστηκε με μόνο έναν στόχο: έναν πανίσχυρο Πρόεδρο, στηριγμένο σε μιαν απόλυτη κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Από το εκλογικό σύστημα δύο γύ-

ρων μέχρι τη χρονική σύμπτωση των προεδρικών και βουλευτικών εκλογών, όλα είχαν ρυθμιστεί, ώστε να εξασφαλίζουν την κυριαρχία του αρχηγού του κράτους.

Όσο ο Πρόεδρος διέθετε άνετη πλειοψηφία στη Βουλή, το σύστημα λειτουργούσε άψογα, με την Εθνοσυνέλευση να μετατρέπεται ουσιαστικά σε ένα είδος «συμβουλευτικού οργάνου» που επικύρωνε τις αποφάσεις της κυβέρνησης. Όταν όμως η πλειοψηφία αυτή έπαυε να υπάρχει, το σύστημα κατέρρεε.

Σε περίπτωση «συγκατοίκησης», δηλαδή όταν ο Πρόεδρος και η κυβέρνηση προέρχονταν από αντίπαλα στρατόπεδα, η χώρα βυθιζόταν σε παράλυση. Στην τωρινή περίπτωση, μετά τις εκλογές του Ιουνίου 2024, κατά τις οποίες δεν προέκυψε καμία καθαρή πλειοψηφία, η κατάσταση είναι ακόμη πιο χαοτική. Τα κόμματα δεν έχουν ούτε θεσμικό κίνητρο ούτε πολιτική κουλτούρα συνεργασίας. Κάθε προσπάθεια συνεννόησης αντιμετωπίζεται με καχυποψία. Και καθώς η εξουσία παραμένει συγκεντρωμένη στο πρόσωπο του Προέδρου, ακόμη και οι πιο πρόθυμοι για συνεργασία δεν μπορούν να ασκήσουν ουσιαστική επιρροή.

Το πρόβλημα είναι θεσμικό και βαθύτερο, αφού η Πέμπτη Δημοκρατία είναι ένα σύστημα που γεννήθηκε ανίκανο να διαχειριστεί τον συμβιβασμό και τη μοιρασμένη εξουσία

Το αποτέλεσμα είναι ένα πολιτικό παιχνίδι ψυχρού υπολογισμού, με τους ηγέτες των κομμάτων να θεωρούν πιο συμφέρον να παραμείνουν εκτός κυβέρνησης, αναμένοντας την κατάλληλη στιγμή για να ρίξουν τον επόμενο Πρωθυπουργό και να προκαλέσουν τις προεδρικές εκλογές.

Σύμφωνα με τον Διευθυντής του περιοδικού Le Grand Continent, Ζιλ Γκρεσανί, «στην πραγματικότητα, όλοι σκέφτονται τις προεδρικές εκλογές. Στη Γαλλία, σχεδόν όλοι οι πολιτικοί και οικονομικοί παράγοντες μεσαίου και ανώτερου επιπέδου ζουν με το ερώτημα πώς θα μπορούσαν οι ίδιοι να γίνουν Πρόεδροι της Δημοκρατίας».

Οι συνέπειες αυτού του θεσμικού αδιεξόδου έγιναν εμφανείς τους τελευταίους 17 μήνες, αφού πέντε διαφορετικοί πρωθυπουργοί προσπάθησαν, χωρίς επιτυχία, να συνάψουν συμφωνία για τον προϋπολογισμό με τα μεγάλα κόμματα της Βουλής. Κάθε απόπειρα κατέληξε σε παραίτηση, η πιο πρόσφατη του Σεμπαστιάν Λεκορνύ, που εγκατέλειψε τη θέση του έπειτα από λιγότερο από έναν μήνα, για να επαναδιοριστεί λίγες ημέρες αργότερα.

Ο Λεκορνί αναγνώρισε ότι οι προσωπικές φιλοδοξίες των πολιτικών ηγετών υπονομεύουν τη σταθερότητα της χώρας και προειδοποίησε πως τα μελλοντικά του υπουργικά στελέχη θα πρέπει να «δεσμευτούν ότι θα αποσυνδεθούν από τις προεδρικές τους φιλοδοξίες για το 2027».

Καθώς η πολιτική κρίση βαθαίνει, όλο και περισσότεροι Γάλλοι αναλυτές θέτουν ανοιχτά το ερώτημα μήπως η Πέμπτη Δημοκρατία έχει φτάσει στα όριά της. Ο Ζαν-Λικ Μελανσόν είχε ήδη από το 2022 κάνει κεντρικό σύνθημα της καμπάνιας του τη μετάβαση σε μια «Έκτη Δημοκρατία», με ενισχυμένο ρόλο του κοινοβουλίου και αναλογικότερη εκπροσώπηση. Τότε η πρότασή του θεωρήθηκε ουτοπική. Σήμερα, όμως, καθώς η Γαλλία κοιτάζει στο χείλος της θεσμικής της αβύσσου, η ιδέα μιας νέας Δημοκρατίας δεν μοιάζει πια τόσο μακρινή. Ίσως, όπως γράφουν σχολιαστές, το δημιούργημα του Ντε Γκωλ να έχει απλώς εξαντλήσει τον ιστορικό του κύκλο.

Η ηττοπάθεια που υπονομεύει το Κυπριακό

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π. ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η αποκάλυψη της εκφόρτωσης βαριού οπλισμού από το τουρκικό αρματαγωγό «OSMAN GAZI» στο κατεχόμενο λιμάνι της Αμμοχώστου, την ώρα που ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας συμμετείχε σε συνομιλίες με τον κατοχικό εκπρόσωπο Ερσίν Τατάρ και τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, δεν αποτελεί απλή σύμπτωση. Είναι πρόκληση και ταπείνωση. Η στάση του Προέδρου, να παραμείνει στο τραπέζι των συνομιλιών, εγείρει σοβαρά ερωτήματα για την κρίση, την αξιοπρέπεια και την καταλληλότητά του να εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία.

Αντί να καταγγείλει διεθνώς την ενίσχυση της κατοχής, προτίμησε να εμφανιστεί ως πρόθυμος συνομιλητής. Η σιωπή απέναντι στην εκφόρτωση οπλισμού, την ώρα που διεξάγονται συνομιλίες με τον εκπρόσωπο του κατοχικού μηχανισμού, δεν είναι διπλωματία – είναι αδυναμία. Όπως αδυναμία είναι και η συμμετοχή του στις συνομιλίες όχι ως Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά ως εκπροσώπου της ελληνοκυπριακής κοινότητας. Τα δύο αυτά και μερικά άλλα παρόμοια αποτελούν στρατηγικά σφάλματα που προσφέρουν άλλοθι στην Τουρκία, ενισχύοντας τη ρητορική της περί «δύο κρατών». Υποβαθμίζουν το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και ενισχύουν τις τουρκικές θέσεις περί ισοτιμίας και διαμελισμού.

Η αποδοχή της αποναρκοθέτησης περιοχών στο πλαίσιο των λεγόμενων ΜΟΕ, τη στιγμή που η Τουρκία ενισχύει τη στρατιωτική της παρουσία στην κατεχόμενη Κύπρο, αποδυναμώνει περαιτέρω τη διαπραγματευτική θέση της Δημοκρατίας. Αντί να απαιτεί την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων – υπολογίζεται ότι αυτοί πλέον υπερβαίνουν αριθμητικά τον πληθυσμό της ελεύθερης Κύπρου – ο Πρόεδρος εμφανίζεται διαλλακτικός, χωρίς στρατηγική αποτροπής.

Η πολιτική του εξευμενισμού δεν οδηγεί σε λύση, αλλά σε εδραίωση της κατοχής. Ακολουθεί την ελληνική Κυβέρνηση στην ψευδαίσθηση της ηρεμίας που καλλιεργείται από την Αθήνα και η Λευκωσία ακολουθεί, χωρίς ν' αντιλαμβάνονται ότι αναμασώντας και αποδεχόμενοι συνεχώς αυτήν την εκδοχή, κάποια στιγμή θα είναι πολύ αργά για ν' αλλάξουν πορεία. Ήρθε η ώρα ν' αφυπνιστούν και ν' αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα.

Την ίδια στιγμή, η Ευρωπαϊκή Ένωση σχεδιάζει το λεγόμενο "drone wall", ένα πολυεπίπεδο σύστημα επιτήρησης και άμυνας στα ανατολικά σύνορα της Ευρώπης, για την αντιμετώπιση της ρωσικής απειλής. Στην πρωτοβουλία αυτή συμμετέχουν δέκα κράτη-μέλη και η Ουκρανία, χωρίς την Ελλάδα και την Κύπρο, παρότι η Τουρκία κατέχει εδάφη κράτους-μέλους και απειλεί καθημερινά την Ελλάδα. Η Τουρκία αντιμετωπίζεται ως στρατηγικός εταίρος και υποψήφιο κράτος-μέλος, ενώ η Κύπρος παραμένει στο περιθώριο. Η αδυναμία της Κυπριακής Δημοκρατίας να επιβάλει τις θέσεις της στην Ένωση είναι αποτέλεσμα εσωτερικής πολιτικής ατολμίας και έλλειψης εθνικής στρατηγικής.

Σε μια εποχή κατά την οποία η ατολμία βαφτίζεται διπλωματία και η υποβάθμιση της κρατικής υπόστασης παρουσιάζεται ως «πρόοδος», είναι αναγκαίο να υπενθυμίσουμε τα αυτονόητα: η Κυπριακή Δημοκρατία είναι κυρίαρχο κράτος, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν είναι «κοινότητα», δεν είναι «ελληνοκυπριακή πλευρά», δεν είναι «ελληνοκυπριακή διοίκηση». Είναι το διεθνώς αναγνωρισμένο νόμιμο κράτος που εκπροσωπεί όλους τους πολίτες του, ανεξαρτήτως εθνοτικής ή θρησκευτικής προέλευσης. Η χρήση αυτών των όρων αντί για «Κυπριακή Δημοκρατία» υποβαθμίζει το κράτος και εξισώνει τη νομιμότητα με την κατοχή. Η αποδοχή τους συνιστά πολιτική αδυναμία και στρατηγικό σφάλμα, που υπονομεύει την κρατική υπόσταση και επηρεάζει αρνητικά κάθε δυνατότητα ουσιαστικής διαπραγμάτευσης.

Ο Συμβιβασμός του Λουξεμβούργου και το άρθρο 4, παράγραφος 2 της Συνθήκης της Ένωσης παρέχουν εργαλεία για την υπεράσπιση των ζωτικών συμφερόντων των κρατών-μελών. Ο Συμβιβασμός του Λουξεμβούργου, που συμφωνήθηκε το 1966, καθιέρωσε την αρχή ότι όταν ένα κράτος-μέλος θεωρεί πως ένα θέμα θίγει ζωτικά εθνικά του συμφέροντα, οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται με πλειοψηφία, αλλά μόνο με ομοφωνία. Πρόκειται για άτυπη αλλά ισχυρή πολιτική συμφωνία, που ενισχύει την κυριαρχία των κρατών-μελών εντός της Ένωσης.

Το άρθρο αυτό κατοχυρώνει ότι κάθε κράτος-μέλος έχει το δικαίωμα - και την υποχρέωση - να υπερασπίζεται την εδαφική του ακεραιότητα, τη δημόσια τάξη και την εθνική του ασφάλεια. Δεν επιτρέπεται στην Ένωση ούτε σε τρίτους να επιβάλλουν λύσεις που παραβιάζουν αυτές τις αρχές ή να εξισώνουν το νόμιμο κράτος με τον κατοχικό μηχανισμό. Όμως, χωρίς πολιτική βούληση, αυτά τα εργαλεία μένουν ανενεργά.

Η Κύπρος οφείλει να επαναφέρει το Κυπριακό ως θέμα εισβολής, κατοχής, εποικισμού και δημογραφικής αλλοίωσης στην ευρωπαϊκή πολιτική θεματολογία. Να απαιτήσει αποτροπή και όχι εξευμενισμό. Να αποτρέψει τη συμμετοχή της Τουρκίας σε ευρωπαϊκά αμυντικά προγράμματα, που αποσκοπούν στην προστασία των συνόρων και στην αντιμετώπιση εξωτερικών απειλών. Η Τουρκία, η οποία κατέχει εδάφη κράτους-μέλους και απειλεί καθημερινά την Ελλάδα και την Κύπρο, δεν μπορεί να θεωρείται εταίρος σε προγράμματα ασφάλειας. Αντιθέτως, αποτελεί την ίδια την εξωτερική απειλή που τα προγράμματα αυτά καλούνται ν' αντιμετωπίσουν.

Ο Πρόεδρος οφείλει να κατανοήσει ότι το Κυπριακό δεν είναι διμερές ζήτημα και να ξεφύγει από την τουρκική παγίδα. Είναι ευρωπαϊκό και διεθνές πρόβλημα κατοχής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει των δικών της Συνθηκών, οφείλει να υπερασπιστεί την Κυπριακή Δημοκρατία ως ισότιμο κράτος-μέλος. Όχι να την εξωθεί σε λύσεις που νομιμοποιούν την εισβολή, τον εποικισμό και την παραβίαση του διεθνούς δικαίου.

Όταν η Τουρκία ξεφορτώνει βαριά οπλικά συστήματα στην κατεχόμενη γη μας εμείς δεν μπορούμε να συνομιλούμε σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Η εθνική αξιοπρέπεια δεν είναι διαπραγματεύσιμη. Και το ερώτημα, μετά από όλα αυτά, παραμένει αμείλικτο: είναι ο Πρόεδρος ο κατάλληλος για να διαπραγματευτεί το μέλλον της Κύπρου; Ή μήπως η στάση του αποτελεί εμπόδιο στην εθνική διεκδίκηση και στην ιστορική ευθύνη απέναντι στους πολίτες, στους πρόσφυγες και στα χιλιάδες θύματα της εισβολής;

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

Από τις διχοστασίες Αθηνών – Λευκωσίας στην κρίση της ηλεκτρικής διασύνδεσης

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Λ. ΟΜΗΡΟΥ

Οι σχέσεις Ελλάδας - Κύπρου πέρασαν κατά καιρούς δοκιμασίες, οι οποίες έτειναν να τραυματίσουν το αναγκαίο αρραγές μέτωπο των δύο χωρών. Μετά τον αντιαποικιακό - απελευθερωτικό αγώνα του Κυπριακού Ελληνισμού, που είχε ως στόχο την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, η Κύπρος οδηγήθηκε στον επώδυνο συμβιβασμό των συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου, με την εγκαθίδρυση του ανεξάρτητου κυπριακού κράτους. Με συνταγματικές παγίδες, κηδεμονευτικά βάρη, εγγυήτριες δυνάμεις και μονομερή επεμβατικά δικαιώματα.

Η Ελλάδα είχε και έχει μια ιδιότυπη σχέση με την Κυπριακή Δημοκρατία. Είναι εγγυήτρια δύναμη της ανεξαρτησίας, κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά ταυτόχρονα διατηρεί ακατάλυτους εθνικούς δεσμούς με την Κύπρο, αφού την τεράστια πλειοψηφία του κυπριακού λαού αποτελούν Έλληνες.

Αυτό το ιδιότυπο των σχέσεων Ελλάδας και Κύπρου είχε επιπτώσεις, κατά περιόδους, στην αναγκαία εθνική συνεννόηση Αθηνών - Λευκωσίας.

Χαρακτηριστικά της μη ενιαίας αντίληψης για τις σχέσεις αυτές υπήρξαν τα διάφορα «δόγματα» που κατά καιρούς χαρακτήριζαν τη συνεννόηση των δύο χωρών. Το «εθνικό κέντρο» που λαμβάνει τις αποφάσεις για τον χειρισμό του Κυπριακού, «η Κύπρος αποφασίζει και η Ελλάς συμπαρίσταται» στη συνέχεια, μέχρι τη «συμπαράταξη και τη συναπόφαση» επί Ανδρέα Παπανδρέου. Μερικά ιστορικά επεισόδια στη μετανεξαρτησιακή περίοδο της Κύπρου μεταξύ Αθηνών και Λευκωσίας, που έτειναν να διασαλεύσουν το αναγκαίο κλίμα εθνικής συνεννόησης και ομοψυχίας.

Την ταραγμένη δεκαετία του 1960 υπήρξε διχογνωμία μεταξύ του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου και του Προέδρου Μακαρίου σε ό,τι αφορά χειρισμούς του Κυπριακού, με τον πρώτο να αποστέλλει αυστηρή επιστολή προς τον δεύτερο με τη χαρακτηριστική φράση «Άλλα συμφωνούμε και άλλα πράττετε». Διχογνωμία υπήρξε στα αρχικά στάδια και για το περιβόητο Σχέδιο Άτισεσον, προτού αυτό απορριφθεί τόσο από την Κύπρο όσο και από την Ελλάδα.

Την περίοδο της επτάχρονης δικτατορίας οι σχέσεις οξύνθηκαν με την απροκάλυπτη πολεμική της Χούντας εναντίον του Προέδρου Μακαρίου, την απόσυρση της Ελληνικής Μεραρχίας, τη συνάντηση του Έβρου ερήμην της κυπριακής Κυβέρνησης, την απροκάλυπτη ενίσχυση της ΕΟΚΑ Β και τέλος το προδοτικό χουντικό πραξικόπημα, που άνοιξε την πόρτα στον Τούρκο εισβολέα.

Μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα, οι σχέσεις Ελλάδας - Κύπρου ομαλοποιήθηκαν, χωρίς να εκλείψουν οριστικά σκιές, παρεξηγήσεις και διχοστασίες, ιδιαίτερα όσον αφορά τους χειρισμούς του Κυπριακού. Χαρακτηριστική υπήρξε η δημόσια αντιπαράθεση του Πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου με τον Πρόεδρο της Κύπρου, Σπύρο Κυπριανού, όταν ο τελευταίος συνεργάστηκε με το ΑΚΕΛ με το «μίνιμουμ πρόγραμμα» στις προεδρικές εκλογές, τη δεκαετία του 1980.

Σφοδρή υπήρξε και η διαφωνία για τον χειρισμό της παραγγελίας του ρωσικού πυραυλικού συστήματος S300 από την Κύπρο, τη δεκαετία του 1990.

Παρά το γεγονός ότι η παραγγελία αυτή έγινε σε πλήρη γνώση, συνεννόηση και συνδιαβούλευση με την ελληνική Κυβέρνηση και την ελληνική στρατιωτική ηγεσία, εντούτοις η Κυβέρνηση του Κώστα Σημίτη επέβαλε στην Κυβέρνηση της Κύπρου του Γλαύκου Κληρίδη, τη ματαίωση έλευσης των πυραύλων στην Κύπρο. Γεγονός που έπληξε εκείνη την περίοδο το ηθικό και το φρόνημα του κυπριακού Ελληνισμού και οδήγησε στην απονεύρωση και εγκατάλειψη του «Δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδας - Κύπρου», που εξαγγέλθηκε από τον Ανδρέα Παπανδρέου.

Όμως και σε οικονομικά θέματα υπήρξαν ζητήματα που δημιούργησαν σύννεφα στις σχέσεις Ελλάδας - Κύπρου. Η πομπώδης «εισβολή» του Ανδρέα Βγενόπουλου στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα τη δεκαετία του 2010 οδήγησε στην πώχευση τη «Λαϊκή Τράπεζα», τη δεύτερη σε μέγεθος τράπεζα της Κύπρου, με την αλόγιστη μεταφορά κεφαλαίων στην Ελλάδα. Μια άλλη εταιρεία ελληνικών κεφαλαίων, η ΞΕΚΤΕ, που ανέλαβε την κατασκευή του υπεραστικού δρόμου Λευκωσίας - Λεμεσού, βρέθηκε «στο μάτι του κυκλώνα» τη δεκαετία του 1980, για ανικανότητα εκτέλεσης του έργου και κακοτεχνίες.

Στην επικαιρότητα βρίσκεται αυτήν την περίοδο η δημόσια διαμάχη που εκδηλώθηκε μεταξύ κυπριακής και ελληνικής Κυβέρνησης για το μεγαλεπήβολο έργο ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου - Ελλάδας.

Ένα έργο, που, αν υλοποιηθεί, θα τερματίσει την ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου και θα την ενώσει με τα υπόλοιπα 26 κράτη - μέλη της Ε.Ε.

Δεν υπάρχει ή δεν πρέπει να υπάρχει καμιά αμφιβολία για την αναγκαιότητα υλοποίησης αυτού του μεγαλόπνοου ενεργειακού έργου, πραγματικά στρατηγικής σημασίας και εθνικής εμβέλειας. Ωστόσο, η εκδηλωθείσα προσφάτως ανταλλαγή δηλώσεων μεταξύ Αθηνών και Λευκωσίας, σε υψηλούς τόνους, είναι προφανώς επιζήμια.

Μερικά βέβαια ζητήματα θα πρέπει ν' αποσαφηνιστούν.

Το πρώτο αφορά την τεχνική δυνατότητα κατασκευής του έργου. Πόσο ασφαλείς και αξιόπιστες είναι οι απόψεις - μελέτες, ότι η «όδευση» του καλωδίου σύνδεσης Κύπρου - Κρήτης είναι εφικτή και ρεαλιστική, δεδομένου ότι η πόντισή του θα πρέπει να διενεργηθεί και σε χαράδρες βάθους τριών και πλέον χιλιομέτρων;

Το δεύτερο αφορά την αποκληθείσα γεωστρατηγική παράμετρο του όλου εγχειρήματος. Ασφαλώς θα πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στην πρόθεση της ελληνικής Κυβέρνησης να προχωρήσει στον κατάλληλο χρόνο στην έκδοση Navtex για τη διενέργεια των απαραίτητων θαλασσίων εργασιών, δυνάμει του ισχύοντος Δικαίου της Θαλάσσης και της θεσπισθείσας το 1982 υπό τον ΟΗΕ Διεθνούς Σύμβασης για το Θαλάσσιο Δίκαιο. Σύμβαση που αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Δεδομένου ωστόσο του προηγούμενου συμβάντος στη θαλάσσια περιοχή Κάσου και Καρπάθου, η ελλαδική πλευρά θα πρέπει να αποδείξει έμπρακτα ότι εννοεί πως θα προχωρήσει «επί του πεδίου», όπως δήλωσε ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Γιώργος Γεραπετρίτης.

Όπως είναι γνωστό, στο τότε συμβάν, ιταλικό σκάφος, που ασχολείτο με τη διαδικασία θαλασσίων εργασιών για το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης, υποχρεώθηκε να αποχωρήσει, μετά την εμφάνιση τουρκικών πολεμικών πλοίων.

Συνεπώς η Ελλάδα θα πρέπει τώρα να προχωρήσει στην προώθηση του έργου σύνδεσης αναλαμβάνοντας το γεωπολιτικό ρίσκο.

Αυτό είναι ένα θεμελιώδες ερώτημα, το οποίο απαιτεί δικαιολογημένα μια πειστική απάντηση.

Ένα άλλο ζήτημα, το οποίο μέχρι στιγμής δεν έχει συζητηθεί, είναι η θωράκιση - προστασία του υποθαλάσσιου καλωδίου από πιθανές παρενοχλήσεις - δολιοφθορές. Που έπληξαν σε άλλες περιοχές του κόσμου την ομαλή λειτουργία καλωδιακών υποδομών και ευρύτερα την ενεργειακή και οικονομική σταθερότητα. Παραδείγματα: Το 2024 προκλήθηκαν ζημιές σε πέντε υποθαλάσσια καλώδια που διασυνδέουν την Εσθονία με τη Φινλανδία. Το ίδιο έπραξαν οι «Χούθι» στην Ερυθρά Θάλασσα, καταστρέφοντας τηλεπικοινωνιακές συνδέσεις της Ασίας με την Ευρώπη. Άρα απαιτείται ύπαρξη μηχανισμών παρακολούθησης και προστασίας των καλωδίων από κακόβουλες ενέργειες.

Όσο οι ενεργειακές δυνατότητες και τα συναφή έργα συνιστούν πυλώνες εθνικής ισχύος και οικονομικής σταθερότητας, άλλο τόσο η προστασία και ασφάλεια των υποθαλάσσιων καλωδίων και υποδομών είναι απολύτως απαραίτητες προϋποθέσεις ομαλής λειτουργίας τους.

Τέλος, και χωρίς πρόθεση επίρριψης ευθυνών, στη μία ή την άλλη πλευρά, για τη θλιβερή διαμάχη Αθηνών - Λευκωσίας επί του θέματος, είναι ανάγκη να υπομνησθεί η ανάγκη κατεπείγουσας συνεννόησης των δύο Κυβερνήσεων σε ανώτατο επίπεδο. Είναι αδιανόητη η συνέχιση δημόσιας αντιμαχίας μεταξύ των δύο Κυβερνήσεων, που ελπίζω να γίνεται αντιληπτό ότι τραυματίζει την αναγκαία εθνική συνεννόηση και ομοψυχία επί ζωτικών και ύψιστων κρίσιμων εθνικών συμφερόντων.

Ό,τι και να συμβεί, είτε το έργο υλοποιηθεί είτε όχι, οι σχέσεις Κύπρου - Ελλάδας, Ελλάδας - Κύπρου πρέπει να παραμείνουν αρμονικές και αδιατάρακτες. Καμία διαφωνία και καμία διαφορετική προσέγγιση σε ένα τέτοιο θέμα δεν είναι νοητό να οδηγήσει σε τραυματισμό τις επιβαλλόμενες αδελφικές σχέσεις των δύο χωρών.

Είναι εθνική επιταγή να διαφυλαχθούν και να διαφυλάσσονται «ως κόρη οφθαλμού».

** Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων*

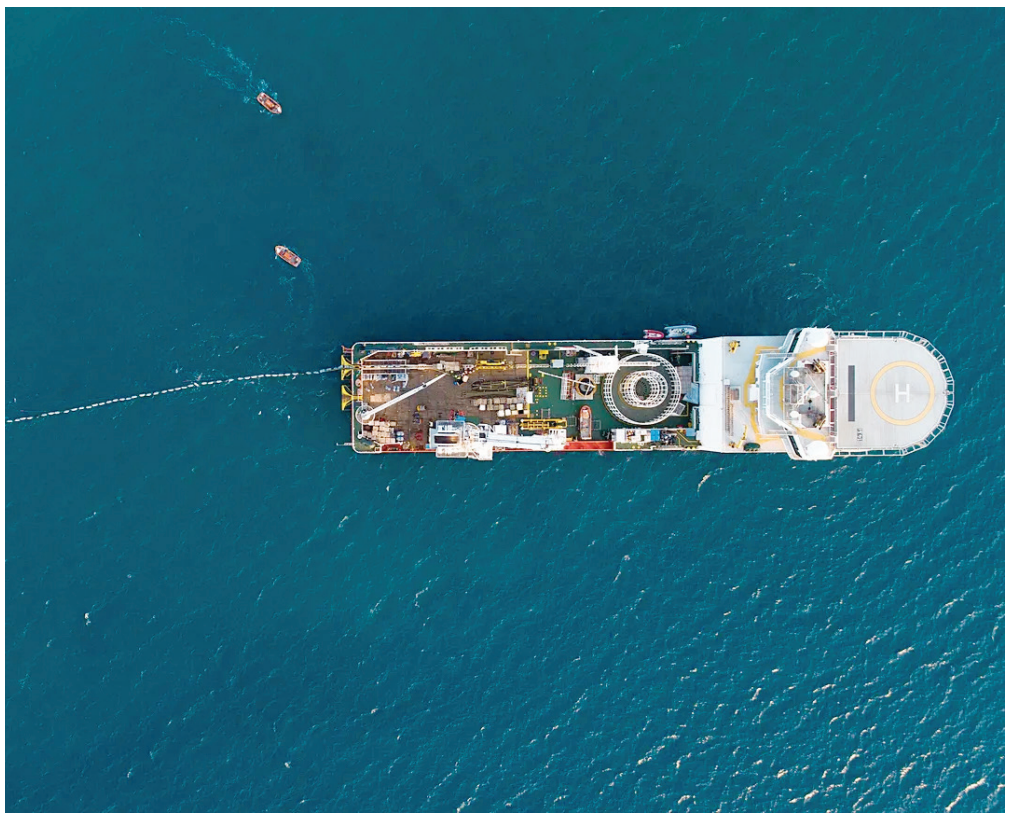

> **Καμία διαφωνία και καμία διαφορετική προσέγγιση σε ένα τέτοιο θέμα δεν είναι νοητό να οδηγήσει σε τραυματισμό τις επιβαλλόμενες αδελφικές σχέσεις των δύο χωρών**

Μουσική και εγκέφαλος: Όταν ο ήχος γίνεται συναίσθημα

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η μουσική δεν είναι μόνο τέχνη, αλλά και μια πολυεπίπεδη βιολογική και ψυχολογική διαδικασία, που αγγίζει τις πιο βαθιές περιοχές του ανθρώπινου εγκεφάλου. Από την πρώτη νότα που φτάνει στ' αφτιά μας, ενεργοποιείται ένα δίκτυο περιοχών που συνεργάζονται αρμονικά για να μεταφράσουν τον ήχο σε συναίσθημα, μνήμη, ρυθμό και συγκίνηση. Η σύγχρονη νευροεπιστήμη αποκαλύπτει πως κάθε μουσικό άκουσμα αποτελεί μια μικρή «νευρωνική συμφωνία», με συνέπειες που επηρεάζουν τη διάθεση, τη γνωστική λειτουργία και την υγεία μας.

Έρευνες του Πανεπιστημίου Μακγίλλ στον Καναδά έδειξαν ότι η ακρόαση μουσικής ενεργοποιεί το σύστημα ανταμοιβής του εγκεφάλου, το ίδιο δηλαδή κύκλωμα που αντιδρά στο φαγητό, στον έρωτα ή στις εθιστικές ουσίες. Όταν ακούμε ένα αγαπημένο κομμάτι, εκκρίνεται ντοπαμίνη, η ορμόνη της ευχαρίστησης, προκαλώντας αίσθηση ευφορίας και ρίγη συγκίνησης. Ο εγκέφαλος φαίνεται να «ανταμείβει» την ακρόαση με τρόπο ανάλογο της ικανοποίησης μιας βασικής ανάγκης. Ταυτόχρονα, οι νευρώνες συγχρονίζονται με τον ρυθμό, κινητοποιώντας το σώμα ακόμη κι όταν παραμένει ακίνητο. Αυτή η συνεργασία ακουστικού και κινητικού φλοιού εξηγεί γιατί ο ρυθμός μάς παρασύρει φυσιολογικά σε κίνηση ή χορό.

Η μουσική συνδέεται στενά και με τη μνήμη. Ασθενείς που πάσχουν από Αλτσχάιμερ και έχουν χάσει τη λεκτική τους ικανότητα, μπορούν να τραγουδήσουν μελωδίες που γνώριζαν στα νιάτα τους. Έρευνες του Χάρβαρντ δείχνουν ότι η μουσική ενεργοποιεί την αμυγδαλή και τον ιππόκαμπο, περιοχές που σχετίζονται με τη συναισθηματική μνήμη, γεγονός που εξηγεί γιατί ένα τραγούδι μπορεί να μας «μεταφέρει» σε παλιές εποχές. Αυτή η ιδιότητα αξιοποιείται πλέον θεραπευτικά. Η μουσικοθεραπεία μνήμης σε ασθενείς με άνοια μειώνει την ανησυχία, ενισχύει την επικοινωνία και ενεργοποιεί ξεχασμένες αναμνήσεις.

Η επίδραση της μουσικής στη διάθεση είναι εξίσου εντυπωσιακή. Μελέτη του Πανεπιστημίου της Βιέννης έδειξε ότι η ακρόαση της Σονάτας K.448 του Μότσαρτ μειώνει την κορτιζόλη, την ορμόνη του στρες, και βελτιώνει τη συγκέντρωση. Έστω και αν το λεγόμενο «φαινόμενο Μότσαρτ» έχει συζητηθεί υπερβολικά, η ουσία παραμένει ότι η μουσική δρα σαν φυσικό αντικαταθλιπτικό. Ο νευροεπιστήμονας Ντάνιελ Λεβιτίν υποστηρίζει ότι ο εγκέφαλος χρησιμοποιεί τη μουσική για να ρυθμίσει τα συναισθήματα και ν' αποκαταστήσει την ψυχολογική ισορροπία. Οι μελωδίες λειτουργούν όπως η ανθρώπινη φωνή στην παιδική ηλικία, παρέχουν ασφάλεια, ρυθμό και συναισθηματική σταθερότητα.

Δεν είναι τυχαίο ότι τα νοσοκομεία χρησιμοποιούν πλέον τη μουσική ως συμπληρωματική θεραπεία. Μελέτες του Πανεπιστημίου του Λονδίνου δείχνουν ότι ασθενείς που άκουγαν μουσική πριν και μετά από χειρουργείο χρειάστηκαν λιγότερα παυσίπονα και ανέφεραν λιγότερο πόνο. Η μουσική διεγείρει την παραγωγή ενδορφινών και σεροτονίνης, ουσιών που λειτουργούν ως φυσικά αναλγητικά. Ο εγκέφαλος, «απασχολημένος» με την ακρόαση, αποσπάται από τα σήματα πόνου, μειώνοντας την έντασή τους.

Η μακροχρόνια σχέση με τη μουσική φαίνεται ν' αλλάζει τη δομή του εγκεφάλου. Μελέτες μαγνητικής απεικόνισης από το Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης έδειξαν ότι οι επαγγελματίες μουσικοί διαθέτουν μεγαλύτερη φαιά ουσία σε περιοχές που σχετίζονται με την κινητική ακρίβεια και την ακουστική ανάλυση. Η εξάσκηση οδηγεί σε νευροπλαστικότητα, δηλαδή στη δημιουργία νέων νευρωνικών συνδέσεων. Ο εγκέφαλος ενός βιολονίστα ή ενός πιανίστα, για παράδειγμα, έχει αναδιοργανωθεί για να εξυπηρετεί τις απαιτήσεις του οργάνου. Ακόμη και σύντομη μουσική εκπαίδευση στην παιδική ηλικία μπορεί να ενισχύσει τη συγκέντρωση, τη γλωσσική ανάπτυξη και τη μαθηματική σκέψη, αποτέλεσμα της ενισχυμένης επικοινωνίας μεταξύ των δύο εγκεφαλικών ημισφαιρίων.

Η μουσική επιδρά και κοινωνικά. Όσοι ακούνε ή παίζουν μαζί, οι καρδιακοί παλμοί τους συγχρονίζονται, ενώ αυξάνεται η ωκυτοκίνη, η ορμόνη της εμπιστοσύνης και της κοινωνικής σύνδεσης. Γι' αυτό οι συναυλίες, οι χορωδίες ή οι ομαδικές ακροάσεις γεννούν αίσθημα ενότητας και συλλογικής συγκίνησης. Ο καθηγητής Ανιρούντ Πατέλ του Πανεπιστημίου Ταφτς σημειώνει πως η μουσική είναι η μοναδική ανθρώπινη δραστηριότητα που μπορεί να ενοποιεί τα σώματα, τα συναισθήματα και τους εγκεφάλους πολλών ανθρώπων σε έναν συγχρονισμένο ρυθμό.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, αν και τα μουσικά ιδιώματα διαφέρουν μεταξύ πολιτισμών, η βιολογική απόκριση στον ήχο είναι καθολική. Έρευνα του Πανεπιστημίου του Κέιμπριτζ σε εξήντα πολιτισμικές ομάδες απέδειξε πως οι άνθρωποι αναγνωρίζουν ως χαρούμενα τα γρήγορα τέμπο και ως λυπητερά τα αργά, ανεξάρτητα από τη γλωσσική ή πολιτισμική τους καταγωγή. Ωστόσο, ο εγκέφαλος μαθαίνει να «διαβάζει» μουσικά μοτίβα μέσα από το πολιτισμικό πλαίσιο. Ο Δυτικός ακροατής περιμένει αρμονία και λύση, ενώ ο ινδικός εγκέφαλος αντιλαμβάνεται την ομορφιά στην ασυμμετρία και τον αυτοσχεδιασμό.

Η επιρροή της μουσικής έχει οδηγήσει σε πρωτοποριακές εφαρμογές τεχνολογίας. Στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης, ερευνητές χρησιμοποιούν αλγορίθμους μουσικής αναγνώρισης για να διερευνήσουν την εγκεφαλική δραστηριότητα ασθενών σε κώμα, ενώ άλλες ομάδες πειραματίζονται με εγκεφαλικές διεπαφές που επιτρέπουν σε παράλυτα άτομα να «συνθέτουν» μουσική μόνο με τη σκέψη. Παράλληλα, εφαρμογές με τεχνητή νοημοσύνη, όπως το Έντελ, δημιουργούν εξατομικευμένα ηχητικά περιβάλλοντα που προσαρμόζονται στους παλμούς και την αναπνοή του χρήστη, προσφέροντας χαλάρωση ή συγκέντρωση.

Όλες αυτές οι έρευνες επιβεβαιώνουν πως η μουσική δεν είναι απλώς αισθητική εμπειρία, αλλά ένα φυσιολογικό φαινόμενο, που επηρεάζει τη λειτουργία του εγκεφάλου. Από τη μείωση του άγχους έως την ενεργοποίηση της μνήμης και από την ενίσχυση της συγκέντρωσης έως τη θεραπεία του πόνου, ο ήχος φαίνεται να λειτουργεί σαν ένα είδος νευρολογικής γλώσσας που συνδέει σώμα και ψυχή. Όπως επισημαίνει ο Λέβιτιν, «η μουσική είναι μια αρχαία τεχνολογία του εγκεφάλου», μια εξελικτική στρατηγική που βοηθά τον άνθρωπο να εκφράζει, να θυμάται και να αντέχει.

Συμπερασματικά, η μουσική είναι επικοινωνία. Είτε πρόκειται για το νανούρισμα μιας μητέρας είτε για μια συμφωνία του Μπετόβεν, οι δονήσεις του ήχου ταξιδεύουν μέσα από το αφτί και φτάνουν σε εκείνα τα σημεία του εγκεφάλου που διαμορφώνουν τη συγκίνηση και τη συνείδηση. Η νευροεπιστήμη απλώς εξηγεί αυτό που οι άνθρωποι γνώριζαν από πάντα. Ότι, δηλαδή, η μουσική είναι ο πιο άμεσος τρόπος να μιλήσουμε με τον εαυτό μας και με τους άλλους, χωρίς λόγια. Μέσα σε κάθε ρυθμό, κάθε αρμονία και κάθε μελωδία κρύβεται η ίδια η ιστορία της ανθρώπινης σκέψης και του συναισθήματος. Σ' έναν κόσμο υπερπληροφορίας και θορύβου, ίσως η αληθινή επανάσταση να βρίσκεται σ' αυτό που ο εγκέφαλος κάνει φυσιολογικά από τη γέννησή μας, να ακούει, να συντονίζεται και να συγκινείται.

Πανεπιστημιακός καθηγητής-Ανθρωπολόγος και Μουσικοσυνθέτης, πρώην Πρύτανης

Η σημασία του ελέγχου και της λογοδοσίας στο Δημόσιο

ΑΠΟΨΗ
ΠΕΤΡΟΣ Θ. ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Ο έλεγχος από θεσμοθετημένα όργανα και η λογοδοσία των Υπηρεσιών, των Οργανισμών και των υπαλλήλων του Δημοσίου είναι σημαντικά εργαλεία για περιορισμό των παρανομιών, της διαπλοκής και της διαφθοράς. Το θεσμοθετημένο όργανο ελέγχου στην Κύπρο είναι η Ελεγκτική Υπηρεσία, ιδιαίτερα όταν ο Γενικός Ελεγκτής είναι αυστηρότατος και δεν επηρεάζεται από την εξουσία.

Ένας άλλος θεσμός, που πρέπει να επεκταθεί, είναι ο εσωτερικός ελεγκτής σε διάφορες Υπηρεσίες και Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Με ικανοποίηση είδαμε ότι στον περί Δήμων Νόμο, που ψηφίστηκε για τη μεταρρύθμιση της Τ.Α., υπάρχει ρητή υποχρέωση των τοπικών Αρχών να εργοδοτούν εσωτερικό ελεγκτή. Πιστεύουμε ότι αυτός ο εσωτερικός ελεγκτής, εκτός από τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης, πρέπει να έχει και μια άλλη υποχρέωση. Να μελετά τα πρακτικά των συνεδριάσεων και να εντοπίζει αποφάσεις που είναι αντίθετες με τους νόμους και τους κανονισμούς. Και κάθε μήνα να υποβάλλει στο Υπουργείο Εσωτερικών και στην Ελεγκτική Υπηρεσία, έκθεση στην οποία να αναφέρει και να τεκμηριώνει αυτές τις παράνομες ή παράτυπες αποφάσεις. Αυτή η τακτική θα περιορίσει πολύ τις ατασθαλίες, που είναι ενδημικό φαινόμενο σε όλες τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπου κυριαρχούν οι κομματικοί παράγοντες.

Ο έλεγχος των υπηρεσιών του κράτους και των λειτουργών έχει ως αποτέλεσμα την εγρήγορση των υπαλλήλων και των προϊσταμένων τους, για να είναι όλες οι ενέργειες σύμφωνες με τους νόμους και τους κανονισμούς, ώστε αυτό να είναι και το αποτέλεσμα του ελέγχου. Επιπρόσθετα όλοι γνωρίζουν ότι, μετά το έλεγχο, θα πρέπει να λογοδοτήσουν για τις περιπτώσεις, όπου ο έλεγχος σημειώνει ατασθαλίες ή άλλες παρατηρήσεις.

Δυστυχώς, την εποχή που ζούμε, αντί να λογοδοτούν οι ελεγχόμενοι και να δίνουν εξηγήσεις για τα λάθη και τις παραλείψεις ή άλλο τι που αποκαλύπτει ο έλεγχος, αναλαμβάνουν οι συντεχνίες των επηρεαζομένων να υποστηρίξουν τα μέλη τους. Κλασικό παράδειγμα είναι η έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας για το ΤΑΕΠ του Νοσοκομείου Λάρνακας. Αντί οι ελεγχόμενοι ως άτομα και ως υπηρεσία να λογοδοτήσουν και να δώσουν εξηγήσεις ή να εκθέσουν τις απόψεις τους, αν διαφωνούν με διαπιστώσεις του ελέγχου, ανέλαβαν οι συντεχνίες των γιατρών και ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος να τους υπεραστιστούν.

Κι αντί λογοδοσίας έχουμε επίθεση εναντίον της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, κατηγορώντας την ότι δεν έκαμαν έλεγχο με τον ορθό τρόπο, ότι συμπεριφέρθηκαν αγενώς σε ιατρικούς λειτουργούς και ότι εζήτησαν πρόσβαση σε φακέλους ασθενών, παραβιάζοντας τον νόμο περί προσωπικών δεδομένων. Έτσι φαίνεται ότι αντί οι ελεγχόμενοι να φοβούνται τον έλεγχο, οι ελέγχοντες φοβούνται την αντίδραση των ελεγχομένων. Και αρμόδιοι σιωπούν όχι για τον φόβο των Ιουδαίων, αλλά για τον φόβο των συντεχνιών.

Θεωρώ ότι η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία πρέπει ν' αναλάβουν τον ρόλο τους και όχι να γίνονται έρμαια των συντεχνιών, λόγω εκλογών και ψηφοθηρίας. Γιατί δεν είναι μόνο στο θέμα ελέγχου που οι συντεχνίες υπερβαίνουν τα όρια του ρόλου τους. Το Υπουργείο Υγείας, για παράδειγμα, για χρόνια δεν μπορεί να θεσπίσει νόμο για τα πανεπιστημιακά νοσοκομεία, επειδή διαφωνούν οι συντεχνίες. Και το Υπουργείο Παιδείας αυτές τις μέρες δεν μπορεί να θεσπίσει νόμο για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, επειδή δεν εγκρίνουν το σχέδιο αξιολόγησης οι συντεχνίες των εκπαιδευτικών. Αλλά και οι συντεχνίες των εκπαιδευτικών αποτελούνται από κινήσεις των μελών και έτσι οι ηγέτες ενεργούν ψηφοθηρικά και όχι συνδικαλιστικά.

Στην εποχή μας πολλοί θεσμοί έχουν διαφοροποιήσει τον ρόλο τους για λόγους αντιληπτούς, αλλά όχι δικαιολογημένους και δίκαιους. Είναι καιρός κάθε εξουσία και κάθε θεσμός ν' αναλάβει τον πραγματικό και πρωτεύοντα ρόλο του και όχι τον δευτερεύοντα ρόλο κάποιας σκοπιμότητας.

Η εξουσία πρέπει να ενεργεί μέσα στα όρια που ορίζει ο νόμος και όχι να τα συρρικνώνει, επειδή πάντα θα «έχουμε σε λίγο εκλογές». Και οι συντεχνίες πρέπει να υποστηρίζουν ακόμα και δυναμικά τα δίκαια και τα δικαιώματα των μελών τους. Αλλά να χρησιμοποιούν τη δύναμη του δικαίου και όχι τη δύναμη της ψήφου των μελών τους, που αποτελεί τον φόβο και τον τρόμο όσων διεκδικούν εκλογή με ψηφοφορία.

Νομίζω ότι όλοι καταλαβαίνουν αυτό που εννοώ.

Πρόεδρε, το μήνυμα προς το Λονδίνο πρέπει να είναι σαφές, τεκμηριωμένο και αποφασιστικό

ΑΠΟΨΗ
ΚΡΙΣ ΜΙΧΑΗΛ

Πρόεδρε, η ώρα της αποφασιστικότητας έφτασε. Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια για ανοχή, ούτε για αυταπάτες. Η συνεχιζόμενη υπονομευτική στάση της Μεγάλης Βρετανίας απέναντι στην Κυπριακή Δημοκρατία δεν αφήνει πλέον αμφιβολία για το ποια συμφέροντα προωθούνται και ποιοι ωφελούνται. Οι ενέργειες και οι τοποθετήσεις βρετανικών κύκλων, τόσο στο παρασκήνιο όσο και δημόσια, δημιουργούν την εικόνα μιας χώρας που, αντί να λειτουργεί ως ουδέτερος εγγυητής, συχνά συμπλέει με επιλογές που επιβαρύνουν τη θέση της Κύπρου.

Η ιστορική διαδρομή είναι χαρακτηριστική: από την αποικιοκρατική περίοδο και την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, μέχρι το Σχέδιο Ανάν και τις μεταγενέστερες διεθνείς παρεμβάσεις, το Λονδίνο έχει επανειλημμένα επιδείξει συμπεριφορές που υπαγορεύονται από γεωστρατηγικά και διπλωματικά συμφέροντα, όχι από μια αδιάβλητη υποστήριξη των κυπριακών δικαίων. Το 2004, η σαφής και συντριπτική απόρριψη του Σχεδίου Ανάν από τον κυπριακό λαό απέδειξε την αποφασιστικότητα και την αξιοπρέπεια της κοινωνίας μας. Η απόρριψη εκείνη, ωστόσο, δεν ανέστειλε την επιμονή κάποιων ξένων κύκλων να διαμορφώνουν πολιτικές και επιλογές που υπαινίσσονται λύσεις εις βάρος των εθνικών μας συμφερόντων.

Η έως τώρα ήπια και υποχωρητική στάση της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει παρεξηγηθεί. Αντί να ερμηνευθεί ως διάθεση συνεργασίας, εκλαμβάνεται -από όσους επιδιώκουν να υπονομεύσουν την κυπριακή υπόθεση- ως αδυναμία. Αυτό αποθαρρύνει και ενθαρρύνει συμπεριφορές που πλήττουν την εθνική μας αυτοτέλεια. Πρόσφατα, οι δημόσιες εμφανίσεις και δηλώσεις ανώτερων Βρετανικών αξιωματούχων δημιούργησαν νέα ερωτήματα για τη στάση του Λονδίνου.

Η επιλογή του αρχηγού της MI6 Richard Moore να κάνει ομιλία στην Τουρκία, χωρίς αναφορές στην κατοχή μέρους του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, και η περιγραφή της Άγκυρας ως «παίχτη-κλειδί», ήταν τουλάχιστον προβληματική. Όταν εκπρόσωποι μιας χώρας που διατηρεί ειδικές σχέσεις και υποχρεώσεις απέναντί μας εκφέρουν δημόσια λόγο που φαίνεται να ευνοεί τη μία πλευρά, η Λευκωσία οφείλει να ζητεί ξεκάθαρες εξηγήσεις.

Παράλληλα, δημοσιογραφικές αποκαλύψεις και αναλύσεις που αναδεικνύουν φίλιες προς την Τουρκία θέσεις βρετανικών κύκλων πρέπει ν' αντιμετωπίζονται με σοβαρότητα. Όχι για να τροφοδοτήσουν θεωρίες συνωμοσίας, αλλά για να προφυλάξουν το κράτος και την κοινωνία από πολιτικές που μπορεί να βλάψουν τα εθνικά μας συμφέροντα. Η συνεργασία των κυπριακών υπηρεσιών με ξένες υπηρεσίες πληροφοριών είναι αναγκαία σε ορισμένα πεδία, αλλά αυτή η συνεργασία πρέπει να βασίζεται σε ξεκάθαρη αμοιβαιότητα, διαφάνεια και σεβασμό των κυριαρχικών δικαιωμάτων. Όταν υπάρχει μια επαναλαμβανόμενη μονομέρεια στις δηλώσεις ή στις ενέργειες τρίτων, που επηρεάζουν την ασφάλεια και την πολιτική μας, η Λευκωσία πρέπει να επανατοποθετείται και να απαιτεί διευκρινίσεις.

Η περίπτωση βρετανικών πολιτικών και αξιωματούχων που διατύπωσαν στο παρελθόν απόψεις ευνοϊκές προς μονομερείς λύσεις ή αναγνωρίσεις σε βάρος των κυπριακών θέσεων αποτελεί υπενθύμιση ότι το πρόβλημα δεν είναι πάντα μεμονωμένο. Είναι αποτέλεσμα ευρύτερων επιλογών στο βρετανικό πολιτικό κατεστημένο, που συχνά συνδέονται με γεωστρατηγικούς υπολογισμούς στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Η ανακάλυψη και αξιοποίηση των ενεργειακών πόρων στην ΑΟΖ μας αύξησε την αξία της περιοχής στο διεθνές παίγνιο και ενίσχυσε το ενδιαφέρον τρίτων κρατών. Η Κύπρος πρέπει να ενεργήσει αναλόγως: όχι παθητικά, αλλά με στρατηγική, νομική και διπλωματική αποφασιστικότητα.

Μια συγκροτημένη στρατηγική πίεσης και διεκδίκησης πρέπει να κινηθεί σε τρεις συμπληρωματικούς άξονες: νομικό, διπλωματικό και συμμαχικό. Σε νομικό επίπεδο, η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να διερευνήσει και ν' αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες που παρέχει το διεθνές δίκαιο και οι διεθνείς συνθήκες για την προάσπιση της κυριαρχίας της και των δικαιωμάτων της στην ΑΟΖ. Η διεξαγωγή τεκμηριωμένων νομικών κινήσεων δεν αποτελεί εχθρική πρόκληση, αλλά μέσο επανατοποθέτησης των ζητημάτων στην παγκόσμια ατζέντα και μέσο πίεσης προς όσους επιδιώκουν ετεροβαρείς λύσεις.

Σε διπλωματικό επίπεδο, απαιτείται ενίσχυση και ποιοτικοποίηση των σχέσεών μας με κράτη που έχουν κοινά συμφέροντα για τη σταθερότητα της περιοχής. Η συνεργασία με τη Γαλλία, που ήδη έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για στρατιωτικές και ναυτικές διευκολύνσεις, αποτελεί μια ευκαιρία. Η παρουσία αξιόπιστων εταίρων που μπορούν να λειτουργήσουν ως αντίβαρο σε μονομερείς εξωτερικές επιρροές θα ενισχύσει τη θέση μας και θα στείλει ξεκάθαρο μήνυμα ότι η Κύπρος έχει επιλογές και συμμάχους.

Σε συμμαχικό επίπεδο, η Λευκωσία πρέπει ν' αξιοποιήσει την παρουσία της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις περιφερειακές συνεργασίες της για να φέρει τα ζητήματά της στο κέντρο της ευρωπαϊκής και διεθνούς ατζέντας. Η ενεργειακή διπλωματία, οι διμερείς αμυντικές συνεργασίες και η ενίσχυση των οικονομικών δεσμών με κράτη της περιοχής μπορούν να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο που θα αποθαρρύνει βιαστικές και μονομερείς παρεμβάσεις.

Εσωτερικά, απαιτείται συναίνεση και ενημέρωση του λαού. Οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν τους στόχους, τα μέσα και τους κινδύνους. Η ενότητα και η σαφής επικοινωνία καθιστούν την κοινωνία ισχυρό μοχλό πίεσης στη διεθνή σκηνή. Η διεκδίκηση δεν γίνεται μόνο από τα γραφεία της διπλωματίας· γίνεται και από την κοινωνία που απαιτεί σεβασμό στην ιστορία και στα δικαιώματά της.

Η κριτική απέναντι στο Λονδίνο δεν είναι αυτοσκοπός, ούτε κάλεσμα σε περιττή όξυνση. Είναι όμως απαίτηση για ίση μεταχείριση, σεβασμό των συμφωνιών και ασφάλεια για το κράτος μας. Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να επανακτήσει την πρωτοβουλία, να χρησιμοποιήσει όλα τα νόμιμα μέσα για την προστασία των εγχώριων πόρων και της εθνικής της ασφάλειας και να επιβάλει κόστος όταν εξωτερικές πολιτικές υπονομεύουν την κυριαρχία της.

Πρόεδρε, το μήνυμα προς το Λονδίνο πρέπει να είναι σαφές, τεκμηριωμένο και αποφασιστικό: η Κύπρος δεν θα δεχθεί πολιτικές που υπονομεύουν την ανεξαρτησία της. Η διπλωματία μας πρέπει να γίνει ταυτόχρονα σπαθί και ασπίδα - με στόχο την αποκατάσταση της ισορροπίας και την προστασία του εθνικού συμφέροντος. Η εποχή της παθητικότητας έχει περάσει· η εποχή της διεκδίκησης και της αξιοπρέπειας πρέπει να ξεκινήσει τώρα.

Μηδενισμός και αυτοματαίωση

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΡΦΙΤΗΣ*

Σε δημοκρατικά και ευνομούμενα πολιτεύματα η άσκηση κριτικής από την αντιπολίτευση για τις πράξεις και παραλείψεις των κυβερνώντων είναι και θεμιτή και επιβεβλημένη, όταν αποσκοπεί σε εποικοδομητικό διάλογο και όταν τελικά στοχεύει και αποβαίνει προς όφελος του κράτους και της χώρας.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα αντιπολιτευόμενα κόμματα ασκούν μια στείρα και ισοπεδωτική πολιτική έναντι των κυβερνήσεων της χώρας τους ειτε από καθαρά αντιπολιτευόμενο μένος ειτε προς εξυπηρέτηση των μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων τους ειτε ακόμα και ορμώμενα από καθαρά ιδεολογικοπολιτικές αγκυλώσεις.

Κατά την προσωπική μου άποψη, η κριτική, τα σχόλια και η αρθρογραφία τόσο στα ΜΜΕ όσο και στα ΜΚΔ, που ασκήθηκε με αφορμή την πρόσκληση προς την Κυπριακή Δημοκρατία και την παρουσία του Προέδρου Νίκου Χριστοδουλίδη στη σύνοδο για την ειρήνη στη Γάζα εμπεριέχει όλες τις παθογένειες που έχω καταγράψει πιο πάνω.

Σε μια περίοδο πρωτοφανών και κοσμογονικών ανακατατάξεων στην παγκόσμια σκηνή, όπου πλείστα όσα κράτη αναδιαμορφώνουν τις πολιτικές και τις στρατηγικές τους επιλογές προσπαθώντας να κατοχυρώσουν τα εθνικά τους συμφέροντα, η Κυπριακή Δημοκρατία καταβάλλει τις δικές της υπεράνθρωπες και αγωνιώδεις προσπάθειες για ν' αποκτήσει συμμαχίες και να μπορέσει, επιτέλους, διά της διπλωματικής οδού να ανασχέσει τον τουρκικό επεκτατισμό, ο οποίος ολοφάνερα απειλεί την ίδια την ύπαρξή της.

Μέσα σ' αυτό λοιπόν το διεθνές και περιφερειακό κλίμα, η πρόσκληση και η παρουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, διά του νομίμως εκλεγέντος Προέδρου της, σε μια καθοριστική διάσκεψη για την ειρήνη στην ίδια τη γειτονιά μας, θα έπρεπε να χαιρετιστεί από όλους – τουλάχιστον στο εσωτερικό της χώρας μας – ως μια εξέλιξη που από μόνη της συνιστά την αναγνώριση της διεθνούς οντότητάς της αλλά και ως υπογράμμιση του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει στο μέτρο ασφαλώς των δυνατοτήτων της.

Η πρόσκληση και η παρουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διεθνώς αναγνωρισμένη σημαντική Σύνοδο για την Ειρήνη στη Γάζα προσλαμβάνει ιδιαίτερη βαρύτητα σε μια εποχή κατά την οποία η τουρκική δολιότητα και η αδίστακτη τουρκική διπλωματία θέλει να παρουσιάζει και να θεωρεί τη χώρα μας ως εκλιπούσα, όπως πολύ συχνά ο νεοσουλτάνος της Άγκυρας, οι συνοδοιπόροι του στην Τουρκία και οι εγκάθετοί τους στην Κύπρο διακηρύτιουν και διαλαλούν σε κάθε τους διπλωματικό βήμα.

Αντί λοιπόν να χαιρετίσουμε το γεγονός ότι η χώρα μας, ως διεθνώς αναγνωρισμένο κράτος και ως ένας αξιόλογος παίκτης, κλήθηκε και παρέστη σε μια σημαντική διάσκεψη για την ειρήνη στην ταραγμένη περιοχή μας, μερίδα πολιτικών και κονδυλοφόρων των ΜΜΕ και των ΜΚΔ κατέφυγαν σε ειρωνικά σχόλια και ισοπεδωτική κριτική, χαρακτηρίζοντας την παρουσία της ίδιας της χώρας μας διά του Προέδρου της ως μια προσπάθεια προσωπικής προβολής και ως ένα παιχνίδι εντυπώσεων.

Όσοι διατυπώνουν αυτές τις απόψεις ας μπουν στον κόπο να μας πουν τι θα προτιμούσαν οι ίδιοι να συμβεί. Θα ήταν καλύτερα να μας αγνοήσουν, να μας γυρίσουν την πλάτη και να συμπορευτούν με την τουρκική πολιτική ότι δεν υπάρχει πλέον Κυπριακή Δημοκρατία και παραμένει εκλιπούσα όπως θέλει να την χαρακτηρίζει η τουρκική διπλωματία αποκαλώντας μας απροκάλυπτα ως «διοίκηση της νότιας Κύπρου»;

Όσοι διατείνονται ότι η παρουσία του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν απλά και αποκλειστικά μια επικοινωνιακή πολική για να φωτογραφηθεί μόνο και μόνο με τον Πρόεδρο Τραμπ, ας μας απαντήσουν ποιον θα προτιμούσαν να εκπροσωπήσει τη χώρα μας. Ασφαλώς και δεν θα μπορούσε να ήταν περισσότερος ο χρόνος του Προέδρου με τον Αμερικανό ομόλογό του, όπως ειρωνικά χλευάζουν ορισμένοι, αφού η διάσκεψη δεν πραγματοποιήθηκε για... συνομιλίες επί του Κυπριακού!

Και τα όποια ειρωνικά σχόλια είναι περιττά, αστήρικτα και παιδαριώδη και μόνο ζημιά προκαλούν στους αγώνες μας για δικαίωση. Η προεκλογική περίοδος που διανύουμε και η συνεπαγόμενη ανάγκη μερικών κομμάτων και μερίδας πολιτικών Αρχηγών να εφευρίσκουν θέματα για να χαϊδεύουν τ' αφτιά των οπαδών τους προς άγραν ψήφων, δεν μπορεί να έχει θέση όταν η κριτική ξεπερνά τα όρια της δημοκρατίας και καταλήγει να αποβαίνει εις βάρος των συμφερόντων και της υπόστασης της ίδιας της Πατρίδας μας.

Όσοι ενσυνείδητα ή από αφέλεια επιχειρούν να υποβαθμίσουν ή να γελοιοποιήσουν τις διπλωματικές προσπάθειες της ίδιας της Κυπριακής Δημοκρατίας, άθελα ή ηθελημένα χύνουν νερό στον μύλο της τουρκικής προπαγάνδας, που επιδιώκει την αποδόμηση του κράτους μας και της διεθνούς υπόστασής του. Και ο κάθε Ερντογάν και ο κάθε Τατάρ βρίσκουν απροσδόκητους συμμάχους. Συμμάχους, που, με τον απόλυτο μηδενισμό τους, οδηγούν τους αγώνες μας σε αυτοματαίωση.

Αντιπρόεδρος ΚΥΚΕΜ.

ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΓΑΛΑΖΟΚΙΤΡΙΝΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Ντέρμπι Άρη-ΑΕΛ, όπου οι δύο ομάδες έχουν μέχρι σήμερα μία σχεδόν αντίστροφη εικόνα

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Θεωρητικά ομιλούντες, ο ΑΠΟΕΛ απέναντι στον Ολυμπιακό και η Ομόνοια απέναντι στην Κράσαβα / ΕΝΥ, κερδίζουν. Οποιοδήπε άλλο αποτελέσμα θα είναι έκπληξη. Πάντως οι μεν «γαλαζοκίτρινοι» είναι ώς τώρα αλάνθαστοι στα παιχνίδια με τις ομάδες που ξεκινώντας τη χρονιά μιλάνε για εξάδα και πάνω, τέλος πάντων τις ομάδες που είναι εκτός «BIG 8». Η Ομόνοια έχει χάσει στο Δασάκι, αλλά ο μέχρι στιγμής Εθνικός Άχνας είναι πολύ δυνατός. Ήταν και η ατυχής απόφαση του Μπεργκ να κάνει σαρωτικές αλλαγές στην 11άδα εκείνη την ημέρα. Όπως και να 'χει, οι «αιώνιοι» είναι φαβορί, φιάνει να πλησιάσουν το ταβάνι της απόδοσής τους. Το μεγάλο ενδιαφέρον είναι στη Λεμεσό. Όπου θα αναμετρηθούν η Άρης με την ΑΕΛ. Για δεκαετίες, μία τέτοια αναμέτρηση είχε ως επικρατέστερη την ΑΕΛ. Τα πράγματα έχουν αλλάξει δραστικά τα τελευταία χρόνια με την ξένη επένδυση στην «Ελαφρά Ταξιαρχία», αλλά και την αξιοθαύμαστη λειτουργία σε όλα τα επίπεδα.

Είναι ντέρμπι που στην εξίσωση υπάρχει η λέξη απόδειξη. Η αλήθεια είναι όμως ότι ο Άρης δεν έχει τίποτα ν' αποδείξει. Κέρδισε ήδη τον άλλο συμπολίτη στην πρεμιέρα, άντεξε με 10 παίκτες απέναντι στην Ομόνοια, έχει καλή βαθμολογική συγκομιδή. Ναι, έχει την... παραφωνία της ήττας από την ΑΕΚ, όταν έπαιζε με παίκτη παραπάνω και, αντί να κερδίσει, έχασε. Αλλά γενικά είναι μία ομάδα δουλεμένη, επιθετική (σε νοοτροπία και τακτική), με πολλές εξαιρετικές μονάδες. Είναι επίδοξη πρωταθλήτρια, η «Ελαφρά Ταξιαρχία».

> **Η ΑΕΛ δημιούργησε προσδοκίες το καλοκαίρι, αλλά μέχρι στιγμής δεν ανταποκρίθηκε. Με την αλλαγή προπονητή τελειώνουν τα άλλοθι και οι δικαιολογίες**

Απαντήσεις

Αυτή που θα πρέπει ν' αποδείξει πράγματα από σήμερα είναι η ΑΕΛ. Γιατί δικαιολογημένα το καλοκαίρι δημιουργήθηκαν προσδοκίες. Ας μην πάμε στα διοικητικά δεδομένα και την οικονομική πλέον υγεία. Ήρθε ένας προπονητής όνομα, έγιναν με βάση βιογραφικά κάποιες πολύ καλές μετεγγραφές. Αλλά άλλο θεωρία, άλλο πράξη. Στο γήπεδο, μία κακή εικόνα. Είναι ν' αναρωτιέται κανείς πώς ο Τραμετσάνι δούλεψε στην προετοιμασία, πώς κατάφερε να παρουσιάσει μία τόσο δυσλειτουργική ομάδα στο γήπεδο. Ακόμη και αν κέρδισε στο πρώτο ματς, είχε φανερές αδυναμίες. Που φάνηκαν άμεσα, με ΑΕΚ, Εθνικό, Ομόνοια, αλλά και στο κύπελλο με τον Εθνικό Λατσιών. Βέβαια εκεί, στο κύπελλο ανέλαβε ο Μαρτίνς, αλλά δεν έχει σημασία. Όλα χάλια!! Και η αλήθεια είναι πως ούτε οι ιθύνοντες της ομάδας μπορούν να δώσουν μία λογική εξήγηση της αποτυχίας Τραμετσάνι. Όπως και να 'χει, ορθά απομακρύνθηκε και, αν θέλετε την άποψή μου, ορθά έγινε η «μετεγγραφή» προπονητή από τον Εθνικό. Μαζί ήρθε και ένα αποτέλεσμα, η νίκη 4-1 επί της Ανόρθωσης. Όποια και αν είναι σήμερα η ισχύς της «Κυρίας», η νίκη δεν πρέπει να υποτιμηθεί. Ήταν μεγάλη υπό τις περιστάσεις και σημαντική. Αλλά και ούτε να υπερτιμηθεί. Η ΑΕΛ έχει πολλά να φτιάξει και να παρουσιάσει. Με την αρχή να γίνεται από σήμερα, πρέπει ν' αρχίσει να καταθέτει αποδείξεις.

Ταβάνι;

Πού θέλει να φτάσει φέτος η ΑΕΛ; Ρεαλιστικά να μπει εξάδα (στην οποία σήμερα δεν βρίσκεται), να είναι εκεί όσο πιο ανταγωνιστική μπορεί, να κάνει κόκκαλο ώστε να μπορεί να διεκδικήσει το κύπελλο. Κόκκαλο ίσον να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει στα ίσα τις διεκδικήτριες τίτλων και ευρωπαϊκών εισιτηρίων. Ας δούμε κατ' αρχήν το πρόγραμμά της. Μέχρι το τέλος του πρώτου γύρου (για να βάζουμε πάντοτε ένα πρώτο όριο), έχει εκτός από τη σημερινή αναμέτρηση με τον Άρη, άλλο ένα ντέρμπι Λεμεσού με τον Απόλλωνα, δύο εξορμήσεις με Πάφο και ΑΠΟΕΛ. Κρασάβα ΕΝΥ, ΕΝΠ και Ομόνοια Αραδίππου τα υπόλοιπα ματς μέχρι την 13η αγωνιστική. Ακόμη και να κερδίσει τα τρία τελευταία, το σημείο αναφοράς για μία πραγματικά καλή πορεία είναι τα ντέρμπι.

> **Ο Άρης είναι ομάδα δουλεμένη, επιθετική (σε νοοτροπία και τακτική), με πολλές εξαιρετικές μονάδες. Είναι ξεκάθαρα επίδοξη πρωταθλήτρια**

Ζητείται λοιπόν:

- Απόδειξη από τον Μαρτίν ότι, στο τρίτο και μεγάλο βήμα στην Κύπρο, μπορεί ν' αντεπεξέλθει. Τα πήγε πολύ καλά με Ομόνοια Αραδίππου, ξεκίνησε άψογα σε ένα σκαλί πιο πάνω με Εθνικό. Τώρα, βέβαια, η ΑΕΛ είναι άλλη υπόθεση. Επιπλέον, καλείται να δουλέψει με μία ομάδα που δεν έστησε ο ίδιος.

- Απόδειξη από πλευράς παικτών για την αξία τους. Μοναδικό μέχρι σήμερα ελαφρυντικό ήταν η έλλειψη χημείας και πλάνου επί ημερών Τραμετσάνι. Έχουμε δει λίγα πράγματα και το γεγονός πως ώς τώρα μόνο οι Κονσεϊσάο, Φεριέ και Σινγκ κέρδισαν εντυπώσεις, λέει πολλά. Έχει και άλλες καλές μονάδες η ΑΕΛ. Νατέλ, Ζόκε (τραυματίας σήμερα), Ζιραβκόφσκι. Ο Γλάβοιτς ξέρει μπάλα, αλλά θα πρέπει να γίνει πιο ουσιώδης (πολλές βιαστικές ενέργειες). Ο κυπριακός κορμός είναι καλός, αρχίζοντας από τον Μακρή και κλείνοντας στον Φρανζή (όταν παίζει στη θέση του). Δεν θα μπούμε σε ανάλυση του ρόστερ, αλλά η μαγιά είναι εκεί.

Μόνος ένας «παίκτης» δεν έχει να δώσει απαντήσεις και αποδείξεις. Ο κόσμος της ΑΕΛ, ακόμη και σε ζόρικες στιγμές, σε ώρες που έπινε φαρμάκια, είχε το σθένος να φωνάξει.

Αναβολή ημερομηνίας κλήρωσης

Το Ορθόδοξο Πνευματικό Κέντρο Λεμεσού ανακοινώνει ότι η κλήρωση που ήταν προγραμματισμένη να γίνει στις 14/12/2025 μετατίθεται για τις 11/02/2026. Η αλλαγή αφορά στους λαχνούς που διατέθηκαν ή και διατίθενται με Αριθμό Άδειας Α/Α:28/2/2025. Για πληροφορίες: 25770629.

Δήμος Στροβόλου: Παραχώρηση εσόδων προς φιλανθρωπικούς φορείς

Ο Δήμαρχος Στροβόλου, Σταύρος Σταυρινίδης, πραγματοποίησε συνάντηση με εκπροσώπους των φιλανθρωπικών φορέων οι οποίοι έλαβαν τα έσοδα από τις ακόλουθες παραστάσεις του 9ου Φεστιβάλ Θεάτρου του Δήμου (περιόδου Μαΐου-Ιουνίου 2025). Παραχωρήθηκαν τα ακόλουθα ποσά: Ποσό €446,20 παραχωρήθηκε στον Σύνδεσμο Στήριξης για άτομα με διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με/ χωρίς υπερκινητικότητα – ΔΕΠΥ Κύπρου από τα έσοδα της παράστασης «Ριχάρδος Β΄» στις 2/5/2025. Ποσό €2.619 παραχωρήθηκε στο Σωματείο Ελληνίδων Κυριών Μάνα, από τα έσοδα της παράστασης «Το Γατάνιν», στις 9/5/2025. Ποσό €1154,30 παραχωρήθηκε στο Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, από τα έσοδα της παράστασης «Black Money», στις 11/5/2025. Ποσό €751,92 παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα Έλικας, από τα έσοδα της παράστασης «Φάουστ», στις 31/5/2025. Ποσό €2.129,15 παραχωρήθηκε στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, από τα έσοδα της παράστασης «Το αγόρι των Ουίνσλοου», στις 3/6/2025. Ποσό €1.876,95 παραχωρήθηκε στο Ίδρυμα Μικροί Ήρωες, από τα έσοδα της παράστασης «Παίρνοντας Θέση», στις 15/6/2025. Αρ. Άδειας Εράνου για τις 3 παραστάσεις: ΝΠ 15/25. Το πρόγραμμα της παραχώρησης των εσόδων από τις εκδηλώσεις του Δήμου σε φιλανθρωπικούς φορείς θα συνεχιστεί και με τις φθινοπωρινές συναυλίες του Δήμου.

Έρανος υπέρ του Καταφυγίου Simba Animal Aid Cyprus

Στο πλαίσιο της προσπάθειας ενίσχυσης του έργου του καταφυγίου Simba Animal Aid Cyprus, διοργανώθηκε έρανος με σκοπό τη συγκέντρωση οικονομικής βοήθειας για τις ανάγκες σίτισης, περίθαλψης και γενικής φροντίδας των ζώων που φιλοξενούνται στις εγκαταστάσεις του. Ο έρανος διενεργήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 8 του Περί Διενέργειας Εράνων Νόμου, με την Άδεια Διενέργειας Εράνου αρ. 39/2024, που χορηγήθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών στο Simba Animal Aid Cyprus για τη διενέργεια εράνου υπέρ του ιδίου. Κατά τη διάρκεια της δράσης τοποθετήθηκαν μπαντάνες στα cafi Kawacom Ipanema Espresso, και όλα τα καθαρά έσοδα από τον έρανο διατέθηκαν για την ενίσχυση του ταμείου του καταφυγίου σκύλων. Ο έρανος διενεργήθηκε για την περίοδο από 30/07/2024 έως και 31/01/2025. Συνολικά έσοδα από τον έρανο: €63 ευρώ. Έξοδα υποστήριξης της δράσης: €30. Καθαρό ποσό που διατέθηκε στο καταφύγιο: €33. Όλο το καθαρό ποσό των €33 ευρώ παραδόθηκε στο καταφύγιο Simba Animal Aid Cyprus για κάλυψη των άμεσων αναγκών του.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Σάββα Χρήστος, Λεωφ. Αθαλάσσας 146 Α, δίπλα από το κομμωτήριο 10 TO GO, Στρόβολος, τηλ.: 22514131, 22356369.

Λιασή Κατερίνα, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου ΙΙΙ 79, έναντι εστιατορίου RANCHO, Λακατάμεια, τηλ.: 22384464, 22324314.

Σιαλή Ειρήνη, Στροβόλου 13, απέναντι από εκκλησία Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Τσέρι, τηλ.: 22330332.

Κιουρτσίδου Αφροδίτη, Λεωφ. Λάρνακος 24-26, κατ. Γ&Δ, πλησίον Jaguar Pilakouta, απέναντι από τον φούρνο ΛΑΔΑ, τηλ.: 22760333, 99601099.

Κυριακούδης Νικόλα, Προδρόμου 113, δίπλα από τη βενζίνη ΕΚΟ, Στρόβολος, τηλ.: 22542421.

Κίκας Μιχάλης, Λεωφ. Χαλκάνορος 13 Α, κατ. 5, Δάλι, τηλ.: 22521991, 22523104.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Δήμου Έλενα, Πάφου 2 Β, τέλος του αυτοκινητόδρομου, απέναντι από τα είδη υγιεινής ΓΙΩΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ, Ερήμη, τηλ.: 25935873, 96657403.

Παναγίδου Παυλίνα, Φραγκλίνου Ρούσβελτ 82 Α, κτήριο Κτηματολογίου, δίπλα από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις, δρόμος LIDL, τηλ.: 25575777, 25257487.

Κέκκος Χαράλαμπος, Αγίας Φυλάξεως 202 Α, πλησίον κλινικής Χρυσοβαλάντου, τηλ.: 25339810, 25752352.

Τοουλιά Παναγιώτα, Ναυπλίου 28, έναντι Πολυκλινικής ΥΓΕΙΑ, τηλ.: 25350829, 25715141.

Βασιλείου Ιωάννα, Λεωφ. Γρίβα Διγενή 117, πολυκατοικία ΡΙΑΛΑΣ, έναντι MARIEL FASHION, τηλ.: 25587780, 99444906.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Κυπριανού Αλέξης, Λεωφ. Κυριάκου Μάτση 25, Αραδίππου, απέναντι από το MRI Άγιος Θέρισσος, Αραδίππου, τηλ.: 24532177, 99979523.

Καΐμης Κύπρος, Αρχιεπισκόπου Μακαρίου ΙΙΙ 88, έναντι PEUGEOT, τηλ.: 24637044, 24626339.

Χριστοδούλου Παύλος, Ερμού 51 Γ, τηλ.: 24652702, 24360054.

ΠΑΦΟΣ

Πιστέντη – Ιουλιανού Άντρη, Τάφοι των Βασιλέων 24, 300 μ. από MALL προς CORAL BAY, Κάτω Πάφος, τηλ.: 26950073, 26950778.

Σωκράτους Σωκράτης, Λεωφ. Μακαρίου ΙΙΙ & Ευαγόρα Παλληκαρίδη 6, Πόλις Χρυσοχούς, τηλ.: 26321253, 99725006.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Γιάλλουρος Πανίκος, 1ης Απριλίου 184, απέναντι από την υπεραγορά ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ, Παραλίμνι, τηλ.: 23825979, 23744771.

Πισιήας Αντώνης, Ελευθερίας 71, δρόμος φούρνου Θημωνιά, Δερύνεια, τηλ.: 23821380.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019,Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

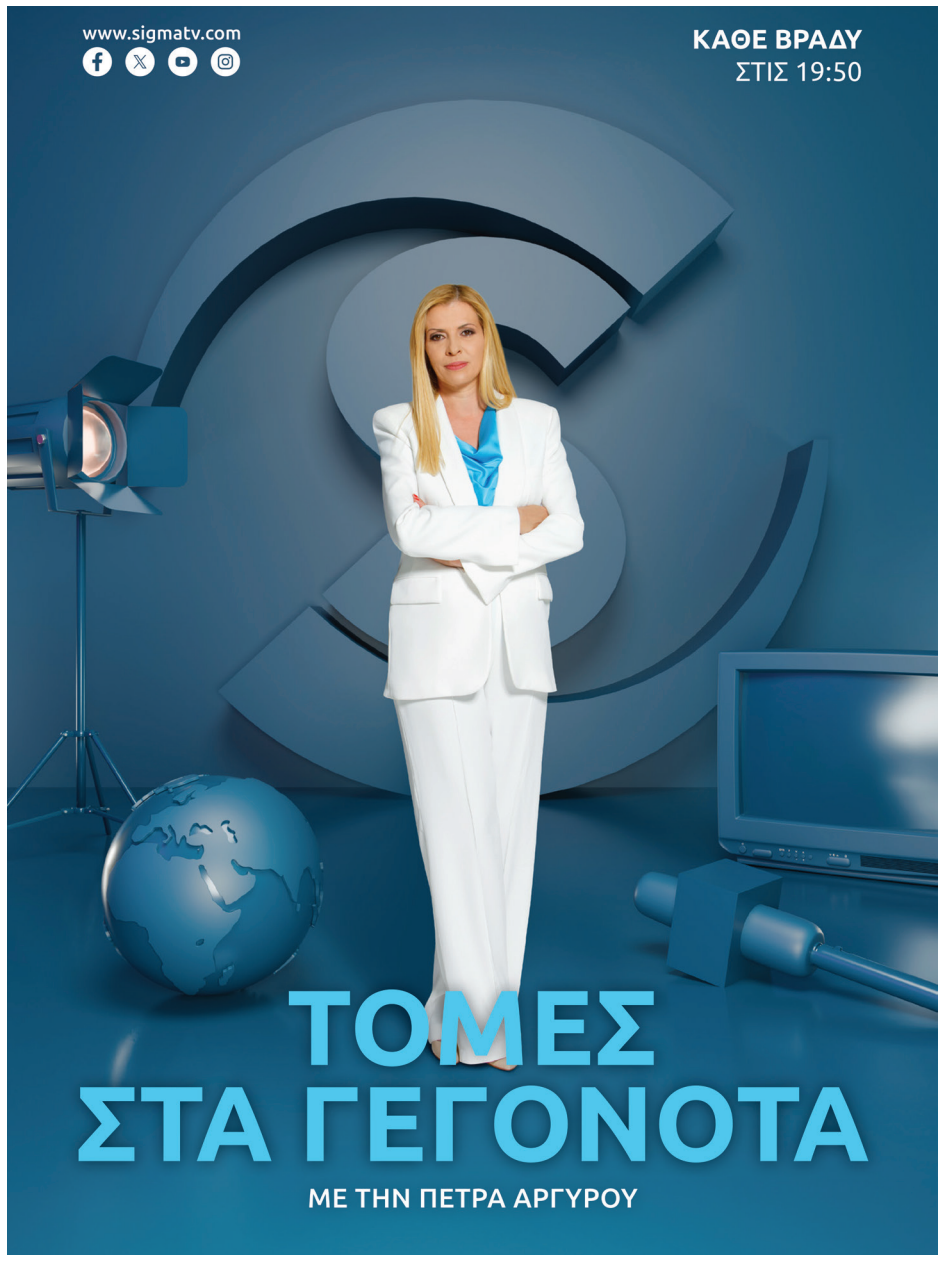

Οι Ηγέτες ψευδολογούν

Γιατί οι Μητσοτάκης και Χριστοδουλίδης εμπαίζουν τον Ελληνισμό; Γιατί αποκρύπτουν την αλήθεια για την περιβόητη υπόθεση του καλωδίου της σύνδεσης Κύπρου - Ευρώπης; Γιατί δεν τολμούν; Τι έχουν να κρύψουν; Τι φοβούνται και αρνούνται να διαφωτίσουν τον Λαό και της Ελλάδος και της Κύπρου για την εθνική, όπως την χαρακτηρίζουν, αυτή υπόθεση; Παραπλανούν τον Λαό. Εξαπατούν τον Λαό γιατί του αποκρύπτουν την αλήθεια για τα πραγματικά γεγονότα και τις αποφάσεις τους στην ιστορία του καλωδίου. Όταν ένας ηγέτης ψεύδεται ή δεν λέγει την αλήθεια στον Λαό από άγνοια ή από ανικανότητα, τότε διαπράττει εμπαιγμό. Αν, όμως, εν γνώσει του ψευδολογεί και παραπλανά, τότε διολισθαίνει σε εγκληματική πολιτική...

Εξευτελισμό και των Κρατών και των Λαών τους προκαλεί η συμπεριφορά των δύο ηγετών. Ο Χριστοδουλίδης λέγει ότι δεν δέχεται εκβιασμούς από την Αθήνα και ταυτοχρόνως ισχυρίζεται ότι ουδέποτε είχε καλύτερες σχέσεις με την Αθήνα η Κύπρος. Ο Μητσοτάκης λέγει ότι η Κύπρος φταίει για την ιστορία του καλωδίου. Ταυτοχρόνως συγκαλεί Συνεδρία Ειδική για το θέμα με ηχηρή διαφήμισή της. Αρνείται όμως να πει γιατί την εκάλεσε και, κυρίως, τι αποφάσισε αυτή η Συνεδρία... Και οι δύο ηγέτες αρνούνται τη διαφάνεια και την αλήθεια. Ψεύδονται εκ προθέσεως.

Όλοι οι Έλληνες επιθυμούν να υλοποιηθεί το καλώδιο. Αυτοί όμως οι Έλληνες είναι απογοητευμένοι και οργισμένοι από τις σχετικές αμφιστομίες, διγλωσσίες, γκρίζες, σχετικές, φράσεις, από συνεχείς δηλώσεις παραπλάνησης. Σκέπτονται, διερωτώνται, διαλογίζονται πώς θ' αντιμετωπίσουν αυτοί οι ηγέτες την πανίσχυρη Τουρκία. Πώς θα διαχειρισθούν το Κυπριακό. Πώς θα σώσουν την Κύπρο, το Αιγαίο και τη Θράκη, όταν για ένα ηλεκτρικό καλώδιο αδυνατούν να έχουν καθαρό και υπεύθυνο και αιτιολογημένο κοινό λόγο, θετικό ή αρνητικό; Εμπαίζουν και ταπεινώνουν τους Έλληνες...

Αυτοί οι δύο, αποτυχημένοι ήδη, κατευναστικοί ηγέτες πώς θα τιθασεύσουν και πώς θα υποχρεώσουν την Τουρκία να εγκαταλείψει τον επιδεινούμενο επεκτατισμό της; Πώς θ' αντιμετωπίσουν μια Τουρκία, η οποία δεν αναγγέλλει απλώς πλέον τον Αναθεωρητισμό της, αλλά τον επιβάλλει στα πεδία; Οι δικοί μας ηγέτες παρακολουθούν περιδεείς και φοβισμένοι στον βυθό της πολιτικής του κωμικοτραγικού τους Εξευμενισμού.

Από τα Βαλκάνια μέχρι την Αφρική, από το Κόσσοβο μέχρι το Ιράν, με όλα τα Τουρκογενή Κράτη της Κεντρικής Ασίας με Συμμάχους και τον Πούτιν και τον Τραμπ και πολλούς άλλους, η Τουρκία προχωρεί. Αναπτύσσεται. Επιβάλλεται. Τοπικώς και διεθνώς συμμετέχει σε όλα τα μεγάλα Στρατιωτικοπολιτικά θέματα της Ευρώπης, των Βαλκανίων, των Μεσανατολικών και των Ανατολικών περιοχών. Με αυτήν την Τουρκία αναμετρώνται δήθεν διπλωματικά και δήθεν με όπλο το Διεθνές Δίκαιο, με την αποτυχημένη ήδη αδιέξοδη πολιτική τού εξευμενισμού και της υποταγής...

Οι Έλληνες πολίτες ούτε ηλίθιοι είναι, αλλ' ούτε ψυχοπνευματικά υποδουλωμένοι. Κατανοούν ότι εμπαίζονται με επίσημα ψεύδη. Αντιλαμβάνονται ότι κοροϊδεύονται με αγένεια και αήθεια από τους θεσμικούς ηγέτες τους. Οι Έλληνες πολίτες αξιούν στοιχειώδη σεβασμό. Δεν αντέχουν την απαξίωση από τους ηγέτες τους. Θέλουν να ακούουν αλήθειες και όχι ψεύδη. Να ξέρουν πού βρίσκονται και, κυρίως, πού οδηγούνται. Όταν δεν γνωρίζουν, δεν είναι Λαός. Δεν είναι πολίτες και δημιουργοί του μέλλοντός τους. Είναι χαμένοι και παραλυμένοι. Δεν είναι δύναμη. Είναι ΑΔΥΝΑΜΙΑ.

Στη δύναμη της Τουρκίας αντιπαρατάσσεται η φοβισμένη και έκθετη ΑΔΥΝΑΜΙΑ. Η Τουρκία αξιοποιεί τις υποχωρήσεις της ηγεσίας μας. Ζητά περισσότερα. Διεκδικεί πρόσθετα. Προχωρεί πιο αποφασιστικά. Η δύναμη των όπλων στο πεδίο, οι Φίλοι και Σύμμαχοί της, η επιτυχημένη αξιοποίηση των διαφόρων ξένων συμφερόντων στην Τουρκία, η Γεωστρατηγική της δύναμη, η επιτηδειότης στην ουδετερότητα, όλα αυτά και πολλά άλλα συνθέτουν τη Διπλωματική και Στρατιωτική Δύναμη και Υπεροπλία της Τουρκίας. Πώς και πότε και με ποιες παραχωρήσεις και θυσίες Ελλάς και Κύπρος σκέπτονται να εκθρέψουν το τουρκικό επεκτατικό ορμητικό θηρίο; Δεν σκέπτονται. Δεν πράττουν. Και, συνεπώς, θα είναι εξ αντικειμένου περαιτέρω θύματα μιας Τουρκίας που ξέρει και τι θέλει και πώς και πότε. Και έχει τη δύναμη να υλοποιεί τον επεκτατισμό της...

Ας κρατηθεί η ημερομηνία που τα γράφουμε. Είναι άμεσοι οι σχετικοί κίνδυνοι. Οι ηγέτες μας συνεχίζουν να βολεύονται με τις πλάνες και ψευδαισθήσεις τους. Να αναλίσκονται στις άγονες μικροπολιτικές τους φιλοδοξίες και στις φτηνές φωτογραφικές τους πόζες. Οι Τούρκοι ΔΥΝΑΜΩΝΟΥΝ, προελαύνουν και δεν ζητούν απλώς τη μισή Κύπρο. Την θέλουν όλη. Ο Νιχάτ Ερίμ σχεδίασε και πρότεινε το, ήδη εφαρμοσθέν, κατακτητικό Σχέδιό του: Recapture Cyprus. Ολόκληρη, όχι τη μισή!..